

પ્રકાશક :
શ્રી પનાલાલ લાલચંદ
ઠેં રાવપુરા, ડેહીપોળ,
મંછાસદન,
મુ. વડોદરા [ગુ.]

卐

વીર સંવત ૨૫૦૪
વિક્રમ સં. ૨૦૩૪
ઈસ્વીસન - ૧૯૭૮

卐

મુદ્રણસ્થાન :
સ્વાધ્યાય મુદ્રણાલય,
ઠેં વૃદ્ધિ-નેમિ-અમૃત વિહાર,
ભૂતેશ્વર રોડ,
પાલીતાણા ૩૬૪૨૭૦

પ્રકાશકીય નિવેદન

卐卐卐

આજે પરમપૂજ્ય વંદનીય મહાત્મા ઉપાધ્યાય શ્રી સકલચંદ્રજી કૃત સત્તરલેહી પૂજા તેના નોટેશન સાથે પ્રગટ કરતાં ખૂબ જ આનંદ થાય છે. સંગીત ક્ષેત્રને લગતા પુસ્તકનું પ્રકાશન અમારી સંસ્થા માટે અનોખું પ્રકાશન છે. તેથી સંસ્થા માટે ગૌરવની વાત છે. નોટેશનના કર્તા શ્રેષ્ઠ સંગીતકાર શ્રી ગુલામરસુલખાંચે જે શ્રમ લઈને આ કાર્ય કયું તે બદલ તેઓ પણ ખરેખર ધન્યવાદને પાત્ર છે.

પરમપૂજ્ય પરમોપકારી આચાર્યદેવો શ્રીમદ્ વિજય-પ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારાજ તથા યુગદિવાકર શ્રીમદ્ વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજના આશીર્વાદ અને પૂં મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજ વગેરેના સહકારથી આ સંસ્થા આવાં પ્રકાશનો કરવા શક્તિમાન બની છે તે બદલ પૂં ગુરુદેવોના પરમ આભારી છીએ.

તા. ૧-૭-૭૮

-પનાલાલ લાલચંદ

અન્ય ખારી

[પ્રસ્તાવના]

લેખક : મુનિ યશોવિજય

મારા સંગીતશુરુ આગ્રા ધરાણના ભારત પ્રસિદ્ધ સંગીતકાર શ્રી ફૈયાઝખાંના સગા ભાણેજ ખાં સાહેબ શ્રી ગુલામરસુલ ગવૈયા તરીકે તો નિષ્ણાત છે, પણ હારમેનિયમના નિષ્ણાત તરીકે ભારતભરમાં સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓએ ૫૦ વરસ પ'લા કરી આપેલું સત્તરની સદીમાં થયેલા ઉપાધ્યાય શ્રીમદ્ સકલચંદ્રજીએ બનાવેલી સત્તરમેદી પૂજનું નોટશન, પૂજન સાથે પ્રકાશિત થતાં હું અનેક રીતે પ્રસન્નતા અનુભવું છું. એક તો આ પ્રકાશનથી પ્રથમ ખાંસાહેબની ઇચ્છા બર આવતાં વિદ્યાશુરુ તરીકેનું યત્ક્રિયિત જ્ઞાણ અદા થાય છે. બીજી પ્રસન્નતા એ કે સંગીતના શ્રેષ્ઠ ક્રાંતિના રાગોમાં બેસાડેલી પૂજનો તેના સ્વરો-નોટશન સાથે પ્રગટ થઈ રહી છે. આ રીતે નોટશન સાથે પૂજન પ્રગટ થાય એ ઘટના જૈન પૂજનના ઇતિહાસમાં (પ્રાયઃ) પહેલી છે. અને આથી શાસ્ત્રીય (કલાસીકલ) સંગીતના રસિકોને જરૂર આનંદ થશે. ત્રીજી પ્રસન્નતા જે રાગો અને જે તાલોમાં લયઢગ સાથે પૂજનો શીખ્યા તેજ વસ્તુ મુદ્રણ થવાથી ચીરકાલીન અવસ્થાને પામી રહી છે. અને ચોથી પ્રસન્નતા ભલે તદ્દન નાની પણ જવલ્લે જ પ્રકાશનનું પુણ્ય મેળવે તેવી કૃતિ અમારી સંસ્થા તરફથી પ્રકાશિત થઈ રહી છે તે, આ પૂજન પછી થોડાક ભાવનાનાં ગીતો નોટશન સાથે આપ્યાં છે.

હવે થોડી ખારી થાત

હું જ્યારે આઠેક વર્ષનો હતો ત્યારથી સરકાર હસ્તક ચાલતી સંગીત જ્ઞાણમાં જોડાતા સંગીત વિદ્યાના ક્ષેત્રમાં મારો આલ્પ પ્રવેશ થયો. ત્યાર પછી પ્રાયઃ એકાદ વર્ષ બાદ ડભોઈના જૈન સંઘને પોતાના બાળકોને પૂજન-ભાવના વગેરેમાં તૈયાર કરવાની મનોભાવના થતાં જૈન પાઠશળાના મુકામમાં સંગીત કલાસ ચાલુ કર્યા અને શીખવવા માટે ખાંસાહેબની જ નિયુક્તિ કરી, પંદરેક છોકરાઓ આ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ માટે જોડાયા હતા.

સરકારી શાળાનો સમય સાંજના સાતથી આઠનો હતો અને નવથી સાડાદશનો સંઘની સંગીતશાળાનો સમય હતો. પ્રથમ લગભગ ૪૦ શાસ્ત્રીય રાગો શીખ્યા, વળી કવાલી, ગઝલો, હુમરી વગેરે પ્રકારો શીખ્યા, પછી સત્તરબેદી પૂજાઓ, સ્તવનો, પદો વગેરે શીખ્યા. અપોરના ઉસ્તાદના ઘરે પણ લણવા કલાકેક જતો હતો વાદ્યકલામાં દોલક, તબલા, ખંસરી પીપુડી, ફીડલ, સતાર, સારંગી, ખંજરી, મંજીરા વગેરે તેના ઉસ્તાદો પામે શીખ્યા, પછી નૃત્યની તાલીમ સુરતના એક નૃત્યના નિષ્ણાત મુસ્લીમ ગુરુ પાસે શીખ્યા, પછી દાંડીયારાસ શીખ્યા. નૃત્ય પરીનો વેષ પહેરીને કરતા હતા. મારી સાથે બીજા પાંચ છોકરાઓ નૃત્યાદિકની તાલીમમાં હતા. એટલે મારી નાની ઉમરના છોકરાઓની ટીમ જ્યાં જઈએ ત્યાં સંગીત અને નૃત્ય કલાનો અદ્ભુત પ્રભાવ પાડતી. મને યાદ છે કે બુહારી પાસેના જલાલપુરમાં દશ દશ હજાર માણસોની વચ્ચે નાચવાની તક પણ અમને મળેલી.

‘મોરલી’ એ અમારો ખાસ વિષય હતો જે જોઈને હજારો હૈયાં સ્તબ્ધ બની જતાં. તમામ પૂજાઓ શીખતાં અને લણાવતાં લણાવતાં લગભગ મોઢે થઈ ગઈ હતી. આ પૂજા શાસ્ત્રીય સંગીતમાં અને દેશી બજમાં બંને રીતે શીખ્યા. હું સંગીતનો અભ્યાસી હોવાથી સમાન ક્ષેત્રની એટલે કે સંગીતના ક્ષેત્રની નામાંકિત અનેક વ્યક્તિઓ સાથે સહજ રીતે પરિચય થઈ જતો હતો.

સખેદ કહેવું જોઈએ કે સંસારી અવસ્થામાં લીધેલું આ જ્ઞાન દીક્ષા લીધા બાદ કટાતું ગયું. કેમકે દીક્ષા બાદ સૌરાષ્ટ્રમાં ૧૪ વરસ વીચર્યાં. કાઠિયાવાડમાં મોટે ભાગે ચલણ દેશી સંગીત પદ્ધતિનું એટલે શાસ્ત્રીય રાગમાં હારમોનિયમ બજાવનાર પૂજામાં જવહરેજ હોય, વળી થોડો મારો શરમાળ અને સંકોચવાળો સ્વભાવ, આના કારણે મને બોલવાનો ઉત્સાહ ભાગ્યે જ થતો, પરિણામે શાસ્ત્રીય સંગીત નખણું પડ્યું અને વરસો બાદ ગાવાનો રસ નહોતો બાકી. અલગત હજુ હું મારી મેળે સંગીતની મોજ એકલો બેઠો હોઉં ત્યારે, કોઈ સ્તવન કે કોઈ પદ્યારા માણી લઉં છું. જે કે ધારૂં તો બે ચાર મહિના સારો સંગીતકાર રાખીને મારા સંગીતના જ્ઞાનને પૂર્વવત્ તાજું કરી શકું, કેમકે અંતર્ગત અધ્યાય સંસ્કાર બેઠો છે. એટલે ઈન્જાઓ ઘણી કરેલી પણ પ્રમાદમાં રહી જ ગયું. હવે તો ‘આજે બહોત ગઈ થોડી રહી’ જેવી તન મનની પરિસ્થિતિ પ્રવર્તે

છે. એટલે ‘સ્વાન્તઃ સુઘાય’ પુરતી, અનેક માનસિક અસાંતિ કે દુઃખોની રામચાણ દવા જેવી સંગીતની મીઠી મધુરી મોજ ક્યારેક ક્યારેક પદોદ્ધારા માણી લઈં છું. આ મોજ માણું છું ત્યારે આટલું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યા પછી ગાવામાં કંજુસ રહ્યો તેનો અને એથી જે ઝરણું સુકવી દીધું તેનો ઉંડો ખેદ પણ થાય છે, પણ જીવન કમ્મવત્તા હોવાથી બીજા જ પળે ફીકરની ફાટી ફરી નાખું છું.

એક વખતે મારા સંગીત ગુરૂશ્રીએ કહ્યું કે સત્તરમેદી પૂજન નોટશન સાથે મેં તૈયાર કરેલી છે. આપ મારી મહેનત ચિરંજીવ અને અને મારા જીવનનું સંભારણું અને માટે જે છપાવી આપો તો સારું !

હું બાણતો જ હતો કે સંગીત શાસ્ત્રના સહુથી સર્વશ્રેષ્ઠ અને કિલબટ રાગોમાં તૈયાર થયેલી પૂજનઓ જે તે ગવૈયાઓ બરાબર ગાઈ શકતા નથી, તો જે, નોટશન સાથે તે બહાર પડે તો આ પૂજનના થોડાક અભ્યાસી સંગીતકારો ઉભા થવાની તક ઉભી થાય. એટલે આ પૂજન પ્રકાશિત કરી છે.

આની પ્રેસકોપીમાંની પૂજનઓ હું તપાસી ન શક્યો, પ્રુફ હું સુખ્ય હતો એટલે પ્રુફ પણ જોવાનું શક્ય ન હતું એટલે પૂજનમાં ક્યાંક થોડી અશુદ્ધિઓ રહી જવા પામી છે ખરી રીતે આવી પૂજનઓ ‘અથેતિ’ સુધી મારે જ જોઈ જવી એજ યોગ્ય હતું. પણ અનેક મોટા કામોને રીતસર ન્યાય આપવાનું જ્યારે અશક્ય કે દુઃશક્ય બન્યું હોય ત્યારે, આવા નાના કામોમાં સમય કાઢવાનું મન આનાકાની કરે તે સ્વભાવિક હતું. છતાં આરંભમાં ન કર્યું તો છેવટે અન્તમાં કરવું પડ્યું, એટલે કે વિહારમાં હસ્તલિખિત પ્રતિઓ સાથે રાખી હતી એટલે ચૈત્ર મહિનામાં વિહારમાં જ પાઠો મેળવી, મારી દૃષ્ટિએ જે યોગ્ય પાઠ લાગ્યો તે સ્વીકારીને સંશોધન કર્યું છે.

પ્રતિઓ પણ પુરી શુદ્ધ ન હતી, ક્યાંક અંદરોદર જુદી પડતી હતી. વિહારમાં વધુ સંશોધન શક્ય ન હતું. એટલે આ સંશોધન મને પૂરે સંતોષ ઉપજે એ રીતે બની નથી શક્યું, છતાં મારી વિવેક શુદ્ધિનો ઉપયોગ કરી યથોચિત્ પાઠ નિર્ણય લીધો છે.

તમામ પૂજનઓ અલગ પણ છાપી છે. જે અનેક રીતે ઉપયોગી થશે.

તમામ પૂજ્યો પ્રાચીન પ્રતિઓ સાથે એકવાર અંતર્પૂર્વક કોઈ વિદ્વાન સાથે જો મેળવી આપે તો કાયમ માટે શુદ્ધ પાઠવાળી પૂજ્યો સમાજને પ્રાપ્ત થાય. આ નાનું પણ મહદ્દુરુપયુક્ત કામ છે. કોઈ વિરલ આત્માને કાને મારે. આ અવાજ પહોંચે તો કેવું સારું! પૂજ્યોના વિષય અને ક્રમમાં થોડું મતાંતર જોવાયેલ છે.

પરમપૂજ્ય પરમતારક વિદ્વદ્ધ સ્વ. દાદાગુરુ આચાર્ય મહારાજ શ્રીમદ્ વિજયપ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારાજની સત્કૃપાથી, તેમજ પરમકૃપાળુ, અજોડ વ્યાખ્યાનકાર જૈન તત્ત્વજ્ઞાનના સર્વોચ્ચ કોટિના વિદ્વાન, પૂજ્યપાદ યુગદિવાકર ગુરુદેવ આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજના આશીર્વાદો આ કૃતિના પ્રકાશનને સાંપડ્યા છે.

આ માટે પૂજ્યગુરુવર્યોના પણ ભારોભાર આભાર માનું છું જૂન-ચૂક ક્ષતિ માટે 'મિચ્છામિ દુઃકરડં.'

સંગીત અને તેની વિશ્વની જડ ચેતન પદાર્થો ઉપર અસર, તેમજ મારા ચિત્ત ઉપર એનો પ્રભાવ, એ વિષય ઉપર મારે મારું ચિંતન રજૂ કરવું હતું, પણ અનિવાર્ય સંજોગોમાં લખી નથી શકાયું છતાં દૂકમાં કહેવું હોય તો સંગીત નૃત્ય કે નાટકનો પ્રભાવ તીર્થંકર નામકર્મ સુધીની સર્વોચ્ચ કોટિની પ્રુણ્યકૃતિને બંધાવનાર છે. સંગીતની અદ્ભુત ઊંડી અને ઠંડી તાકાતને ઓળખવા આથી વધુ પુરાવાની જરૂર ખરી?

આ સત્તરબેદી પૂજને જૈન સંઘમાં ફેટલો મોટો દરજ્જો મળ્યો છે કે ગુજરાતમાં તો પણ સણ પછી શ્રી સંઘના શ્રેય માટે આસ આ પૂજા લણાવાય છે. પ્રતિક્રમણમાં છીંક આવી હોય તો તે દોષના નિવારણ માટે આ જ પૂજા લણાવાનો રિવાજ છે. આ પૂજામાં સુદ્રોષો, વિદ્વોને શાંત કરવાની શક્તિ છે.

જૈન સાહિત્ય મંદિર.

પાલીતાણા

સંવત ૨૦૩૪

—મુનિ યશોવિજય

ત્રીજી પૂજા અંગે એક જરૂરી વિચારણા

તા. ૩:— અહીં આ રજૂ થતા વિચારો આખરી છે એવું ન સમજવું.
આ એક મારી આનુમાનિક વિચારણા છે.

આ પૂજાના કર્તા તપાગચ્છીય શ્રી સકલચંદ્રજી ઉપાધ્યાય છે. તેઓ શ્રીએ પોતેજ પોતાની પૂજામાં પૂજાના દ્રવ્ય અંગે મતાંતર દર્શાવ્યું છે. આથી તમે ચક્ષુયુગલ પૂજા પણ કહી શકો અથવા એને વસ્ત્રયુગલ પૂજા પણ કહી શકો. આ વાત ખુદ તેમણે જ પૂજાની ખીજ કડીમાં ‘અહવા પાઠાંતરે’ પાઠથી દર્શાવી છે.

આજ ઉપાધ્યાયજીએ એકવીસ પ્રકારી પૂજા પણ બનાવી છે. અને તે પૂજાસંગ્રહની શુદ્ધમાં છાપેલી છે. આ પૂજામાં પ્રતિમાજીના અંગ ઉપર તેમજ પ્રતિમાજીની સમક્ષ અને પ્રતિમાજી ઉપર સદાવાના દ્રવ્યોની વાત જણાવી છે. આ પૂજાની ખીજ ગીત પૂજામાં માત્ર વસ્ત્રપૂજાની જ વાત કરે છે. ચક્ષુની તો વાત જ કરતાં નથી. પૂજાના કર્તા એક જ હોવા છતાં પરંપરાગત વહી રહેલા પ્રવાહને અનુસરીને ભલે વૈકલ્પિક વાત કરી, પણ પોતાની સ્વયં પસંદગી કે ઝોક શું છે તે તો તેઓશ્રીએ વસ્ત્રપૂજાને પ્રાધાન્ય આપી જણાવી દીધું છે. વળી ખુદ પૂજામાં ચક્ષુનું નામ લીધું, પણ ચક્ષુ કેવા હોવા જોઈએ તેને સ્પર્શતી કોઈ વાત જ ન કરી, જ્યારે વસ્ત્ર અંગે તો સારો એવો પરિચય આપ્યો.

અંચલગચ્છીય શ્રી મેઘરાજ મુનિશ્રીએ તેમજ શ્રીમદ્ આત્મારામજી (વિજયાનંદસૂરિજી) મહારાજે સ્વકૃત સત્તરબેદી પૂજામાં સકલચંદ્રજીએ જે વાત કરી તેજ તેમને કરી છે પણ પૂજાઓ જોતાં સહેજે એવી છાપ પડે કે, તેઓને પણ વધુ ઈષ્ટ વસ્ત્રયુગલ હતું. મૂર્તિ કે પ્રતિમા ઉપર રંગથી બનાવેલા ચક્ષુ રોજે રોજ થતા જળના અભિષેકથી, અંગણું છણા ઘસવા વગેરે કારણે નેત્રનો રંગ ઘસાઈ જતો, આના પરિણામે ચક્ષુઓ નકામી થઈ જતી. એથી અજૈન દેવદેવીઓને લગાડવામાં આવતો કાડા-કાડીની સફેદ આંખોનો જૈન મૂર્તિઓમાં ઉપયોગ થવા માંડ્યો (જે અન્ય પ્રાંતોનાં ગામડાઓમાં જૈન મૂર્તિઓમાં આવે પણ ચાલુ છે) એક અતુટ્કળ બાબત એ હતી કે બંધ કાડાની આંખો જ એવી હોય છે કે જે આંખનો ખાડા-માંજ ખેસાડી શકાય. પણ રાજકીય, સામાજિક અને આર્થિક પરિસ્થિતિમાં

જેમ જેમ પલટો થવા માંડ્યો, તેમજ જૈન સંઘની ભક્તિ અંગેની સમજમાં વધારો થયો. એટલે એમને કોડાની આંખો આવા દેરાધિદેવ જિનેન્દ્રભગવાન માટે બંધ બેસતી કે ભ્રિચિત ન લાગી. વળી સમય જતાં કોડાની આંખોના રંગો પણ પ્રક્ષાલ-પખાલ જલ અને અંગુલ છણાના ધસારાથી ધસાઈ જતા. એટલે આ પરિસ્થિતિ કાયમી ઉકેલના મનોમંથનમાંથી આજે વપરાતી કાયની ચક્ષુઓનો જન્મ થયો હશે એવું મારું સમજવું છે, પછી જે હોય તે.

જોઈએ તેમ જોઈએ

એક દુઃખની કે ખટકતી બાબત એ છે કે આજે ભગવાન ઉપર જે ઉપચક્ષુઓ ચીટકાવાય છે, તે ચક્ષુઓની ડીકાઈન બરાબર નથી. આ ચક્ષુઓ એવી સાઈઝમાં અને એવી ઢબના છે કે તે નેત્રના બરાબર ખાડામાં આવી શકે તેવા નથી અને કોથી વધુ અનુચિતપણું એ છે કે આ ઉપનેત્રો બાડાઈમાં વધુ હોવાથી ખાડાની બહાર હોવા રહે છે. નેત્ર હુમેશાં ખાડામાં અંદર જ એના હિસાબ મુજબ સમાઈ જાય તો જ તે વધુમાં વધુ સ્વાભાવિક (નેચરલ) લાગે, નહીં તો તે વિકૃત-બેડાળ અને બનાવટી બની જાય છે અને પરિણામે મૂર્તિની સુંદરતા મધુરતા અને એ કરતાં એમની પ્રસન્નતા ચાલી જાય છે. મૂર્તિ બેડાળ, કૃત્રિમ અને ભયંકર લાગે છે. રાજના ટેવાએલા ભક્તજનોને અને જેણે આ બાતની સમજણ નથી હોતી તેને કલ્પનાએ આવતી નથી. આવી વ્યક્તિઓને વાંધા-ભયું કશું ન લાગે, પણ સુજનોનાં અભિપ્રાય એ જ અભિપ્રાય ગણાય છે. અને આવા કેટલાએ જોનાં અને અજોનાં અને પરદેશીઓ જેઓને મારે વાલકેશ્વરના મંદિરમાં પરિચય આપવા જવું પડતું ત્યારે એ જ લોકો મારી સામે પ્રશ્ન ઉઠાવી અરૂચિ વ્યક્ત કરતા હતા અને વીતરાગ મુદ્રાની શાન્તતા અશાન્તતાને બચારે વ્યક્ત કરનારી બને ત્યારે આવા ઉપચક્ષુઓ વિવેકી ભક્તિનું અંગ મટી અવિવેકી ભક્તિનું અંગ બની નથી જતા ને ? તે તટસ્થ રીતે ગંભીરતાથી વિચારવું શું જરૂરી નથી ?

પણ ગતાનુગતિકો લોકઃ જેમ આની સામે કોઈ અવાજ ઉઠાવતું નથી. ઉઠાયો હોય તો નથી અને યોગ્ય રાહ લેવા પ્રયત્નો થતા નથી.

મેં આજથી ૨૩ વરસ પહેલાં જયપુરના જડીઆને ખાડામાં બેસી જાય તે રીતે જ ચક્ષુ બનાવવા માટે સમજાવતાં તેને હા પાડી હતી. પણ કમલાગ્યે દૂક સમયમાં તેનું મૃત્યુ થતાં તે કાર્ય થઈ શક્યું નહિ,

નહીં તર કદાચ દેશભરમાં આવાજ ચક્ષુઓનો વપરાશ શરૂ થઈ જતો જો કે થોડા સમય ઉપર સુરતવાળા કારીગરોએ અંદર બંધબેસતા થાય તેવા ચક્ષુઓ બનાવેલાં મને બતાવ્યાં પણ ખરા; પણ હજી તે કામ મને સંતોષજનક ન લાગ્યું. હાલમાં ચાંદી ઉપર મીનો ચઢાવેલી જાત તૈયાર થઈ છે.

અહિં એક પ્રશ્ન સ્વાભાવિક રીતે થઈ શકે કે શું પ્રાચીન કાળમાં ચક્ષુઓ રાખવામાં આવતા હતાં ખરાં?

આનો જવાબ એ છે કે આજે જેવા ચક્ષુઓ બેસાડીએ છીએ તેવા તે હતા જ નહિ, કેમકે ત્યારે આવા કામની કલ્પના ન હતી. પરંતુ મોટા ભાગે કોડકોડીના ચક્ષુઓ લગાવાની પ્રથા હતી, પણ તે કેટલી જુની માણવી? આ માટે ચોક્કસ નિર્ણય આપી શકાય તેવું સાધન નથી. પરંતુ ધાતુ મૂર્તિઓમાં આંખમાં કીકીની જગ્યાએ *ચાંદીની ગોળ કીકી સાંકો કરીને અથવા ખાડો કર્યા વિના ચીટકાવવની પ્રથા હતી. આ પ્રથા ખારસો વરસ પહેલાંની મળેલી મૂર્તિઓમાં (ચાંદીની કીકીઓ) જેવા મળે છે. પણ પાપાણ કે આરસમાં આવું કોઈ ધોરણ જેવા મળ્યું નથી. પ્રાચીન કાળમાં જન્મ્યે તે પાપાણ મૂર્તિઓ ધ્યાનરથ (એટલે અડધી માંચેલી આંખોવાળા) થતી હતી. મથુરાની કંકાલી દીલાની મૂર્તિઓ મથુરા શહેરમાં જન્મને પ્રદર્શન હોલમાં જેઈ લેશો તે મોટા ભાગની ઢગલાબંધ મૂર્તિઓ અર્ધોન્મિલન છે. ધ્યાનરથ મૂર્તિઓમાં ચક્ષુઓ પ્રશ્ન રહેતો નથી. અતિપ્રાચીન કાલમાં આરસ કરતાં ખાસ કરીને અન્ય પાપાણની મૂર્તિઓ વધારે થતી હતી. કેમકે અમુક અમુક કાળે આરસની પ્રાપ્તિ કેટલાંક કારણોસર દુર્લભ હતી. જ્યારે અન્ય પાપાણ લગભગ બધેય સુલભ હતા.

* કોઈ કોઈ મૂર્તિમાં આખી આંખ સફેદ ચાંદીના પતલા પતરાથી જડી દઈ વચમાં શ્યામ રત્નની (-કે પત્થરની) કીકી બેસાડવામાં આવતી હતી. ક્યારેક ત્યાં શ્યામ મીનો પણ ભરવામાં આવતો હતો.

હાલમાં અમારા શિલ્પી કારીગરોને વરસો પહેલાં આપેલી સૂચનાથી મૂર્તિમાં કીકીની જગ્યાએ ખાડો પાડી અંદર કીકી જેવડો જ કાળો પત્થર લગાડી દે છે. દીલ્હી વગેરે સ્થળે આ રીતની મૂર્તિઓ પધરાવેલી છે.

પ્રશ્ન : કેટલાક વિદ્વાં લોકો પણ તીર્થ કરતું ધ્યાનસ્થ ચિત્ત જોઈને સવાલ કરે છે કે ભગવાનને ધ્યાનસ્થ ચીતરાવાય?

આ સવાલ તેમના મનમાં ઉઠે એનાં જે કારણો છે. તેઓ એમ સમજે છે કે ભાવતીર્થ કર બન્યા પછી તેમને ધ્યાન પ્રક્રિયા હોતી જ નથી. ખીજું કારણ છેલ્લા સેકડો વરસથી બનતી મૂર્તિઓ લગભગ ઉન્નિમલન એટલે બિધાડા ચક્ષુઓ વાળી જ જોવા વધુ મલે છે. એટલે તેનાથી વિપરીત દશ્ય જુએ એટલે ચાલુ પ્રવાહના સંસ્કારથી ભીંજાએલી બુદ્ધિ પ્રસ્તુત સવાલ ઉઠાવે તે સ્વભાવિક છે. પણ હકીકતમાં જોઈએ તો ભાવાવસ્થામાં પણ શાસ્ત્રદૃષ્ટિએ સર્વથા ધ્યાન કે તેની સત્તાના અસ્તિત્વનો ઇન્કાર કરી શકાય તેવું નથી.

બાકી એક વાત એ બરાબર યાદ રાખવી અતિ જરૂરી છે કે મૂર્તિ ભગવાન માટે નથી બનાવતા પણ આપણા માટે બનાવીએ છીએ. એ સંજોગોમાં સાધકને તેઓની ઉચિત મુદ્રામાંથી (ધ્યાનસ્થ કે અધ્યાનસ્થ) જે મુદ્રા યોગ્ય લાગે તે મુદ્રાવાળી મૂર્તિ ભરાવી શકે.

દરેક બાબતમાં શાસ્ત્ર અને સ્થાપિત સિદ્ધાન્તોને વચ્ચેમાં લાવવાના નથી હોતા. કેટલીક બાબતોને પુરી જાણ્યા, સમજ્યા વિના, શાસ્ત્ર કે સ્થાપિત નીતિ-નિયમો જોડે મૂલવવાની નથી હતી. અજ્ઞાનભાવે જ્યાં જ્યાં એવા અસદ્ આગ્રહો ભૂતકાળમાં થયા છે ત્યાં ત્યાં ખોટા વિસંવાદો-મુશ્કેલીઓ સર્જાઈ છે. એમાંય આ એક આચારની શિષ્યવિષયક બાબત છે. ત્યાં તો તીર્થ કરના તીર્થ કરત્વને બાંધ ન આવે તે રીતે વિવેકપૂર્વક નિર્ણયો કરવાના હોય છે.

—યશોવિજય

જૈન સંસ્કૃતિ કલાકેન્દ્રે બહાર પાડેલી રેકર્ડો અને પૂજ્ય ગુરુદેવની ભાવિ ઇચ્છા.

પરમપૂજ્ય મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજે જૈન ગ્રન્થ અને ભાવિ યુવા પેઢી, જૈન ધર્મ પ્રત્યે શ્રદ્ધા, આદરવાળા બને, સીનેમાના કે ખીજા શૃંગારીક કે સંસારીક ગીતો તરફનું બેચાણ ઓછું થઈ ધીમે ધીમે જૈન ધર્મના ધાર્મિક, આધ્યાત્મિક અને વૈરાગી ગીતો તરફ વળે અને જીનોના ઘરમાં ધાર્મિક ગીતોનું ગુંજન થાય, નાના મોટા કે પથારીવશ આત્માઓને કે દુઃખી આત્માઓને સાન્તવના અને આશ્વાસન મળે, એ માટે પૂર્નાચાર્યોના ભાવવાહી સુંદર કાવ્યોની અવસરોપયોગી રેકર્ડો બહાર પાડવાં અમારી સંસ્થાને પ્રેરણા આપી અને સંસ્થાએ સવારમાં સાંભળવાનું માંગલિક પદો, સ્તવનો, ગીતો, સજ્જાયો, આરતિ, મંગલ દીવો વગેરેની રેકર્ડો ઉતારાવરાવી. આરતી વગેરેની રેકર્ડની તો ભારત સરકારે એર ઇન્ડિયાના વિમાનોમાં વગાડવા માટે પસંદગી કરી હતી. હાલમાં એ રેકર્ડો દેશના અનેક પ્રાંતોના અનેક શહેરમાં ગાજી રહી છે અને દક્ષિણના દિ. મંદિરોમાં તો નિયમિતપણે વાગી રહી છે. ખરેખર આવી રેકર્ડોનું વાદન સુંદર ભાવનમય વાતાવરણ ઉભું કરે છે. જનતાની ધાર્મિક ભાવના, ધાર્મિક સંસ્કારોને જગૃત કરે છે અને જગૃત હોય તો બળ આપે છે અને દુઃખીયા મનને સુખીયું બનાવે છે. પૂજ્યશ્રીએ જૈન સમાજને એક ઉપયોગી અને આવશ્યક ભેટ પૂરી પાડી છે.

પૂજ્યશ્રીજીની ઇચ્છા ભક્તામર, યુજ્ય પ્રકાશનું સ્તવન, રત્નાકર પુસ્તીશી અને ધૂનના ગીતો વગેરે ઉતારાવાની હતી. પણ તે કામ ન બની શક્યું. પણ પૂજ્યશ્રીજી ખીજા સંસ્થાઓને પ્રેરણા આપતા રહ્યા હતા. પૂજ્યશ્રીનો વિચાર અન્યોને સ્પર્શી ગયો અને આ કાર્ય રેકર્ડ નહિં તો ટેપો દ્વારા અન્ય સંસ્થાઓએ સુંદર રીતે શરૂ કરી દીધું છે.

પૂજ્યશ્રીની એક તીવ્રેચ્છા એ પણ હતી કે, જૈન ગ્રન્થ, જૈન યુવાન યુવતીઓ કે ભાવિ જૈન પેઢી, ઘરે રહીને જૈન ધર્મનું પ્રાથમિક જ્ઞાન મેળવી શકે, એમાંય ઇંગ્લીશ માધ્યમ દ્વારા શિક્ષણ મેળવતા છોકરા-છોકરીઓનું જૈનત્વ ટકી રહે, એ માટે ઇંગ્લીશ વગેરે ભાષા દ્વારા જ પદ્ધતિસર જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે. એ માટે કમપૂર્વક બધી હકીકતો અને વિષયોનું અતિ ઉપકારક આયોજન કરવાની હતી. હજી પણ તેના વિચારો ચાલુ છે.

મારી સંગીત કલા કથા

[લેખક : મુનિ યશોવિજય]

મારી યાદદારત મુજબ હું જ્યારે દસેક વર્ષનો હતો ત્યારે મારી જન્મભૂમિ ડોહોઈની જૈન પાઠશાળામાં હું ધાર્મિક અભ્યાસ કરતો હતો તે સમયની આ વાત છે. ડોહોઈ એ વડોદરા રાજ્યના પ્રથમ દક્ષાના શહેરો પૈકીનું એક શહેર છે. તે વખતે ત્યાં વિદ્ય પ્રિય અને પ્રજાપ્રિય શ્રીમંત સરકાર સયાજીરાવ ગાયકવાડનું રાજ્ય હતું. વિદ્યા-કલાના પ્રેમી મહારાજને સંગીત વિદ્યા પ્રત્યે અત્યંત આદર હતો અને તેનો તેમણે અગ્રણ્ય શોખ હતો એટલે તેમના રાજ્યના મુખ્ય મુખ્ય શહેરોમાં પ્રજાને સંગીત પ્રવીણ બનાવવા માટે સંગીતશાળાઓ સ્થાપી હતી. એમાં ડોહોઈ આવી જતું હતું, અર્થાત્ ડોહોઈમાં પણ તે શાળા શરૂ થઈ ગઈ હતી. આ શાળાનો સમય કાયમ માટે સાંજનો હતો. ગુજરાતી શાળાના કેન્દ્રીય મહાખંડમાં આ શાળા ચાલતી હતી અને તે વખતે શાળાના શિક્ષક તરીકે ઐતિહાસિક શહેર આગ્રાના વતની અને ‘વ્રજ’ ભાષામાં સેંકડો ગીતો રચનાર સરસપિયા કાલેખાનાં સુપુત્ર ઉસ્તાદ ગુલામ રસુલખાં સાહેબ હતા. તેઓ આ વિદ્યાના શ્રેષ્ઠ વિદ્વાન ગણાતા હતા અને ભારત વિખ્યાત સંગીત નિષ્ણાત સ્વ. શ્રી ફ્રેડાઝખાંના ભાણેજ થતા હતા. આ શાળામાં શહેરના વિવિધ કોમના વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષણ લેતા હતા. એમાં મારા મિત્રો પણ હતા. હું પણ તેમાં દાખલ થયો.

દર્ભાવતી શ્રી પાર્શ્વજિન સંગીત મંડળની સ્થાપના

મારા શાળા પ્રવેશ પૂર્વે ડોહોઈ સંઘના અગ્રણી કુટુંબના શેઠ ચુનીલાલના સુપુત્ર શ્રી મુળજીભાઈ આ શાળામાં સારું જ્ઞાન મેળવી રહ્યા હતા. એમણે શાળાના એક સારા વિદ્યાર્થી તરીકે નામના મેળવી. વિદ્યાગુરુની સારી એવી ચાહના મેળવી હતી.

સરકારી સંગીતશાળા શરૂ થતાં આ શહેરમાં આ વિદ્યા પ્રત્યે આકર્ષણ અને આદર સારા પ્રમાણમાં ઊભાં થયાં. થોડાં વર્ષો આદે ઊભી થયેલી એ હવા જૈન શ્રી સંઘને સ્પર્શી ગઈ. ડોહોઈ સંઘના આગેવાનો

લેગા થયા. સંગીતપ્રેમી આગેવાનોએ પ્રસ્તાવ મુક્યો કે “ જો આપણા સંઘમાં જ સંગીત મંડળની સ્થાપના કરવાની આવે તો આપણાં બાળકો સંગીત વિદ્યામાં પ્રવીણ બને અને સ્વયં પ્રભુ ભક્તિ કરી શકે તો તે શ્રી સંઘને કે પોતાની જાતને પણ ઉપયોગી બની શકે, માટે આ વિદ્યામાં સૌને પ્રવીણ અને પારંગત બનાવવા.” આ દિવ્યાર સૌને રુચ્યો અને ‘દર્ભાવતી (ડોમોઈ) શ્રી પાર્શ્વજીન સંગીત મંડળ’ એ નામની સંસ્થા સ્થાપવાનો નિર્ણય થયો. આ નિર્ણયને સૌએ અતિશય હિતસહપૂર્વક વધાવ્યો. અમારા સંગીત શિક્ષક ગુણાળ રમુલખાં સાહેબને વાત કરતા તેઓ પણ રાહ થયા. સંગીતપ્રેમી આગેવાનો, મારા સંસારી મામાના પુત્ર શ્રી જીવણલાલ ચુનીલાલ, મારા સંસારી બહુ શ્રી નગીનદાસ નાથાભાઈ, શ્રી ચંદુલાલ હિંમતલાલ પટેલ, શ્રી માણેકલાલ મોતીલાલ, શ્રી કાલીદાસ મોહોલાલ વગેરે ભાઈઓએ આ સંગીત મંડળના સંચાલન અને વહીવટ વગેરેની જવાબદારી સહર્ષ સ્વીકારી.

યોગ્ય પાત્રો માટે ત્રણ વાર ચકાસણી

આટલી પ્રારંભિક વ્યવસ્થા કર્યા બાદ શાળામાં સંગીત શીખનારા વિદ્યાર્થીઓ દાખલ કરવા જોઈએ એટલે કેને દાખલ કરવા એ પ્રશ્ન ઊભો થયો. આ તો શ્રી સંઘની શાળા, સૌ હક કરતા આવે અને આમાં સંખ્યા જોઈએ મર્યાદિત. વળી જે ચુંટાય તે સંગીતનું જ્ઞાન મેળવી કંઈક યોગ્યતા ધરાવનારા પણ હોવા જોઈએ, એટલે એવા નિર્ણય લેવામાં આવ્યો કે સંઘના તમામ બાળકોને પાઠશાળામાં આમ ત્રણ આપવું અને પછી તેમના ગળાની અને તેમની યોગ્યતાની પરીક્ષા કરવી. આ નિર્ણય મુજબ સેકંડો છોકરાઓને પાઠશાળામાં ભેગા કરવામાં આવ્યા ત્યારે છોકરાઓના આનંદનો પાર ન હતો.

દરેકને સંગીત શીખવું હતું. સંઘના આગેવાનોની હાજરીમાં દરેક છોકરા પાસે સ્તુતિ, પ્રાર્થના કે કોઈ કવિતાની કડી, છેવટે નવકાર મંત્ર બોલવાનું કહેવામાં આવ્યું. સંગીત શિક્ષકે જે દિવસમાં ચકાસણી કરી લીધી. ગળાની હલક, મધુરતા ઇત્યાદિ સંગીતની યોગ્યતાના માપ દંડ દ્વારા પ્રાથમિક તપાસમાં પચાસેક છોકરાને તારવ્યા. બીજીવાર તારવેલા પચાસમાં પુનઃ વધુ ચકાસણી કરીને પચાસેક જણને તારવ્યા. છોકરાઓ

નેઈતા હતા પંદરથી વીસ એટલે ત્રીજી તપાસને અંતે સત્તરેક છોકરાં-
એને ક્રમાંક આપવામાં આવ્યા. એમાં મારી યાદદાસ્ત મુજબ મારો ક્રમ
ત્રીજો હતો. આ ક્રમથી અમારે લખવા બેસવાનું હતું. આ સત્તરમાંથી
ચાર-છ છોકરાઓ સાંજના સાંતથી આઠ ચાલતી સરકારી શાળામાં
હાજરી આપતા. આઠથી નવ છુટી હતી. એમાં જૈન પાઠશાળામાં જઈને
ધાર્મિક શિક્ષણ લેવાની ઇચ્છાવાળા વિદ્યાર્થીઓ હતા. તેઓ પાઠશાળામાં
જતા. હું પણ પાઠશાળામાં નિયમિત દરરોજ જતો. નવ વાગે એટલે
જૈન સંગીતશાળા શરૂ થતી અને તે ૯ થી ૧૦ વાગ્યા સુધી ચાલતી
હતી. સંગીતનું પ્રાથમિક જ્ઞાન તો મેં સરકારી શાળામાં લીધું હતું.
અને કેટલાક રાગો પણ શીખ્યો હતો. એટલે જૈન શાળામાં મારે તો તેથી
આગળનું શીખવાનું હતું પણ જેઓએ સરગમો સાત સ્વરો વગેરે વિષયનું
પ્રાથમિક જ્ઞાન પણ મેળવ્યું ન હતું તેમને પ્રાથમિક જ્ઞાન આપવાનું
કાર્ય શિક્ષકે શરૂ કર્યું. જ્યારે અમારા માટે તેમણે આગળના નવા રાગોનું
જ્ઞાન આપવાનું શરૂ કર્યું. ત્રણ-ચાર મહિનામાં નવા વિદ્યાર્થીઓ પણ
અમારી સાથે થઈ ગયા અને તેમણે રાગ-રાગિણી શીખવાના ક્ષેત્રમાં
પ્રવેશ કર્યો સપ્ત સ્વરોનું, તેના ટૂંકડાઓનું, તેમ જ મન્દ, મધ્યમ, તીવ્ર
ક્રોમલ, સ્વરો, આરોહ, અવરોહ અને તાન-આલાપો વગેરેનું સુખ્ય જ્ઞાન
જો પરિપક્વ થઈ જાય તો તેને આગળ વધવામાં ખાસ કોઈ મુશ્કેલી
નથી પડતી.

અમેને પ્રથમ તો સંગીત શું છે ? રાગો કેટલા ? રાગિણીઓ
કેટલી ? વગેરેનું સર્વ સામાન્ય જ્ઞાન અપાયું. તે પછી-સંગીત ક્ષેત્રમાં
રિવાજ મુજબ સૌથી સહેલા એવા ‘ભોપાલી’ રાગને તેના આરોહ-
અવરોહની સરગમથી શીખવાનું શરૂ કર્યું. તે પછી રાગોનું નોટેશન
(સ્વર લિપિમાં અવતરણ) કાળા પાટિયા ઉપર એકથી લખી શીખવ્યું.
દરેક રાગમાં પ્રથમ તો તે રાગનો ખ્યાલ આપતી આરોહ-અવરોહરૂપ
સ્વરસરગમ શીખવાની હોય છે. તે પછી ‘સ્થાઈ’ શીખવાની હોય
અને તે શીખી ગયા બાદ તેનો અંતરોર શીખવાનો હોય, ચાર વિભાગમાં
વહેંચાયેલું આટલું જ્ઞાન તો દરેક વિદ્યાર્થીએ લેવું જ જોઈએ. એ પાકું
થઈ જાય એટલે એ રાગ શીખાઈ ગયો કહેવાય.

૧. આંતી સ્થૂલ વ્યાખ્યા-નીચેના સૂરોમાં એટલે નીચે અવાજમાં ગવાય તે.

૨. ઉપરના સ્વરોમાં એટલે ઊંચા અવાજમાં ગવાય તે.

તે પછી આલાપો, તાન, પલટા, દુગુણ, ટ્રોગુણ જે જે શીખવું હોય તે શીખી શકાય છે. આ નિયમ મુજબ અમોએ દરેક રાગના ચારેય વિભાગોનું જ્ઞાન મેળવી લીધું અને અંતરાનાં નોટેશન પાટિયા ઉપર લખીને નોટમાં કે મોટેથી અમોને ગુરુજીએ શીખવ્યા.

અમારા સંગીત ગુરુજી એક ઉસ્તાદ હતા અને શિક્ષકનાં યથાથ અર્થમાં શિક્ષક હતા. તેઓ કોઈ પણ વિદ્યાર્થી કાચો હોય ત્યાં સુધી આગળ નવો પાઠ આપે જ નહિ. સાચા શિષ્યહિતાર્થી નિઃસ્વાર્થ ગુરુને પોતાનો વિદ્યાર્થી કાચો રહે એ કેમ પાલવે? પૂર્વશિક્ષિત અમારે સીને ધીરજ રાખવાની હતી. અમારા સાથીદરોને અમારી હરોળમાં લાવવાના હતા. આથી અમને એક લાલ હતો કે અમારું લખ્ધ જ્ઞાન પરિપક્વ થતું જતું હતું. છેવટે સૌ ભેગા થઈ ગયા.

૪૦ થી ૫૦ રાગોનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું

અમારા ઉસ્તાદ વંશુ ચક્રાર હતા. દિલ્લોર ન હતા. ઉદારમનના હતા, તેમજ ખૂબ ઉત્સાહી અને નિખાલસ હતા. દરેક વિદ્યાર્થીને તૈયાર કરવા તરફ સમાનભાવ રાખતા હતા. પૂરા પરિશ્રમી હતા. એમાં જે વિદ્યાર્થી ઉત્સાહી, કલાગરો અને સંગીત-વિદ્યાનો કંઈક શોખીન-સંસ્કારી હોય તેના તરફ તેઓ વધુ ધ્યાન આપીને તે વિદ્યાર્થીને તૈયાર કરતા. કોઈને કોઈ શિષ્ય શ્રેષ્ઠ સંગીતકાર અને તેવી ભાવના ખૂબ જ રાખતા હતા. દર મહિને પરીક્ષાઓ પણ લેવાતી. આ વખતે સંચાલકો પણ હાજર રહેતા.

અમોને એમણે પ્રથમ વીસેક રાગોનું નોટેશન શીખવાડ્યું ત્યાર બાદ તે રાગનાં ગીતો, શબ્દો કે ધાર્મિક પદો દ્વારા રાગોનું જ્ઞાન કરાવ્યું. સાત વર્ષોને અંતે નોટેશન સાથે ૪૦ થી ૫૦ રાગના જ્ઞાન સુધી અમો પહોંચી ગયા હતા. ગુરુજીએ જનશાળામાં ૧૭ વિદ્યાર્થીઓને ત્રણ કક્ષામાં વિભક્ત કર્યા હતા, મારી યાદદાસ્ત મુજબ પ્રથમ કક્ષામાં ૪ વિદ્યાર્થીઓ, બીજીમાં ૬ વિદ્યાર્થીઓ અને ત્રીજી કક્ષામાં અમે ચાર હતા. અમો ચારેયના કંઠની હલક અને જ્ઞાનમાં પ્રાયઃ સમાનતા હતી એમ છતાં જ્યારે બધાય વિદ્યાર્થીઓ સમૂહરૂપે ગાતા ત્યારે કક્ષાના ભેદો વિલીન થઈ જતા હતા.

*શીખેલા રાગોનાં મુખ્ય નામોની માટી

૧. લોપાલી	૨૨. સોરઠ
૨. યમન	૨૩. દુર્ગા
૩. યમન કલ્યાણ	૨૪. વાગેશ્વરી
૪. કલ્યાણ	૨૫. દેશ
૫. હમીર	૨૬. વસંત
૬. ભૈરવ	૨૭. હિંડોળ
૭. શંકરા	૨૮. સોહની
૮. ખિલાવલ	૨૯. મલાર
૯. ખમાચ	૩૦. મેઘમલાર
૧૦. ખિહોત	૩૧. મીયામલાર
૧૧. લીમપલાસ	૩૨. અડાણ
૧૨. કાફી	૩૩. રામઘી
૧૩. કાફીહોરી	૩૪. ટોડી
૧૪. કાલિંગડો	૩૫. કાનડો
૧૫. કેદારો	૩૬. દરબારી કાનડો
૧૬. તિલક કામોદ	૩૭. ગોડી
૧૭. આશાવરી	૩૮. ગોડીનટ
૧૮. જોગીઓ આશાવરી	૩૯. પૂવી
૧૯. માલકોશ	૪૦. શ્રીરાગ
૨૦. સારંગ	૪૧. શિવરંજની વગેરે
૨૧. ભૈરવી	

મંદિરમાં ભણાવાતી તમામ પૂજાઓ શીખ્યા

રાગોનું જ્ઞાન જ્યારે લેવાઈ રહ્યું હતું તે દરમિયાન અમારે પૂજાઓ અને ભાવનાનાં સ્તવનો, ગીતો, પદો વગેરે શીખવાનાં હતાં. આથી અમારા હિસ્તાદે અમોને ગુજરાતી ભાષાનાં મહાકવિ, અને શાસનચક્ષિણી

* જોટલા રાગો સ્મરણ કરતાં યાદ આવ્યા એટલા લખ્યા છે. એમ લાગે છે કે થોડાંક રહી જતા હશે.

આ ઉપરાંત મિશ્ર રાગો જુદા, ગઝલો, કવાલીઓ, દુમરી અને દેશીઓ એ બધું વધારામાં શીખેલા.

ભગવતી શ્રી પદ્માવતી દેવીની પ્રસન્નતાને મેળવનાર પંડિતશ્રી વીરવિજયજી મહારાજે બનાવેલી ચલણી નાણાંની જેમ પ્રચલિત થયેલી અને સર્વત્ર સુપ્રસિદ્ધ ગણાતી ભાવવાહી, મોઢક અને પ્રિય પૂજ્યો શિષ્યવાનો પ્રારંભ કર્યો. એમાં અમોએ-મંડલીએ 'પંચકલ્યાણક' પૂજ્ય શીખી લીધી. અમે ભાવનાનાં ગીતો શીખ્યાં. એ વર્ષમાં દેરાસરમાં ભણાવવામાં આવતી તમામ પૂજ્યો અમે શીખી ગયા આ પૂજ્યો મોટા ભાગે ઉત્તમ રાગ-રાગિણીમાં બેસાડાયેલી હતી. ભાવનાના ગીતો થોડા લાંબા પણ શાસ્ત્રીય સંગીતમાં શીખ્યાં હતાં હુમરી ગઝલો અને કવાલીઓ પણ શીખી લીધી હતી. અમારા ઉસ્તાદને મારા કંઠની મધુરતા અને ગાવાની હલકના કારણે મારા પ્રત્યે થોડોક પક્ષપાત પણ હતો. આવો પક્ષપાત ત્રણ વિદ્યાર્થીઓ પ્રત્યે પણ હતો.

વિવિધ તાલોનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું

સંગીત અને તાલનો સંબંધ અત્યંત ગાઢ છે. તાલ વગરનું ગાણું એ મીઠા વિનાના ભોજન જેવું છે. એટલે અમારા ઉસ્તાદે અમને પ્રથમ ગીત સાથે જ હાથથી તાલની લય શિખવાડી. તાલની પ્રારંભિક ભૂમિતિ સિદ્ધ થતાં વિવિધ તાલોના ઠેકા-બોલ કંઈક કરાવી લીધા. તે પછી પ્રથમ ત્રિતાલ અને તે પછી ક્રમશઃ દાદરો, તેવરો, ઝપનાલ, દીપચંદી, પંજળી ઠેકા વગરેનું હાથતાલી સાથે શ્રેષ્ઠ જ્ઞાન આપ્યું. પછી તખલા અને ઢોલકનું જરૂરી જ્ઞાન અમે શીખી લીધું. તાલના બોલો તો એવા શીખેલા કે અમે તેને કડકડાટ રીતે બોલી જતા. અમારૂં કાંઈ પણ ગીત કે રાગ બેતાલ ગવાય નહિ, તાલબદ્ધ જ બધું ગવાતું. અમને તો એટલી હદે તૈયાર કેરલા કે તખલા બજાવનાર જરાક ચૂકે કે અમે તરત પકડી પાડતા. આમ સંગીત અને તાલનું યથાયોગ્ય જ્ઞાન મેળવી લીધું.

વિવિધ વાદ્યોનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું

મંડળના કુશળ વિદ્યાર્થીઓ સ્વયં બધું શીખી લે તો મંડળને લાભ થાય અને બીજાઓની પરાધીનતા સેવવી ન પડે. એથી વાદ્યોમાં હારમોનિયમ (વાજપેટી) ઉપરાંત બસી, પાવો, વાયોલિન અને સિતારનું જરૂર પૂરતું શિક્ષણ મેં લીધું. મારી જન્મભૂમિમાં વર્ષોથી રહેતા શ્રી જોષ્ઠતારામ ભોજક પાસે મેં સારંગી પણ શીખવી શરૂ કરેલી. બપોરે

એમને ત્યાં શિખવા જતો. તેઓ અમારા કુટુંબના સભ્ય જેવા હતા. એ કહેવાની જરૂર નથી કે પૂજા લણાવનારને ખજરી, કાંસી જોડાં, મંજરા અને લોખંડના સળાયાની ખનતી તાલ આપવાની ત્રિકાણ ઘંટડી શીખવી જ પડે છે. છેવટે ફ્લુટ (Flute) ની પણ શરૂઆત કરી અને મેં આ શિક્ષણ છોડ્યું. દાંડિયા અને રાસગૂથણી (દાંડિયારસ)ની તાલીમ અમોએ અત્યંત નખરતી લીધી હતી. રાસગૂથણીનો અમારો કાર્યક્રમ એક વિશિષ્ટ ભાત પાડતો હોતો.

૫. શ્રી સકલચંદ્રશક્ત સત્તરભેદી પૂજા

ધાર્મિક ગીતાના માધ્યમ દ્વારા રાગ-રાગીણીનું જ્ઞાન અપાયે તે ઉત્તમ એ દષ્ટિએ અમારા નેતાઓએ પંડિતવર્ચ મહાત્મા શ્રી સકલચંદ્રશક્ત “સત્તરભેદી પૂજા” વિદ્યાર્થીઓને શીખવવી એવો નિર્ણય લીધો અને તે પછી શુભ દિવસે એ પૂજા શિખવવાનો આરંભ થયો. આ પૂજાના રચયિતા ઉપાધ્યાય શ્રી સકલચંદ્ર મહારાજ પ્યાની તપસ્વી, ત્યાગી, સાધક પુરુષ હતા. પ્રધાન મુજબ એમણે આ પૂજા કાર્યોત્સર્ગ-મુદ્રામાં રહીને બનાવી છે અને એથી એ મહામંગલકારી ગણાય છે આ પૂજા જૈન શ્રી સંઘની શાંતિ માટે લણાવવાનો ખૂબજ રિવાજ છે. ગુજરાતમાં તે આ પૂજાનો એવો મહિમા છે કે ‘પર્યુપણ’ પર્વાધિરાજ અંગેનું પ્રતિક્રમણ કરતાં કોઈને છોક્ર આવી હોય, કંઈક અનિષ્ટ-આશાતનાદિ થયું હોય અથવા કશું ન થયું હોય તે પણ ગમે ત્યારે આ પૂજા લણાવવાનો રિવાજ બહુ પ્રચલિત છે અને આ પૂજા પ્રત્યે સંઘ ઘણો આદર ધરાવે છે.

૩૫ ઢાળોના ૩૫ રાગોનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું

આ પૂજા સંગીતશાસ્ત્રના જિંચામાં જિંચા રાગોમાં બનાવી છે. આમાં સત્તર પ્રકારે જિનલક્ષિત કરવાની હોવાથી સત્તર પૂજાઓ રચાઈ છે. આ પૂજાના રાગો અતિ ક્ષિપ્ર હોવાથી એ રાગોમાં લાગ્યે જ કોઈ ગાઈ શકે. આથી અમારા શ્રી સંઘને એમ થયું કે આવી મહિમાશાળી પ્રભાવક પૂજા એના જ રાગોમાં વિદ્યાર્થીઓ શીખી જાય તે આ પૂજાનો મહિમા વધે અને ગાનાર-સુણનાર બંનેને આનંદનું કારણ બને, આથી અમે એ પૂજાઓ શીખવાનું શરૂ કર્યું. દરેક પૂજાની બે ઢાળ છે એટલે સત્તર પૂજાની ૩૫ ઢાળો અને કલશ સાથે ૩૫ કાવ્યો છે. ગીતા એમાં છે. પાંત્રીસ રાગોમાં આ પૂજા અમારે શિખવાની હતી. આ પૂજામાં પ્રથમ

તેનું નોંધણન (તેની સરગમ) શીખવવામાં આવતું, પછી તે પૂજનના શબ્દો ગોઠવીને તૈયાર કરવામાં આવતી. પૂજનની એકે એક લીટી તૈયાર કરવા પાછળ ૪ થી ૬ દિવસો કાઢવામાં આવતા. કોઈ કિલ્લેટ રાગમાં વધુ દિવસો પણ જતા, આ પૂજન મારી યાદદારત મુજબ ત્રણેક વર્ષે સમાપ્ત થઈ હતી.

આ પૂજન જે રાગમાં બનાવી છે તે જ રાગમાં બેસાડી છે એમ નથી બન્યું, ક્યાંક રાગો બદલાયા છે અને ક્યાંક મિશ્ર રાખ્યા છે. પૂજનની કડીઓ તાલબદ્ધ ને સરખી રીતે બેસાડવા માટે એમ ક્યાં સિવાય છૂટકો ન હતો.

પૂજન	રાગ પહેલી	રાગ બીજી
૧	ભોપાલી	અડાણો-મિશ્ર
૨	રામકલી	ટોડી
૩	મેઘમલાર	પીલુ
૪	હિંડોલ	જોગિયા
૫	જોનપુરી	જોનપુરી
૬	દેવસાળ	ભીમપલાસ
૭	ગોડી	માલવી
૮	કેદાર	દરબારી કાનડો
૯	વાગેશ્વરી	નટ
૧૦	ગૌડસારંગ	ગૌરી
૧૧	દુર્ગા	બિહારગ
૧૨	ગૌડમલાર	મેઘમલાર
૧૩	વસંત	વસંત
૧૪	મુલતાની	યમન
૧૫	તિલંગ	શ્રીરાગ
૧૬	જયજયવંતી	નટ
૧૭	સિંધુડો	ગુજરી તોડી

અન્તનો કલશ મુલતાનીમાં.

અમારા હિસ્તાદ ગુરુની એવી ખાસીયત હતી કે એક એક વિદ્યાર્થી પૂજનમાં સંપૂર્ણ તૈયાર થવો જ જોઈએ. લગલગ તમામ વિદ્યાર્થીઓ

તાલબદ્ધ રાગો ગાઈ શકે તે રીતે તૈયાર થઈ ગયા. અમારા આનંદનો પાર રહ્યો નહિ. એ પૂજા જ્યારે પહેલી વહેલી દેરાસરમાં અમે ભણાવી ત્યારે સાંભળવા આવનાર શ્રી સંઘની હાજરીથી દેરાસર ચીકાર ભરાઈ ગયું હતું. શ્રીસંઘે આ પૂજા સાંભળી અમારા ઉપર અભિનંદનનો વરસાદ વરસાવ્યો હતો.

આ પૂજા તો અમને એવી કંઠસ્થ થઈ ગઈ કે અમે જાણે બિંધમાં પણ બોલી જઈએ અને ગાઈ જઈએ. રાગો એવા ધૂંટાઈ ગયા હતા કે આજીબાજીમાં પથારીમાં સૂતા હોય અને જરાતરા કોઈ રાગ છેડે, પેટીના જરાક સૂચે નીકળે, નાનકડો આલાપ કે તાનપલટો સંભળાય કે આ સૂચે કયા રાગના છે તેનો તરત જ ખ્યાલ અમને આવી જતો. આ પૂજા અમે વગર ચોપડીએ ભણાવી શકતા હતા, કારણ કે ધણીખરી પૂજાઓ લગભગ કંઠસ્થ થઈ ગઈ હતી.

આ રાગો-તર્જોની વધુ તાલીમ માટે મારા વિદ્યારુઓ, મારા સંસારી મોટા ભાઈ શ્રી નગીનભાઈ વગેરેની સૂચનાથી મને ઘરે શીખવા આવવા જણાવ્યું. હું બપોરના એ વાગે ખાંસાહેબના ઘરે જતો. ખાંસાહેબ ક્યારેક તાલીમ આપે અને ક્યારેક કામમાં હોય તો મારી મેળે લેતો, એમના સુપુત્ર શમીનને ક્યારેક હું સરગમ બોલાવતો. પાછળથી બપોરની તાલીમ મારા સંસારી માંમાના સુપુત્ર શ્રી મુલજીભાઈ જેઓ સંગીત વિદ્યામાં ઘણા નિષ્ણાત થયા હતા તેમના ઘરે જઈને હું તેમની પાસે શીખેલા રાગોનો અભ્યાસ કરતો હતો. આમ નાની ઉંમરમાં જ સંગીતના ખેતરનું સાઈ એવું ખેડાણ કરવાની તક મને સાંપડી હતી. એ ઉમોઘના જૈન શ્રી સંઘ અને ખાસ કરીને સંગીતશાળાની નેતાગિરીને આભારી હતું. આ માટે સહુને હાર્દિક ધન્યવાદ આપવા રહ્યા.

સંગીત અને તાલની તાલીમ લીધા પછી અમને નૃત્ય શીખવાડવાનો નિર્ણય કરાયો અને અમને એ તાલીમ આપવાનું શરૂ કરાયું. બહાર ગામથી આવેલી નૃત્યતત્ત્વ વ્યક્તિઓએ પ્રથમ અમને પગમાં તોડા પહેરાવ્યા અને હાથના અભિનયની તાલીમ આપી. વળી અમે ‘મોરલીનૃત્ય’ ઉપરાંત અન્ય પ્રકારો સરસ રીતે શીખી ગયા. આ તાલીમમાં આઠ વિદ્યાર્થીઓ હતા. આમાં પણ મારો ક્રમાંક ત્રીજો હતો પછી અમારા માટે સુરતમાં પરીઓના આકર્ષક ડ્રેસો-પોશાકો, બનાવટી ફેશકલાપો, પરીના મુગટો વગેરે તૈયાર

કરાવ્યાં અને તે વેશમાં જોઈને પ્રેક્ષકો ખરેખર અમારા ઉપર આકર્ષીત થઈ જતા.

પછી તો આ અમારા મંડળને બહારગામથી આમંત્રણો મળવા લાગ્યાં. બહારગામ પાંચ પાંચ સાત સાત હબર માણસો વચ્ચે અમારે નૃત્ય કરવાના પ્રસંગો બન્યા. બનાવટી સર્પની ફરતું કરાતું 'મોરલીનૃત્ય' થાય ત્યારે તો લોકોનો ઘસારો એવો થતો કે મેંદની ભારે બેકાબૂ બની જતી. અમારા માટે નૃત્ય કરવાની જગ્યા પણ ન રહેતી, અને લોકો દિદા દિદા થઈ જતા. એ વખતે લોકો અમને છોકરા નહિ પણ છોકરીઓ સમજતા હતા.

ત્યાર પછી મને વૈરાગ્યભાવ પેદા થયો અને આ તાલીમ બંધ થવા પામી.

સાધુજીવન, અન્ય પ્રતિકુલ સંયોગો શરમાળ કે સંક્રાંત્યવાળી પ્રકૃતિ વગેરે કારણે સમય જતાં મારા સંગીતની તાલીમ ધીમે ધીમે સર્વથા બંધ થઈ ગઈ. પરિણામે મારું અતિ પ્રિય પ્રિય એવું મીઠું-મધુર ઝરણું બહુધા સુકાઈ ગયું. છતાં મંડ મલતી નવરાસની પળે એલો પડું ત્યારે ત્યારે કોઈ કોઈ રાગની સુરાવટ કરી સંગીતનો સહારો લઉં છું અને ત્યારે માત્ર સંગીતની જ નહિ પણ સાથે સાથે આધ્યાત્મિક મોજ માણી લઉં છું. આજે પણ મને એમ થાય છે કે ફરીથી સંગીતજ્ઞને રાખી મારું જ્ઞાન તાજું કરી પ્રભુભક્તિના પ્રસંગોમાં ઉપયોગ કરું, પણ વ્યવસાય સંકુલ જીવનમાં મારા માટે “ વો દિન કહાં સે ”...નો જ પ્રશ્ન આવીને ઉભો રહે ?

આ રીતે મારી સંગીતની આત્મકથા અહીં પૂરી થાય છે.

શ્રી સકલચંદ્રજી ઉપાધ્યાય કૃત

સત્તર ભેદી પૂજા

સૂચના:—દરેક પૂજાઓ બે કાવ્યોથી યુક્ત છે. એમાં પહેલી કાવ્ય રચનાને 'ગીત' શબ્દથી ઓળખાવાય છે. કુલ ૩૪ કાવ્યો છે અને ૩૫ મો કળશ છે.

પહેલી ન્હવાણુ જળ પૂજા

(ઢાળ-સ્તનમાલાની)

પ્રથમ પૂરવ દિશિ કૃતશુચિ સ્નાનકો દંતમુખ શુદ્ધિકો ધૌતરાણ;
કનકમણિ મંડિતો, વિશુદ્ધ ગંધોદકે, ભરિયમણિ કનકની કળશરાણ. ૧
જિનપલવનંગતો, ભગવદ્દાલોકને, નમતિ તં પ્રથમતો માજ્જતીશં;
દિવિ યથેન્દ્રાદિકસ્તીર્થ *ગંધોદકે, સ્નપયતિ શ્રાવકો તિમ જિનેશં. ૨

ગીત (રાગ-અડાણા મહાર કેદારો મિશ્રિત)

ભવિ +તુમે દેખો, અળ તુમે દેખો, સત્તર ભેદ જિન ભગતિ,
અંગ ઉપાંગ કહી જિન ગણધરે, કુગતિ હરી દીએ મુગતિ. ભવિં ૧
શુચિ તનુ ધોતી ધરી ગંધોદકે, ભરી મણિની કલશાલિ,
જિન દીઠે નમી પૂજા પળાળી, દીએ નિજ પાતિક ગાળી. ભવિં ૨
સમકિત શુદ્ધ કરી દુઃખ હરણી, વિરતાવિરતિકી કરણી,
જોગીસરે પિણુ ધ્યાને સમરી, ભવ સસુદ્રકી તરણી. ભવિં ૩
દેખાવતી નહીં કળ વૈતરણી, કુમતિ કું રવિ ભરણી,
સકલ મુનીસરકું શુભ લહરી, શિવમંદિર નીસરણી. ભવિં ૪

બીજી વિલેપનની પૂજા (દેશી જ્યમાલાની)

(રાગ-રામગિરિ)

ખાવના ચંદન સરસ ગોસીસમા,
ધસીય ધનસારશુ કુંકુમાંએ;

કનકમણિ ભાજનાં સુરભિરસ પૂરિયાં,
 તિલક નવ કરો પ્રભુ અંગમાં એ. ૧
 ચરણ જાનુ કરે અંસ શિર ભાલ સ્થળે,
 કંઠ હૃદય ઉદર જિનને દિગ્ગિયે એ;
 દેવના દેવનું ગાત્ર વિલેપતાં,
 હરિ પ્રભો હરિત કરી લીજીયે એ. ૨

ગીત (રાગ-ટોડી)

તિલક કરો પ્રભુ નવ અંગે, કુંકુમ ચંદન ઘસી શુચિ ઘનસાર;
 પ્રભુ પગ જાનુ કર અંસ શિર ભાલ થળે, કંઠે હૃદિ ઉદરે સાર,
 અહો! ભાલ થલ કંઠે હૃદિ ઉદરે ચાર. તિલક ૦ ૧

કરી ચક્ષુ કર્દમ અગર ચૂઓ મદને, લેપો મેલે જગશુર ગાત;
 હરિ જિમ મેરુ પરે રૂપલકી પૂજા કરી.
 દેખાવતિ કૌતુક ઓર ઉર ભાતિ. તિલક ૦ ૨

હમ તુમ તનુ લીખ્યો તો હિ ભાવ નાહી છીખ્યો,
 દેખો પ્રભુ વિલેપન છી જાત, હરો હમ તાપ એ,
 દૂળ પૂજા વિલેપન છી, ઉર હરિત હરિતકું,
 શુચિ કિનો ગાત્ર. તિલક ૦ ૩

ત્રીજી *ચક્ષુચુગલ અથવા વસ્ત્રચુગલની પૂજા

(રાગ-રામગિરિ)

તિમિર સંકેચનાં રચણનાં દોચનાં,
 ઈમ કહી જિન સુખે ભવિક થાપો,
 કેવળજ્ઞાન ને કેવળદર્શન,
 લોચન દોચ એ દેવ આપો. ૧

અહવા પાઠાંતરે, ત્રીજીય પૂજામાં,
 ભુવન વિરોચન જિનપ આગે,

* પાઠાંતરે-ઔર ઔર.

* હસ્તપ્રાપ્તિમાં 'ચક્ષુચુગલ પૂજા' આવું એક જ હેડીંગ છે.

દેવચીવર સમું વસ્ત્ર યુગ પૂજતાં,
સકલ સુખ સ્વામિની લીલ માગે. ૨

ગીત (અધરસ-પીલુ)

રવણનયન કરિ દોય (માણિક) લેકે, મેરે + પ્રભુ સુખ દીને;
કેવળજ્ઞાન ને કેવળ દર્શન, હમ પરિ કૃપા કરિ પ્રાસાદ કીને. ૧
દેવદુષ્ય સમ વસ્ત્ર જોડકે હવે, ત્રીજી પૂજા કીને;
ઉપશમ રસભરી નયન કટોરડી દેખી દેખી પ્રભુ સુખ રસ પીને. ૨

ચોથી સુગંધવાસ-વાસદેવની પૂજા

(રાગ-રામગિરિ)

નંદનવન તણાં ણાવના ચંદના, વાસવિધિચૂરણુ વિરચિયાં એ,
જાઈ મંદારસૂં શુદ્ધ ઘનસારસૂં સુરભિસમ કુસુમસૂં અરચિયાં એ;
ચોથીય પૂજામાં ગંધવાસે કરી, જે જિન સૂરપતિ અરચિયાં એ,
પ્રભુ તણે અંગ મનરંગ ભરિ પૂજતાં,
આજ ઉચ્ચાર સવિ ખરચીયાં એ. ૧

ગીત-(રામગિરિ કે ટોડી)

સુણો! જિનરાજ તવ મહનં. [એ આંકણી.]
ઈન્દ્રાદિક પરે કિમ હમ હોવત, તો સી તુમ સખ સહનં. સુ૦ ૧
સત્તરલેદેં એ દુપદરાય કો, કુમરી પૂજતી અંગે;
જિમ સૂરિયાલ સુરાદિક પ્રભુને, પૂજત ભવિ મન રંગે. સુ૦ ૨
વિવિધ સુગંધિત ચૂરણવાસ, મુંચતી અંગ ઉવંગે;
ચોથી પૂજા કરત મન જાનત, મિલાવતિઆ સુખ સંગે. સુણો! ૩

પાંચમી પૂજા પાંચ રંગના છૂટાં ફુલની

(રાગ-આશાવરી)

મોગર લાલ શુભાખ માલતી, ચંપક કેતકી વેલી,
કુંદ પ્રિયંશુ નાગ વરનાતિ, બોલસિરી શુચિ મેલી મોગર૦ ૧

ભૂમંડલ જલ મોકલે કુલે, તે પણ શુદ્ધ અખંડે,
જિનપદ પંકજ જિહ્વ હરિ પૂજે, તિણિ પરે તું ભવિ મંડે. મોં ૨

ગીત (રાગ-નૃત્યની આશાવરીના કે શ્રી રાગમાં)

પારગ તેરે પદ પંકજોપરિ, વિવિધ કુસુમ સોહે,
એર દેવનકું આકધતુરે, તુમ્હે સમ નવિ કોહે. પારગ ૧
એહ વિવિધ કુસુમ જાતિશું જખ, પંચમી પૂજા પૂજે,
તવ ભવિજન કે રોગ સોગ સવિ ઉપદ્રવ મૂજે. પારગ ૨
છઠ્ઠી પંચવરણનાં કુલનો ગુથેલો હાર ચઢાવવાની પૂજા

(રાગ-દેશખ)

ચંપગાસોગ પુન્નાગવર મોગરો, કેતકી માલતી મહમહંતી;
નાગપ્રિયંશુ શુચિ કમલશું બોલસિરિ, વેલિ વાસંતિય દમનજાતિ. ૧
કુંદ મયકુંદ નવમાલિકા વાલકો, પાડલાકોલ શુચિ કુસુમગુંથી;
સુરભિ કુસુમ માલ જિનકંઠ બેઠી વદે,
ભમર મિસેં હો તુમ્હે સુખીય સુથી. ૨

ગીત (રાગ-ખીલાવલ)

કંઠ પીઠે દામ દીઠે, પ્રભુ મેરે પાપ નીઠે,
જિહ્વ શશી દેખત જાય તતુ તાપ,
પંચવરણ સખ કુસુમ કી ગલે ઠવી,
ગગને શોભતી જેસે સૂરપાતિ ચાપ. કંઠ ૧
લાલ ચંપક શુભાલવેલી, જાતિ મોગર દમન ભેલી,
ગુંથી વિવિધ કુસુમકી જાતિ,
છઠ્ઠી માલ ચઢે દસ દિશિ વાસતી,
તવ સુરવધૂપરે નરવધૂ ગાતી. કંઠ ૨

સાતમી કુલની આંગીની રચના માટેની પૂજા

(રાગ-સાદો ગોડી)

સાતમી પૂજમાં વરણક કુલસ્યું ભવિ કરે એ,
ચંપક દમણલો મરઝો જાસુદશું ચીતરે એ;

આંગીય કેતકી *ખીચ ખીચ શોભતી દેખીએ એ,
આંગીય મીસ શિવનારીને કાગળ લેખીએ એ. ૧

ગીત (રાગ-માલવી ગોડી)

કુસુમજાતિ આંગી મન ખાંતે, પંચવરણની જાતે રે,
માંહિ વિવિધ કથીપા લાતે રે,
સૂર્યાભાદિ કરત જિમ પૂજા, સકલ સુરાસુર ગાતે રે. કુસુમ૦ ૧
ચંપકસ્યું દમણો મન રમણો, સંઝારાગસ્યું સામા રે. કુસુમ૦ ૨
પંચવરણ આંગી પ્રભુ અંગે, રચયતિ જ્યું સુરશામા રે,
ઋષભકુંટ ચકી જ્યું નામા રે. કુસુમ૦ ૩

આઠમી શ્રી ખરાસ [ચૂર્ણની] પૂજા

(રાગ-કેદારો કે કામોદ કલ્યાણ)

ધનસારાદિક ચૂરણું, મનોહર પાવન ગંધ;
જિનપતિ અંગે સ્યું પૂજતાં, જિનપદ લવિ કરે ખંધ. ધન૦ ૧
અગરચૂઓ અતિમરદિયો, હિમવાલુકા સમેત,
હસદિશિ ગંધે વાસતો, પૂજા જિનપદ હેત. ધન૦ ૨

ગીત (રાગ-કાનહો)

+ચૂરો રે માઈ જિનવર અંગે સાર કપૂરે,
સખ સુખ પૂરણ ચૂરણ ચરચિત, તનુલરી આનંદ પૂરે. ચૂરો રે૦ ૧
પાવન ગંધિત ચૂરણ ભરસ્યું, મૂચતિ અંગ ઉવંગે,
આઠમી પૂજા કરત મન જાણત, મિલાવતિઆ સુખ સંગે. ચૂરો રે૦ ૨

નવમી શ્રી દેવજની પૂજા

(રાગ-ગોડી)

દેવનિર્મિત દેવનિર્મિત ગગને અતિ ઉત્તંગ,
ધર્મધ્વજા જન મન હરણ;

* ખીચિ ખીચિ.

+ હસ્તપ્રતિમા પ્રારંભમાં 'ચૂરો રે માઈ' આટલું વધારે છે.

કનકે દંડે ગત સહસ્ર જ્યેષ્ઠ,
 રણઅણંતિ કિંકિણી નિકર;
 લઘુપતાકયુત નયન ભૂષણ,
 જિમ જિન આગળ સુર વહે એ,
 તિમ નિજ ધન અનુસારે;
 નવમી પૂજા ધ્વજ કરી,
 કહે પ્રભુ તું હમ તાર.

દેવં ૧

ગીત (રાગ ગોડી, નર કે રામગિરિ)

માઈ સહસ્રજ્યેષ્ઠ દંડે ઉંચો, જિનકો ધ્વજ રાજે;
 લઘુ પતાકા કિંકિણી નિકર, પવન પ્રેરિત વાજે. માઈં ૧
 સુરનર મનમોહન શોભિત, જિઉં સુરે ધ્વજ કીનો,
 તિમ ભવિ ધ્વજ પૂજા કરતાં, નરભવ દેખ લીનો. માઈં ૨

દશમી આલરણ-અલંકાર પૂજા

(રાગ-ગોડી)

લાલ વર હીરલા, પાંચ પીરોજડા વિધિ જડ્યાં એ,
 મોતીય નીલૂઆ લસણિઆ ભૂષણાં, તિહાં જડ્યાં એ;
 અંગદ રથણનો મુગટ કંઠાવલી, કીજીએ એ,
 *કાને દો કુંડલ, શશી રવિ મંડલ સમ-
 જિનવરને દીજીએ એ. લાલં ૧

ગીત (રાગ-માલવી)

મુગટ દિયો કનકે ઘડ્યો, વિવિધ રથણે જડ્યો જિનવર શીશ;
 ઉર વર હાર રચિત નખડું ભૂષણ; દૂષણ હરો જગદીશ. મુગટં ૧
 લાલડે ખરે હીરે પાંચ મોતીયન, રથણે જડે દોય કુંડલ સાર;
 અંગદ જડિત સિંહાસન આમર, દિયો પદ લિઓરે આખંડલ.

* પાઠાંતર-કાને રવિ મંડલ સમ જિનકુંડલ દીજીએ એ. + વર.

અગીયારમી X કુસુમધરની પૂજા

(ચારે બાજુએ હારોદ્વારા ઘર બનાવવું તે)

(રાગ-કેદારો.)

વિવિધ કુસુમે ખચ્યું, વિશ્વકર્મા રચ્યું, કુસુમ ગેહં;
રચિર સમ ભાગશું, સુર વિમાનં નિરચ્યું, રચણુરેહં. ૧

તોરણુ જાળીશું, કુસુમની જાતિશું, શોભતું એ,
ગુંથી ચંદ્રોદય, ઝુંબક વૃંદને, ખોસતું એ. ૨

ગીત (રાગ-કેદારો કે ખિરાગ)

મેરો મન રમ્યો જનવર કુસુમ ઘરે, કુસુમ ઘરે હારે કુસુમ ઘરે;
વિવિધ જુગતિ વર કુસુમકી જાતિ ભાતિ, જેસે અમરઘરે. મે૦ ૧

કુસુમ ઝુંબક ચંદ્રોદય તોરણુ, જાલિકા મંડપ ભાગે;
એકાદશમી પૂજા કરતાં, અવિચલ પદ ભવિ માંગે. મેરા૦ ૨

બારમી કુલનો મેઘ એટલે છૂટથી છૂટા કુલ વરસાવવાની પૂજા

(રાગ-મલ્હાર)

પંચવર વરણુનો, વિવિધ જિમ કુસુમનો મેઘ વરસે;
બ્રમર બ્રમરી તણાં, જુગલ રસિયા પરે, ત્રિજગ હરખે. ૧

પગર જિમ કુલનો, પંચવરણું કરી, સુકૃત તરસે;
બારમી પૂજામાં હરખતી, જિમ મિલે કનક પૂરસે. ૨

ગીત (રાગ-મેઘ મલ્હાર)

મેહુલા નિઉં મિલી વરસે, કરી કરી કુલપગર હરસે. મેહુલા૦

X કુસુમધર એટલે સિંહાસન કરતાં કુલના હારની જાલી ગુંથી
કુલના ઘરમાં લગવાન ખેડા છે એવું લાગે તેવી રચના કરવી તે.

પંચવરણ જાનુ માને, તાત થેઇ સમોસરણ જિમ સુર મિલિ,
તિમ કરે શ્રાવક લોક, દ્વાદશમી પ્રભુ પૂજા કરતાં,

તિમ જન મન સુદ કરસે. મેહુલા ૦ ૧

ભમર પેં કહાવતી નજડતે, જાનુ અધોવૃત પડતે,
તાકી અધોગતિ નાંહિ, જો હમ પરે પ્રભુ આગળ પડે,
હમ પરે નહિ તસ પીડા, કુસુમ પૂજા કરી સુખ લાહે,

દિન દિન જસ ચડતે. મેહુલા ૦ ૨

તેરમી શ્રી અષ્ટમંગલની પૂજા

(રાગ-વસંત)

સૂચના:—આજકાલ અષ્ટમંગલની તૈયાર ધાતુની પાટલી થાલીમાં લખને
પૂજા ભણાવાય છે. પણ એ પ્રયા યોગ્ય નથી. ખરી રીતે
હાથ વડે અક્ષતથી અષ્ટમંગલના આકારો બાળેઠ કે પાટલા
પર આલેખવા જોઈએ. આ પૂજામાં પણ એ જ જણાવ્યું છે.

ચરણ દિરા જિસ્થાં શાલિવર તંદુલા વર ક્ષ્ણાં એ;
સ્વસ્તિક દર્પણ કુંલ ભદ્રાસન સ્યું મિથ્યા એ,

ચંદાવર્તક ચાર શ્રીવત્સક વર્ધમાન,
મત્સ્યયુગલ લીખી, અષ્ટમંગલ હોસ્યે શોભમાન. ૧

ગીત (મહા વસંત)

જિનપ આગલ વિરચો લાવિ નંદોઈ, જસ દરિસણ શુભ હોઈ,
ચૂં રે દેખત સખ કોઈ;

+ ઉડતે.

* અષ્ટમંગલની આઠ ચીજો મંગલિક નથી પણ તેના આકારો—ચિત્રો
મંગલ છે. આ આકારો ઝવેરાત કે સોના રૂપાથી આલેખવા જોઈએ
પણ એ બધાથી શંક્ય નથી એટલે અક્ષતથી આકારો કાઢવા એ જ
શ્રેષ્ઠવિધિ છે, પણ ન જ બને ત્યારે તૈયાર પાટલી તો છે જ. એક
પ્રશ્ન એ થાય છે કે—અષ્ટમંગલનું પૂજન કેમ કરાવામાં આવે છે ?
આ પ્રયા અગે વિચારવું રહ્યું.

x નંદિઆવત. નંદો લોકા.

અતુલ તંદુલે કરી, અષ્ટ મંગલાવલિ,
તેમ રચેા જિમ તુમ ધરિ હોઈ.

જિનપં ૧

સ્વસ્તિક શ્રીવત્સ કુલ ભદ્રાસન નંદાવર્તક વર્ધમાન,
મત્સ્યયુગલ દર્પણ, તિમ વર ફલ ગુણ,
તેરમી પૂજા સખ કુશલ નિધાન.

જિનપં ૨

ચૌદમી શ્રી ધૂપ-દીપ પૂજા

(રાગ-ભાવની ગાડી)

કૃષ્ણાગરતણું ચૂરણ કરી ઘણું, શુદ્ધ ધનસારશું લેગીઉં એ;
કુંઠરુક્ષો તરુક્ષો સુકસ્તૂરકા, અંબર તુંબરસ્યુ મેલિઉં એ;
રચણ કંચનતણું, ધૂપધાણું ઘણું; પ્રગટ પ્રદીપસ્યુ શોભતું એ,
દશ દિશિ મહમહે ધૂપ ઉખેવતાં, ચૌદમી પૂજા રજ ખોભતું એ. ૨

ગીત (રાગ-કલ્યાણ)

આણીએ ધૂપી ધૂમાલી, જિનમુખ દાહિણાવર્ત કરંતી,
દેવગતિ સૂચિત ચાલી, ભવિ કુગતિ #શુચિત ખાલી આણીએ;
કૃષ્ણાગર અંબર મૃગમહસ્યુ, લેટી તિમ ધનસારો,
ધૂપ પ્રદીપ દશાંગ કરંતા, ચઉદમી પૂજા ભવ તારો. આણીએ ૨

પંદરમી શ્રી સ્તવન-ગીત પૂજા

(રાગ-ત્રિવેણી ગાડી)

ગગનતણું નહિ જિમ માનં, તિમ અનંતકૃષ્ણ જિન ગુણગાનં,
તાન માન લયસ્યુ કરી ગીતં, સુખ દિયે જિમ અમૃત પીતં. ૧
વેણુવંસ તલતાલ ઉવંગે, સુરતિ રાખી વરતંતિ મૃદંગે,
જયતમાન પડતાલ એક તાલો, આયતિ ધરી પલુ પાતક ગાલો. ૨

ગીત (રાગ-શ્રી રાગ)

તુમ્હ શુભ પાર નહીં સુચણે, માનાતીત યથા ગયણે;
 તાનમાન લયશુ' જિનગીત', દુરિત હરે જિમ રજપવણે. તું ૦ ૧
 વંસ ઉપાંગ તાલ સિરિમંડલ, ચંગ મૃદંગ તંતિ વિણે,
 વાજે Xતુર જલદ જિમ શુહિરં પીતામૃત પરિ કરી લીણે. તું ૦ ૨
 ગાયતિ સુર ગાયન જિન મધુરે, જિમ જિનશુભ ગણમણિ રચણે,
 સકલ સુરાસુર મોહન તું જિન, ગીત કહ્યો હમ તુમ્હ નયણે. તું ૦ ૩

સોળમી નાટક પૂજા

(રાગ-સોરઠ કે મધુમાદન)

સરસ વય વેષ મુખ રૂપ કુચ શોભતી,
 વિવિધ ભૂષાંગની સુરકુમારી;
 વિવિધ વીણુ દિ વાજિંત્રધારી. સરસ ૦ ૧
 અભિનય હસ્તકે હાવભાવે કરી,
 વિવિધ ભુગતિ' બહુ નાચકારી,
 દેવનાં-દેવને દેવરાજી યથા,
 કરતી નૃત્ય' તથા ભૂમિચારી. સરસ ૦ ૨

ગીત (શુદ્ધ નટ)

એક શત આઠ નાચે દેવકુમર કુમરી,
 દૌં દૌં દૌં હુંહુહિ વાજતી,
 નાચતી દિએ ભ્રમરી. એક ૦ ૧
 ઘન કુચ યુગ હાર રાજી કસી કંચૂકી બાંધી,
 સોલસસિંગાર શોભિત;
 વેણી કુસુમ શુંથી. એક ૦ ૨
 નટ કુકી કંઠ હુગ હુગ ચિપટ તાલ વાજે,
 દેખાવતી જિન હસ્તકે,
 નૃત્યકે નવી લાજે. એક ૦ ૩

X વાજે તાન માન કરી ગીત'. X શુચિતયાલી. પાદાં.

તિના તિના તંતિ યાજે, રણુઅણુતિ વીણા,
તાંડવ જિમ સુર કરંત,
તિમ કરો ભવિ હીણા. એકં ૪

સત્તરમી સર્વ વાજિત્રની પૂજા

(રાગ-સામેરી)

સૂચના:-આ પૂજામાં આરતી દીવો પ્રગટાવી પૂજા ધરાવી શકાય છે.

સમવસરણુ જિમ વાજાં વાજે,
દેવદુંદુંભિ અંખર ગાજે, ઢોલ નિસાણુ વિશાલ,
ભુંગલ ઝલ્લરી પણુવ નફેરી,
કંસાલા દુડદડી વરભેરી, શરણાધ રણુકારો. ૧

સુરજ વંશ સુરતિ નવિ મુકે,
સત્તરમી પૂજા ભવિ નવિ ચૂકે,
આરતિ સાથે મંગળ પધવો. ૨

ગીત (રાગ-ગુર્જરી)

ઘણું જીવ તું જીવ જિનરાજ જીવો મણું,
શંખ શરણાધ વાજિત્ર યોલે,
મહુઅરિ ફિરિ ફિરિ દેવકી દુંદુહિ,
હે નહિં પ્રભુ તણે કોઈ તોલે. ઘણું ૧

ઢોલ નિસાણુ કંસાલ સમ તાલચ્યું,
ઝલ્લરી પણુવ ભેરી નફેરી,
વાજતાં દેવ વાજિત્ર જાણે કહે,
સકલ ભવિકું પ્રભો ભવ ન ફેરી. ઘણું ૨

દેવ પરિ ભવિક વાજિત્ર પૂજા કરી,
કહે સુખે પ્રભુ ત્રિજગ-દીવો;
ઈન્દ્ર પરિ કિમ હમ, જિનપ પૂજા કરો,
આરતિ સાથે મંગલ પધવો. ઘણું ૩

કળશ (રાગ-ધન્યાશ્રી)

થુણીઓ થુણીઓ રે પ્રભુ તું,
સુરપતિ જેમ થુણીઓ,
તીન ભુવન જિન મનમોહન તું જિન,
પરમ હરણ તવ જણીઓ રે. પ્રભુ ૦ ૧

એક શત આઠ કવિત કરી અનોપમ,
ગુણમણિ ગુથી ગણિઓ રે,
જિનગુણ સંઘ ભગતિ કર ફરસિ,
હરિત તિમિર સળ હણીઓ રે. પ્રભુ ૦ ૨

તપગરછ અંબર દિનકર સરીઓ;
વિજયદાન ગુરુ મુણીઓ;
ભવિક જીવ તુમ થય થુઈ કરતાં,
હરિત મિથ્યામતિ હણીઓ રે. પ્રભુ ૦ ૩

ધણિપરિ સત્તર લેહ પૂળ વિધિ,
શ્રાવક કું જિને લણીઓ,
સકલ મુનીસર *કાઉસગ્ગ ધ્યાને,
ચિત્તવિત્ત તસ ફળ ચૂણીઓ. પ્રભુ ૦ ૪

— સમાપ્ત —

* સકલ મુનીસરના બે અર્થ છે.

૧. સકલ એટલે તમામ મુનિવરોએ.

૨. સકલથી આ પૂજના કર્તા સમજવા.

પહેલા અર્થમાં-કાથોત્સર્ગની ક્રિયામાં સહુ મુનિઓ આપતું ધ્યાન કરે છે તે વાત જણાવી છે.

બીજા અર્થમાં-સકલચંદ્રજી ઉપાધ્યાયે આ પૂજા કાઉસગ્ગમાં રહીને પ્રારંભી હતી તે વાત ધ્વનિત કરી છે.

મહોપાધ્યાય જૈનમુનિશ્રી સકલચંદ્રજી કૃત

સત્તર ભેદી પૂજા

વિવિધ રાગનાં નોટશન સાથે

રાગ : ભૂપાલી

આ રાગ કલ્યાણ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ-ઔડવ છે. આ રાગમાં બધા સ્વરો શુદ્ધ લાગે છે. વાદી સ્વર ગાંધાર અને સંવાદી સ્વર ધૈવત છે. રાત્રીના પહેલા પ્રહરે ગવાય છે.

આરોહ - સાં રે ગ પ ધ સાં

અવરોહ - સાં ધ પ ગ રે સાં

પકડ - ગરે સા ધ પ ગરે પગ રેસા.

રાગ : ભૂપાલી તાલ : ઝંપતાલ માગા : ૧૦.

પ્રથમ નવહણુ પૂજા પ્રારંભ.

પ્રથમ પૂર્વ દિશે કૃતશુચિ સ્નાનકે, દંતસુખ શુદ્ધકે ધીતિરાજી ।
કનકમણિ મંડિત, વિરાહ ગંધોદકે, ભરિયમણિ કનકની કલશરાજિ ॥ ૧ ॥
જિનપલવનંગતો ભગવદ્દોહિને નમતિ તે પ્રથમતો માર્જતીરાં ।
દિવિ યથેંદ્રાદિક સ્તીર્થ ગંધોદકે, સ્તપ્યતિ શ્રાવકો તિમ જિનેશ ॥ ૨ ॥

ભવિ તુમ દેખો, અળ તુમ દેખો, સત્તર ભેદ જિન ભકિત ।
અંગ ઉપંગ કહિ જિન ગણધર, કુગતિ હરી દે મુકિત ॥ ભવિં ॥
શુચિતતુ ધોતિ ધરી, ગંગોદક ભરી મણિ (કનક)ની કલશાલી ।
જિન દીઠે નમી પૂજી પખાળી, દે નિજ પાતક ગાળી ॥ ભવિં ॥
સમકિત શુદ્ધ કરી દુઃખ હરણી વિરતા વિરતી કરણી ।
યોગી સર પણ ધ્યાને સમરી, ભવસમુદ્રકિ તરણી ॥ ભવિં ॥
દેખાવતી નહીં કખહું વૈતરણી, કુમતિ કુ રવિ ભરણી ।
સકલમુનીસરકુ શુભ લહરી, શિવમંદિર નીસરણી ॥ ભવિં ॥

×		૨		૦		૩
સાં	સાં	ધ	પ	ગ	ગ	રે
પ્ર	થ	મ	પૂ	ર	વ	દિ
×		ર		૦		સા
સા	ધ	સા	૩	ગ	—	શો
કૃ	ત	શુ	૩	સ્ત્રો	ન	૩
ગ	—	ગ	ગ	ગ	પ	ગ
દં	—	ત	સુ	શુ	૩	કો
પ	ધ	સાં	રેં	ગં	રેં	સાં
ધો	૩	તિ	રા	જી	૩	કો
ગ	ગ	ગ	પ	સાં	—	ધ
ક	ન	ક	મ	મં	૩	સાં
સાં	સાં	ધ	સા	ગં	રેં	ત
વિ	શુ	દ	ગં	ધો	૩	ધ
ગ	ગ	ગ	ગ	ગ	પ	કે
લ	રિ	ય	મ	ક	ન	સાં
પ	ધ	સાં	રેં	ગં	રેં	ક
ક	લ	શ	રા	જી	૩	સાં
ગ	ગ	ગ	પ	સાં	—	ધ
જી	ન	પ	લ	નં	૩	સાં
લ	ગ	વ	દા	લો	૩	તો
ગ	ગ	ગ	ગ	ગ	ધ	કિ
ન	મ	તિ	તં	પ્ર	થ	સાં
પ	ધ	સાં	રેં	ગં	રેં	ધ
મા	૩	જી	તી	શ	૩	તો
ગ	ગ	ગ	પ	સાં	—	ધ
દિ	વિ	ય	થે	દ્રા	દ	સાં
સાં	સાં	ધ	સાં	ગં	રેં	૩
સ્તી	૩	ર્થ	ગં	ધો	૩	કે
ગ	ગ	ગ	ગ	ગ	પ્ર	સાં
સ્ત	પ	ય	તિ	શ્રા	૩	ધ
						કો

પ	ધ	સાં રેં	—	ગં	રેં	સાં ધ પ
તિ	મ	જિ ડ ડ		ને	ડ	શં ડ ડ
×		ર		૦		૩

રાગ : અડાણા

આ રાગ આશાવરી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. વાદી સ્વર તાર ષડ્જ અવાદી સ્વર પંચમ છે. જાતિ ષાડવ-ષાડવ છે. આરોહમાં ગાંધાર વળ્ય છે. રાત્રીના ત્રીજા પ્રહરે આ રાગ ગવાય છે. ગાંધાર, ધૈવત અને નિષાદ સ્વરો કોમળ છે.

આરોહણ — સાં રે મ પ ધ નિ રેં સાં ।

અવરોહણ — સાં ધ નિ પ મ ગ મ રે સાં ॥

પકડ — સાં, ધ, નિ સાં, ધ, નિ પ મ પ, ગ મ રે સાં.

પદ — ૨

ભવિ તુમ દેખો, અખ તુમ દેખો સત્તર લેહ જિન ભક્તિ ॥
અંગ ઉપંગ કહિ જિન ગણધર, કુગતિ હરિ દે મુકિત ॥ ભવિ ॥

શુચિ તનુ ધોતિ ધરી, ગંગોદક ભરી મણિ (કનક) ની કલશાલી ।
જિન દીઠે નમી પૂજી પખાણી, દે નિજ પાતક ગાળી ॥ ભવિ ॥

સમકિત શુદ્ધ કરી દુઃખ હરણી, વિરતા વિરતિ કરણી ।
યોગી સર પણુ ધ્યાને સમરી, ભવસમુદ્ર કી તરણી ॥ ભવિ ॥

દેખાવતી નહીં કળહુ વૈતરણી, કુમતિ કુ રવિ ભરણી ।
સકલમુની સરકુ શુભ લહરી, શિવમંદિર નીસરણી ॥ ભવિ ૦ ॥

રાગ : અડાણા. તાલ : ત્રિતાલ માત્રા ૧૬

૩

×

૨

૦

— — — મ

ભ

મ પ — સાં

સાં — ધ —

નિ — પ —

— — — મ

વિ તુ ક મ

દે ડ ડ ડ

ડ ડ જો ડ

ડ ડ ડ અડ

૩	X	૨	૦
મ પ નિ પ	ગ - મ -	રે - સા -	પ પ પ મ
બ તુ ડ મ	દે ડ ડ ડ	ગો ડ ડ ડ	સ ત ર લે
મ પ સાં -	ધ - - -	- - નિ પ	પ - - મ
દ જ ન ડ	લ ડ ડ ડ	ડ ડ કિત ડ	ડ ડ ડ લ
મ - પ પ	ધ - નિ નિ	સાં - સાં સાં	રેં નિ સાં સાં
અં ડ ગ ઉ	પાં ડ ગ કુ	હી ડ જિ ન	ગ જુ ધ ર
પ પ નિ સાં	રેં - સાં -	ધ - - નિ	પ - - મ
કુ ગ તિ હ	રિ ડ દે ડ	સુ ડ ડ ડ	કિત ડ ડ લ

અંતરા

૩	૨	૨	૦
મ મ પ પ	ધ - નિ નિ	સાં - સાં -	રેં નિ સાં સાં
શુ ડ ચિ ત	તુ ડ ધો તિ	ધ રી ગં ડ	ગો ડ દ ક
પ પ નિ સાં	રેં રેં સાં સાં	ધ નિ પ નિ	પ - - -
લ રિ મ જી	ક ન ક ની	ક લ શા ડ	લી ડ ડ ડ
ગં ગં ગં મં	રેં - સાં સાં	નિ સાં રે સાં	ધ - નિ પ
જિ ન દી ઠે	ડ ડ ન મી	પૂ ડ જ પ	ખા ડ લી ડ
મ મ મ મ	પ - સાં સાં	ધ - - -	નિ - પ મ
દે ડ નિ જ	પા ડ ત ક	ગા ડ ડ ડ	લી ડ ડ લ
૩	X	૨	૦

નોંધ :- આ પ્રમાણે બીજા અંતરા શરૂ કરવા.

(૨)

દ્વિતીય ચંદનવિલેપન પૂજા

રાગ : રામકલી

આ રાગ ભૈરવ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. સમય પ્રાતઃકાળનો છે. વાદી સ્વર કોઈ ધૈવત સાને છે તો કેટલાક પંચમ માને છે. સંવાદી સ્વર ઋષભને માને છે. તેમા બંને મધ્યમ અને બંને નિષાદનો પ્રયોગ કરવામાં આવે છે. રીષભ કેમળ લેવામાં આવે છે.

આરોહાવરોહ સ્વરૂપ

સા ગ, મ પ, ધ નિ સાં ।

સાં નિ ધ, પ, મં પ ધ નિ ધ પ ગ, મ રે સા ॥

પકડ

ધ પ, મંપ, ધ નિ ધ પ ગ, મ, રે સા.

પૂજાપદ-૧

બાવના ચંદના સરસ ગોસીસમા

ઘસીય ઘનસારશું કુંકુમાચે ॥

કનકમણિ ભાજનાં, સુરભિરસ પૂરીયાં,

તિલક નવ પ્રભુ કરો અંગમાંહે ॥ ૧ ॥

ચરણ જાનું કરે, અંસ શિર ભાલ ગળે

કંઠ હૃદિ ઉદર જિન દીળ્યો એ ।

દેવના દેવનું ગાત્ર વિલેપતાં

હર પ્રભુ દુરિત, કહી લીળ્યો એ ॥ ૨ ॥

રાગ : રામકલી તાલ અપતાલ-માયા ૧૦

X	પ	૨			૦	પ	૩		
		ધનિ	નિ	ધપ			મ	ગ	—
મં	૩	વડ	નાડ		મં	૩	દ	ના	૩
બા	રે	ગ	મ	પ	અં	ગ	રે	રે	સા
ગ	૨	સ	ગો	૩	મ	૩	સ	મા	૩
સ	સા	ગ	—	મ	શિ	ધ	નિ	સાં	સાં
નિ	સિ	ય	ગ	ન	પ	૩	ર	શું	૩
ધ	નિ	સાં	—	રે	સા	નિ	ધ	—	પ
ધ	૩	કું	મા	૩	સાં	૩	૩	૩	૩
કું					એ	૩			

અંતર

મ	પ	ધ	નિ	નિ	સાં	—	નિ	સાં	—
ક	ન	ક	મ	ણિ	લા	ક	જ	ના	ક
ધ	—	નિ	સાં	—	રેં	સાં	ધ	—	પ
સુ	ર	ભિ	ર	સ	પૂ	ક	રી	યા	ક
ગ	મ	પ	ધ	ધ	સાં	—	નિ	સાં	સાં
તિ	લ	ક	ન	વ	પ્ર	ભુ	ક	રો	ક
ધ	—	નિ	સાં	—	રેં	સાં	ધ	—	પ
અં	ક	ગ	મા	ક	એ	ક	ક	ક	ક

નોંધ- ઉપર પ્રમાણે અંતરો લેવો.

(૨)

રાગ : તોડી

આ રાગ તોડી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. તેની જાતિ સંપૂર્ણ-સંપૂર્ણ છે. રે ગ ધ કોમળ અને મં તીવ્ર લેવામાં આવે છે. ગાવાનો સમય દિવસનો પહેલો પ્રહર છે.

આરોહાવરોહ સ્વરૂપ

સા રે ગ મં પ ધ નિ સાં ।
સાં નિ ધ પ મં ગ રે સાં

પકડ

ધ નિ સા, રે, ગ, રે, સા, મં, ગ, રે ગ, રે સા.

પૂજા પદ ૨

તિલક કરો પ્રભુ નવ અંગે, કુંકુમ ચંદન ઘસી શુચિ ધનસાર ।
પ્રભુ પગે જાનુ કર અંસ શિર લાલ, ગળ કંઠી હૃદિ ઉદરે ચાર ॥
આહો લાલ ગળ કંઠ હૃદિ ઉદરે ચાર, સ્વયં પૂજકાર ॥ તિલક ॥
તિલક કરીય ચક્ષુ કર્દમ અગર ચૂઓ મર્દન

લેખો મેરે જગશુર ગાત ।

હરિ જિમ જોડે પર ઋષભ કી પૂજા કરી

દેખાવતી કૌતુક ઔર અભિ ભાતિ ॥ તિલક ॥

હમેં તુમ તન લીખ્યો, તોભી ભાવ નહીં છીખ્યો,

દેખો પ્રભુ વિલેપન કી ખાત

હરિયો હમ તાપ ।

એ દૂજી પૂજા વિલેપન કી, હરો હરિત કુ શુચિ કીનો ગાત ॥ તિલક ॥

રાગ : તોડી તાલ : ઝપતાલ માત્રા : ૧૦

×		૨		૦		૩
સા	ગ	ગ	—	સા	—	નિ સા સા
તિ	લ	ક	ઉ	રો	ઉ	પ્ર ઉ ભુ
મં	ધ	નિ	—	મં	ગ	રે — સાં
ન	વ	અ	ઉ	ગે	ઉ	ઉ ઉ ઉ
મ	—	ધ	—	નિ	સાં	નિ ધ પ
કું	ઉ	કું	ઉ	ચં	ઉ	દ ઉ ન
મં	મં	પ	—	મ	ગ	રે — સા
ધ	સી	સુ	ઉ	ધ	ન	સા ઉ ર
મં	મં	ધ	—	નિ	નિ	સાં — સાં
પ્ર	ભુ	પ	ઉ	જા	તુ	ક ઉ ર
નિ	ધ	નિ	સાં	નિ	સાં	નિ ધ પ
અં	સ	શિ	ઉ	ભા	લ	ગ જા ઉ
ગં	ગં	રેં	—	નિ	સાં	નિ ધ પ
સ્વ	ઉ	ચં	ઉ	જા	ઉ	કા ઉ ર
મં	મં	પ	—	મં	ગ	રે — સા
ક	રી	ય	ઉ	ક	ઉ	દ ઉ મ
મં	મં	ધ	—	નિ	નિ	સાં — સાં
અ	ગ	ર	ચુ	મ	ઉ	દ ઉ ન

ગં લે મં હ નિ ઝ ગં હે મં ઓ મ હ નિ તો મ હ નિ હ નિ એ ગં હ મં શુ

ગં યો મં રિ ધ પ ગં હ મં ર મં મં ધ લી મં ખો ધ રિયો ધ ધ હ હ ગં શે મં ચિ

રેં - સાં
મે રે જુગ
ધ - ધ
જી હ મ
નિ સાં રેં
ભ હ કી
રેં - સાં
ખા વ ત
મ - ધ
અ હ લી
ધ - ધ
તુ હ મ
નિ સાં રેં
લા હ વ
ધ ધ ધ
પ્રભુ વિ લે
નિ સાં રેં
હ હ મ
નિ સાં રેં
પૂ હ જ
રેં - સાં
હ હ સાં
પ - ધ
કી હ નો

નિ શુ નિ જો નિ પૂ નિ કો મં ભા નિ ત નિ ના નિ પ નિ તા નિ વિલે નિ રિ મં ગા

સાં રે નિ રે સાં જા સાં હ ગ હ નિ ન સાં હિ નિ ન સાં હ સાં પ સાં ત ગ હ

નિ ધ પ
ગા હ ત
સાં - સાં
પ હ ર
નિ ધ પ
હ હ રી
નિ ધ પ
તુ હ ક
રે - સા
તિ હ હ
સાં - સાં
લી હ યો
નિ ધ પ
છી હ યો
સાં સાં સાં
કી ખા ત
નિ ધ પ
હ હ પ
નિ ધ પ
કી હ
નિ ધ પ
હ હ હ
રે - સા
હ હ ત

ચક્ષુયુગલ પૂજા

પદ - ૧

તિમિર સંકેચના, રચણાં લોચનાં
એમ કહી જિન મુખે ભવિક થાપો.
કેવળ જ્ઞાન ને કેવળ દર્શન,
લોચન હોય હમ દેવ આપો.
અહવ પાઠાંતરે ત્રીજીય પૂજામાં
ભુવન વૈરોચન જિનપ આગે
દેવ ચીવર સમુ, વરસ યુગ પૂજતાં
સકલ સુખ સ્વામીની લીલા ગાયે.

રાગ : મેઘ - તાલ : ઝંપતાલ માત્રા : ૧૦

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. તેની જાતિ ઔઢવ-પાડવ છે. આરોહમાં ગાંધાર અને ધૈવત વળ્ય છે. અવરોહમાં ધૈવત વળ્ય છે. ગાંધાર વક્ર લાગે છે. બંને નિષાદ લાગે છે. વાદી સ્વર ષડ્જ અને સંવાદી સ્વર મધ્યમ છે. આ રાગ વર્ષાઋતુમાં ગવાય છે.

સ્થાચી

X		૨		૦		૩	
રે	રે	રે	સા	નિ	સા	નિ	પ
તી	મી	ર	સં	કો	ક	ચ	ના
ગ	ગા	ગ	ગ	મ	સા	રે	સા
ર	ય	જી	ના	લો	ક	ચ	ના
સા	સા	રે	મ	પ	પ	પ	પ
એ	મ	ક	ક	જી	ન	મુ	ખ
મ	પ	ની	સાં	ની	પ	મ	સારે
ભ	વી	ક	થા	પો	ક	ક	કક

અંતરા

X		૨		૦		૩	
રે	—	રે	રે સા	ની	સા	ની	— પ
ડે	૩	વ	૩ લ	સા	૩	ન	૩ ને
ગ	—	ગ	ગ મ	મ	સા	રે	— સા
હ	૩	વ	૩ લ	હ	૩	શ	૩ ન
નિ	સા	રે	મ મ	પ	પ	ની	મ પ
લો	ચ	ન	૩ ૩	હો	ચ	હ	૩ મ
મ	પ	ની	સાં —	ની	પ	સા	રે સા(રે
હ	૩	વ	આ ૩	પો	૩	૩	૩ ૩(૩

ઉપર પ્રમાણે બીજા અંતરા લેવા

પદ બીજું

ચયણ નયણ કરી હોય લે કે

મેરે પ્રભુ મુખ દીને ॥

કેવળ જ્ઞાન ને કેવળ દર્શન

હમ પર કૃપા કર પ્રસાદ કીને ॥ ચયણ ॥

દેવદુધ સમ વરસ જોડ અહવા

ત્રીજી પૂજા કીને ।

ઉપરામ રસભરી નયણ કટોરડે

દેખી દેખી પ્રભુ મુખ દીને ॥ ચયણ ॥

રાગ : ખીલુ તાલ : હંદેરવા માત્રા : ૮

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ સંપૂર્ણ છે. આરોહમાં રીષલ, ધૈવત વગર્ય છે. અવરોહમાં ધૈવત કોમળ લાગે છે. બંને ગાંધાર અને નિષાદ લાગે છે. વાદી સ્વર ગાંધાર અને સંવાદી નિષાદ છે. દરેક સમયે ગાર્હ શકાય છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ —

સા ગ મ પ ની સાં

સાં નિ ધ પ મ ગ રે સાં

પકડ - ની સા ગ - રે નિ સા -

પ મ પ ગ નિ સા - રે નિ ધ પ

રાગ : ખીલુ તાલ : કહેરવા માત્રા : ૮

ની ની ની ની	સ ગ સ સ	- ગ - ગ	ગમ ગમ પ -
ર ય ભ ન	ય ભ ક રી	હ દો ડ ય	લોહ હહ કે હ
x	o	x	o
હ ગ ગ ગ	મ - નિ પ	ગ - સ -	નિસા ગગ રેસા નિસા
હ મે રે પ્ર	ભૂ હ મુ ખ	દી હ જે હ	હહ હહ હહ હહ
x	o	x	o
હ ગમ ધ ધ	ધ - ધ ધ	- ધની સં સં	ધ ની પ પ
હ કેહ વ લ	શા હ ન ને	હ કેહ વ લ	દ ર સ ન
x	o	x	o
ની ની ની ની	ની સંની ધ પ	ગ મ નિ પ	ગ - સ -
હ મ પ ર	કૃ પાહ ક ર	પ્ર હ સા દ	દી હ જે હ
x	o	x	o
હ નીની ની ની	- ગ મ પ	ગ - સા સા	ગ મ ની પ
હ રથ ભ ન	હ દે વ હ	ધ્ય હ સ મ	વ રસ જો હ
x	o	x	o
ગ સ ગમ પ	- ગ ગ -	ગ મ પ -	ગ - સ -
અ હ વાહ હ	હ ત્રી ભ હ	પૂ હ જા હ	કી હ જે હ
x	o	x	o
હ ગમ ધ ધ	ધ ધ નિ ધ	- ધનિ સં સં	ધ સંની ધ પ
હ ઉપ શ મ	ર સ લ રી	હ નય ભ ક	રો હહ ર હે
x	o	x	o
- ની ની -	સં ની ધ પ	ગ મ નિ પ	ગ - સ -
હ દે ખી હ	દ હ ખી હ	પ્ર ભ મુ ખ	દી હ જે હ
x	o	x	o

ચતુર્થ વાસપૂજા

૫૬ - ૧

નંદનવન તણા, બાપના ચંદના, વાસ વિધિ ચુરણુ વિરિચિયાં એ ।

બાઈ મંદાર શું, શુદ્ધ ધનસાર શું,
સુરલિ સમ કુસુમ શું ચરચિયાં એ ॥ ૧ ॥

ચઉથીય પૂજમાં, સુગંધ વાસે કરી,
જે જિન સુરખતે ચરચિયાં એ ।

પ્રભુ તણે અંગ, મન રંગ ભરી પૂજતાં,
આજ ઉચ્ચાટ સવિ ખરચિયાં એ ॥ ૨ ॥

રાગ : હિંડોલ

આ રાગ કલ્યાણ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. બાતિ ઔડવ છે. રીષલ, પચમ વર્ગ્ય છે. મધ્યમ તીવ્ર લાગે છે. વાદી સ્વર ધૈવત અને સંવાદી સ્વર ગાંધાર છે. ગાન સમય પ્રાતઃકાળ છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ

સા ગ મ ધ સા
સાં નિ ધ મં ગ સા.

પકડ - ગ સ ધ મં ધ સાં - ગ મ ધ નિ ધ મ ગ સ

રાગ : હિંડોલ - તાલ : ઝંપતાલ માત્રા : ૧૦

X		૨	૦	૩
સં	—	નિ ધ ધ	મં ગ	ગ — સ
નં	૩	દ ૩ ન	વ ન	ત ૩ ણ
સ	ધ	સ ગ ગ	મ ગ	ગ — સ
બા	૩	વ ૩ ના	ચ ૩	દ ૩ ના
સ	—	ગ ગ ગ	મં ધ	સં — સાં
વા	૩	સ વિ ધિ	ચૂ ૩	ર ૩ ણ
મં	ધ	સં — સં	નિ ધ	મં ગ સા
વિ	૨	ચી ૩ ચા	એ ૩	૩ ૩ ૩

X		૨	૦	૩
ગ	—	ગ મ ધ	સં —	સં સં —
જા	હ	ઈ મં હ	દા હ	ર શુ હ
નિ	ધ	ધ સં સં	નિ ધ	ધ મં ગ
શુ	હ	દ્ધ ધ ન	સા ર	શુ હ હ
સ	સ	ગ ગ ગ	મં ધ	સં — સં
સુ	ર	લી સ મ	કુ સુ	મ હ શુ
મં	ધ	સં — સં	નિ ધ	મં ગ સ
અ	ર	ચી હ યાં	એ હ	હ હ હ

અંતરા

ગ	—	મ ધ મંધ	સં સં	સં — સં
અ	ઉ	થી હ યહ	પૂ હ	જ હ માં
નિ	ધ	નિ સં સં	નિ ધ	ધ મં ગ
સુ	હ	ગં હ ધ	વા હ	સે હ રી
સ	—	ગ ગ ગ	મં ધ	સં — સં
જે	હ	જી હ ન	સુ ર	પ હ તે
મં	ધ	સં — સં	નિ ધ	મ ગ સા
અ	ર	ચી હ યાં	એ હ	હ હ હ

ખીલે અંતરો ઉપર પ્રમાણે લેવો.

પદ - ૨

સુનો જિનરાજ, તવ મહનં,
 એ આંકણી ઇન્દ્રાદિક પરે કિમ હમ હોવત,
 તો લી તુમ સખ સહનં ॥ સુનો ॥
 સત્તર લેહ દ્રુપદરાયકી કુમરી પૂજતિ અંગે
 જેમ સૂરિયાલ સુરાદિક પ્રભુને
 પૂજત લવિ મન રંગે ॥ સુનો ॥
 વિવિધ મુગંધિત ચૂરણવાસ મુંચતિ અંગ ઉવંગે,
 ચઉથીય પૂજ કરત મન જાવત
 મિલાવતિ યા સુખ અંગે ॥ સૂનો ॥

રાગ : જોગિયા

આ રાગ લેન્દ્ર ધાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. ત્રણ ઔરવ સંપૂર્ણ છે. રીપલ, ધૈવત કોમળ લાગે છે. આરોહણમાં ગાંધાર, નિષાદ વગર્ય છે. અવરોહણમાં સંપૂર્ણ છે. વાદી મધ્ય અને સંવાદી પડત છે. ગાવાનો સમય સવારનો છે.

આરોહ - અવરોહણ સ્વરૂપ

સા રે મ પ ધ સાં

સાં નિ ધ પ મ ગ રે સા

પકડ - રે મ પ ધ સાં નિ ધ પ મ ગ મ રે સા રિ મ પ ધ પ

રાગ : જોગિયા તાલ : કહેરવા માત્રા : ૮

સ્થાથી

ગ મ ગ રે સા	- ગ - ગ	મ ગ રે નિ	સ - - -
સુ નો ડ છ ન	ડ રા ડ જ	ત વ મ હ	નં ડ ડ ડ
X	૦	X	૦
- મ ગ મ	પ ધ ધ પ	- ધ ધ નિ નિ	સં નિ ધ પ
ડ છ દ્રા ડ	દિ ડ પ રે	ડ ક્રીમ હ મ	હો ડ વ ત
X	૦	X	૦
- નિ નિ -	સાં નિ ધ પ	મ ધ પ મ	મ ગ રે સા
ડ તો ભી ડ	તુ મ સ ખ	સ હ નં ડ	ડ ડ ડ સુ
X	૦	X	૦
મ ગ રે સા	- ગ - ગ	મ ગ રે નિ	સ - - -
નો ડ છ ન	ડ રા ડ જ	ત વ મ હ	ન ડ ડ ડ
X	૦	X	૦

અંતરા

- મ ગ મ	પ ધ પ -	ધ નિ નિ સાં	નિ ધ પ -
ડ સ ત ર	લે ડ દે ડ	કુ પ દ રા	ડ ય કી ડ
X	૦	X	૦

- નિ નિ નિ	સાં નિ ધ પ	મ ધ પ -	- ધ પ પધ
ડ કુ મ રી	પૂ ડ જ તી	અં ડ બે ડ	ડ જે મ સુરી
×	૦	×	૨
નિ - સાં -	- સાંરેં - સાંરેં	નિ નિ સાં -	- નિ નિ નિ
યા ડ લ ડ	ડ સુસ ડ દીક	પ્ર ભુ ને ડ	ડ પૂ જ ન
×	૦	×	૦
સાં નિ ધ પ	મ ધ પ ગ		
લ વી મ ન	રં ડ ગે સુ		
×	૦		

(બીજી કડીયો પણ ઉપર પ્રમાણે લેવી)

પંચમ પુષ્પ પૂજા

પદ - ૧

મોગર લાલ ગુલાબ માલતી, અંક કેતકી વતી ।
 કુંદ પ્રિયશુ નાગવર જાતિ, જોરસિરી શુચિ મેલી ॥ મોગર ॥
 ભૂમંડળ જળ મોકલ પુલે, તે પણ શુદ્ધ અખડે ।
 જિનપદ પંકજ જેમ હરિ પૂજે, તેણિ પેરે ભાતિ તુ મંડે ॥ મોગર ॥

રાગ : આશાવરી

આ રાગ આશાવરી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ સંપૂર્ણ છે. ગાંધાર, ધૈવત અને નિષાદ કેમલ લેવામાં આવે છે. આરોહમાં ગાંધાર અને નિષાદ વર્જ્ય છે. વાદી સ્વર ધૈવત અને સંવાદી સ્વર ગાંધાર છે. ગાન સમય સવારનો બીજો પ્રહર છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ -

સા રે મ પ ધ સાં

સાં ની ધ પ મ ગ રે સા

પકડ - રે મ પ ની ધ પ ધ સાં ની ધ પ મ ગ રે સા

રાગ : આશાવરી. તાલ : ત્રિતાલ માત્રા ૧૬

૩	x	૨	૦
પ મ પ સાં	ધ - પ પ	ગ - ગ રે	- રે સા -
મો ડ ગ ર	લા ડ લ ગુ	લા ડ ણ મા	ડ લ તી ડ
ડ રે મ મ	પ - સાં સાં	સાં નિ રે નિ	સાં - ધ પ
ડ ચં પ ક	કે ડ ત ટી	વે ડ ડ ડ	ડ ડ લી ડ

અંતરા

૩	x	૨	૦
ધ મ પ સાં	મ - પ પ	ધ - નિ સાં	- સાં સાં સાં
મો ડ ગ ર	કુ ડ દ પ્રિ	ચં ડ ગુ ના	ડ ગ વ ર
રે નિ સાં -	નિ - નિ નિ	સાં - રે સાં	ધ - પ -
જા ડ તી ડ	જો ડ ર સિ	રી ડ ગુ ચી	મે ડ લી ડ
ધ મ પ સાં	મ - પ -	ધ ધ ની ની	સાં - સાં સાં
મો ડ ગ ર	ભૂ ડ મં ડ	ડ લ જ લ	મો ડ લી ડ
રે નિ સાં -	નિ - નિ નિ	સાં - રે સાં	ધ - પ -
ફૂ - લે ડ	તે ડ પ જુ	શુ ડ દ્ર અ	ખં ડ ડે ડ
ગં ગં ગં ગં	રે - સાં સાં	નિ નિ સાં સાં	ધ - પ -
જી ન પ દ	પં ડ ક જ	જે મ હ રિ	પૂ ડ જે ડ
મ - પ સાં	ધ - પ પ	ધ મ ધમ પ	ગ - રે સા
તે ડ ણી ડ	પે ડ રે ડ	લ વી તુ ડ ડ	મં ડ ડે ડ

પદ - ૨.

પારગ તેરે પદ પંકજ પર, વિવિધ કુસુમ સોહે

હાં રે વિવિધ કુસુમ સોહે ।

ઝોર દેવનકે આક ધતુરે તુજ સમો નહિ કોહે ॥ પારગ ॥

વિવિધ કુસુમ જાતિશું જલ પંચમી પૂજ પૂજે ।

તવ ભવિજન કે રોગ શોક, સવિ ઉપદ્રવ મૂજે ॥ પારગ ॥

રાગ : આશાવરી તાલ : કહરવા માત્રા : ૮

મ
પા

મ મ પ સાં	ધ ધ પ —	ગ ગ રે સા	રે રે મ મ
ર ગ તે રે	પ દ પ ડ	ક જ પ ર	વિ વિ ધ હ
x	૦	x	૦
પ પ સાં —	ધ પ — —	મપ ધ પ —	ગ રે મ મ
સુ મ સો ડ	હ ડ ડ ડ	હાં ડ રે ડ	વિ વિ ધ હ
x	૦	x	૦
પ પ સાં —	ધ — પ પ	મ મ પ સા	
સુ મ સો ડ	હ ડ ડ પા	ર ગ તે રે	
x	૦	x	
મ મ પ —	ધ ધ નિ —	સાં — સાં સાં	નિ સાં સાં —
ઓ ર દે ડ	વ ન હે ડ	આ ડ ક ધ	તુ ડ રે ડ
x	૦	x	૦
મ મ મ મ	પ પ સાં —	ધ — પ પ	મ મ પ સાં
તુ જ સ મો	ન હિ કો ડ	હ ડ ડ પા	ર ગ તે રે
x	૦	x	૦
મ મ પ પ	ધ — નિ —	સાં — સાં —	નિ સાં સાં સાં
વિ વિ ધ હ	સુ ડ મ ડ	જા ડ તિ ડ	શુ ડ જ લ
x	૦	x	૦
— નિ નિ નિ	સાં — રે સાં	ધ — પ —	ગં ગં ગં ગં
ડ પં ચ મી	પૂ ડ જા ડ	પૂ ડ જે ડ	ત જા લ વી
x	૦	x	૦
રે રે સાં —	નિ — સાં સાં	રે નિ ધ પ	— મ મ મ
જ ન કે ડ	રે ડ ગ શો	ડ ક શ વી	ડ ઉ પ દ્ર
x	૦	x	૦
પ — સાં —	ધ પ — ધ		
વ ડ ધૂ ડ	જે ડ ડ પા		
x	૦		

૫૪૪ પુષ્પમાલપૂજા

૫૬ - ૧

- (૧) ચંપક અશોક પુત્રાગ વર મોગરા, કેતકી માલતી મહુમહંતી ।
- (૨) નાગ પ્રિયંગુ શુચિ કમલ સુખોલસિરી
વેલી વાસંતિકા દમન જાતિ ॥
- (૩) કુંદ મચકુંદ નવમાલિકા વાલકો,
પાડલ કોમલ દુસુમ ગૂંથી ॥
- (૪) મુરલિ વર દામ જિનકંઠે ખેડી વદે,
જમર મુખ હું તુમ્હેં સુખીય મુંથી ॥

રાગ : દેશાખ

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. આરોહમાં રીષભ અને ધૈવત વજર્ય છે. અવરોહણ સ પૂર્ણ છે. દરેક સ્વર વક્ર રીતે લાગે છે. પંચમ વાદી અને સંવાદી રીષભ છે. રાતના પાછલા પહોરે ગવાય છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ

નિ સા મરે પમ નિ પ સાં
નિ પ મપ ગ મ રે સા

પકડ - મરે પમ નિ પ મપ ગ મ રે સા

રાગ : દેશાખ તાલ : ઝંપતાલ માત્રા : ૧૦

(૧)	×		૨		૦		૩		
રે	સા	મ	-	મ	પ	-	નિ	મ	પ
ચં	ડ	પ	ડ	કા	શો	ડ	ક	ડ	પુ
સં	-	નિનિ	પમ	પ	ગ	મ	રે	-	સા
ના	ડ	ગડ	વડ	ર	મો	ડ	ગ	ડ	રા
નિ	સા	રે	ડ	સા	ની	સ	નિ	-	પ
કે	ડ	ત	ડ	કી	મા	ડ	લ	ડ	તી

(૧)	X		ર		૦		૩		
	ગ	ગ	મ	પ	ગ	મ	રે	સ	રે
	મ	હ	મ	હ	તી	હ	હ	હ	હ
(૨)	X		ર		૦		૩		
	મ	પ	નિ	પ	સ	—	સં	સં	સં
	ના	હ	ગ	હ	ય	હ	શુ	શુ	ચી
	નિ	સં	રે	—	નિ	સં	પ	નિ	પ
	ક	મ	લ	હ	જા	લ	સી	હ	રી
	પ	રે	રે	—	નિ	સં	પ	નિ	પ
	વે	હ	લી	વા	સ	હ	તિ	હ	કા
	મ	પ	સં	નિ	ગ	મ	રે	સા	રે
	હ	મ	ન	જા	તી	હ	હ	હ	હ
(૩)	X		ર		૦		૩		
	મ	પ	નિ	પ	સં	—	સં	સં	સં
	કું	હ	હ	પ	કું	હ	હ	ન	વ
	નિ	સં	રે	—	નિ	સં	પ	નિ	પ
	મા	હ	લી	હ	વા	હ	લ	હ	કા
	પ	રે	રે	રે	નિ	સ	પ	નિ	પ
	પા	હ	હ	હ	કો	હ	મ	હ	લ
	મ	પ	સં	નિ	ગ	મ	રે	સા	રે
	કું	સુ	મ	શુ	થી	હ	હ	હ	હ

પદ - ૨

કંઠ પીઠ દામ દીઠે પ્રભુ હમે રે પાપ નીઠે ।

જયું શશી દેખત જાય તન તાપ ॥

પંચવર્ણી સખ કુંસુમકી કંઠી ઠવી

ગગને સોહતી જસે સુરપતિ ચાપ ॥ કંઠ ॥

લાલ ચંપ શુભાળવેલી, જાડ મોગર દમન લેલી ।
 ગૂંથી વિવિધ કુસુમ સળ જાતિ,
 છઠી માલ ચઢે દિશિ વાસતી ।
 તવ સુર વધુ પરે નરવધૂ ગાતી ॥ કંઠ ॥

રાગ : ભીમપલાસી

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. આરોહમાં રીષભ અને ધૈવત વજ્ર્ય છે. અવરોહમાં સંપૂર્ણ છે. ગંધાર અને નિષાદ કોમલ લેવામાં આવે છે. એમાં મધ્યમ વાદી અને ષડ્જ સંવાદી છે. દિવસના ત્રીજા પ્રહરમાં ગવાય છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ

સા ગ મ પ ની સાં
 સાં ની ધ પ મ ગ રે સા
 પકડ - નિ સા ગ મ પ મપ મ ગ રે સા.

રાગ : ભીમપલાસી તાલ : તેવરા માત્રા : ૭

X	૨	૩	X	૨	૩
પ - પ	ગ	સ	ગ મ ગ	રે -	સ -
કં ડ ઠ	પી	ડ	દા ડ મ	દી ડ	ઠે ડ
નિ નિ સ	મ	-	પ - નિ	ધ પ	ગ મ
પ્ર લુ ડ	મે	ડ	પા ડ પ	ની ડ	ઠે ડ
નિ - નિ	પ	નિ	સં - નિ	ધ -	પ -
ન્યાં ડ સિ	શી	ડ	ખ ડ ત	જા ડ	ય ડ
પ - નિ	ધ	પ			
ત ડ ન	તા	ડ			

X	૨	૩	X	૨	૩
પ - પ	ધ	પ	પ નિ નિ	પ નિ	સં -
પ ડ ચ	વ	ર	સ ખ કે	સુ મ	કી ડ

X	સં	-	નિ	૨	ધ	-	૩	પ	-	X	નિ	નિ	નિ	૨	પ	નિ	૩	સં	રં
કં	ડ	ઠ	ઠ	ઠ	ઠ	ઠ	વી	ડ	ડ	ગ	ગ	ને	સો	ડ	હ	હ	હ	તી	તી
સં	-	નિ	ધ	પ	ગ	મ	નિ	-	ધ	ધ	ધ	પ	પ	પ	પ	પ	પ	ગ	ગ
જે	ડ	સો	સુ	ર	પ	તિ	ચા	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ

X	પ	-	પ	૨	ગ	સ	૩	ગ	મ	પ	ગ	મ	ગ	૨	રે	-	૩	સ	-
લા	ડ	લ	ચ	ડ	ચ	ડ	પ	ડ	ગુ	લા	ડ	લ	વે	ડ	લી	ડ	લી	ડ	ડ
નિ	-	સ	મ	-	ગ	મ	ગ	મ	મ	પ	પ	નિ	ધ	-	પ	-	પ	-	પ
જા	ડ	છ	મો	ડ	ગ	ર	ગ	ર	ર	દ	મ	ન	લે	ડ	લી	ડ	લી	ડ	ડ
પ	મ	પ	ધ	પ	ગ	મ	ગ	મ	મ	પ	નિ	નિ	નિ	સાં	-	સાં	-	સાં	સાં
ગૂં	ડ	થી	વિ	વિ	ધ	કુ	ધ	કુ	સ	સુ	મ	સ	જા	જા	ડ	તી	ડ	તી	તી
નિ	-	નિ	નિ	સં	સં	સં	સં	સં	સં	રે	સં	નિ	ધ	-	પ	પ	પ	પ	પ
છ	ડ	ઠી	મા	ડ	લ	ચ	લ	ચ	ચ	ઠે	દિ	શિ	વા	ડ	સતી	તી	સતી	તી	તી
પ	પ	-	ધ	પ	ગ	મ	ગ	મ	મ	પ	નિ	-	પ	નિ	સં	સં	સં	સં	સં
ત	ખ	ડ	સુ	ર	કી	ડ	કી	ડ	ડ	વ	ધુ	ડ	પ	ડ	રે	ડ	રે	ડ	ડ
નિ	-	નિ	પં	નિ	સં	-	સં	-	-	રે	સં	નિ	ધ	પ	ગ	મ	ગ	મ	મ
ની	ડ	ર	વ	ધુ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	ગા	ડ	ડ	ડ	ડ	તી	ડ	તી	ડ	ડ

સાતમી (સપ્તમ) કુમુદ આંગી રચના ૩૫ પૂજા

પદ - ૧

સાતમી પૂજામાં વર એક પુલકું લાવિ કરે એ ॥
 ચંપક દમણલો મરુઓ જાસુલકું ચિત્ત રે એ ॥
 આંગિય કેતકી વિચ વિચ શોભતી દેખીએ એ ॥
 આંગિય મિશ શિવનારીને કાગળ લેખીએ એ ॥

રાગ : ગૌરી

આ રાગ પૂર્વી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ષાડવ સંપૂર્ણ છે. આરોહણમાં પંચમ વર્જ્ય છે. રીષભ, ધૈવત કોમળ લાગે છે. મધ્યમ

તીવ્ર હાગે છે. વાદી રીષલ અને સંવાદી પંચમ છે. ગાવાનો સમય સાંજનો છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ

સા રે ગ મં ધ ની સં

સાં ની ધ પ મ ગ રે મ ગ રે સ ॥

પઠક-સ નિ ધ નિ રે ગ રે મં ગ રે સ રે નિ સ ॥

રાગ : ગૌરી તાલ : ઝપતાલ માત્રા : ૧૦

X	ર	૦	૩
રે	મં	નિ	ધ
સા	ગ	પૂ	નિ
નિ	ત	પ	લ
૫	ગ	ધ	મં
મં	લી	ક	લ
લ	નિ	પ	ગ
રે	ક	રે	ક
અં	ગ	સ	નિ
નિ	પ	ક	ધ
મં	ગ	ગ	મ
મં	વો	લ	—
અી	નિ	પ	ક
	ત	રે	ક

અંતરા

X	ર	૦	૩
ગ	—	સં	—
આં	ક	કે	નિ
નિ	ધ	નિ	ધ
વી	અ	શો	લ

રાગ : માલવી તાલ : ત્રિતાલ માત્રા ૧૬

૦	૩	×	૨
સં સં પ ગ	— ગ પ —	ગ — રે સા	સા રે સા —
કે સુ મ જા	કે તી આં ક	ગીં ક મ ન	જાં ક તે ક
સ — સ ગ	— ગ મં ધ	મં ધ નિ રેં	સં — નિ ધ
પં — ચ વ	કે છૂં નીં ક	જાં ક તિ ક	રે ક માં હી
નિ સં નિ ધ	પ — ધ —	મં ગ રેગ મંધ	ગમં ગરે નિરે સા
ચિ વિ ધ ક	થીં ક ચાં ક	લાં ક તીં ક ક	ક ક ક રે
સં — પ પ	ગ — પ —	ગ ગ રે સા	સ રે સ —
સુ ક રી ચા	લાં ક દીં ક	ક રે જા ન	પૂં ક જાં ક
સ સ સ સ	ગ — મં ધ	મં ધ નિ રેં	સં — મં ધ
સ ક લ સુ	સાં ક સુ ર	ગાં ક તિ ક	રે ક ક ક
ક ગ ગ ગ	મં — ધ મંધ	સં — સં સં	સં રેં સં —
ક ચં પ ક	શું ક મ મક	છોં ક મ ન	ર મ છોં ક
— સં સં —	પ — ગ ગ	મં ધ નિ રેં	સં — — —
ક સં જાં ક	રાં ક ગ જ્યું	શ્વાં ક માં ક	રે ક ક ક
— સં સં પ	— ગ પ —	ગ — રે સા	સ રે સ —
ક પં ચ વ	કે છૂં આં ક	ગીં ક પ્ર જા	અં ક ગે ક
ક સસ ગ ગ	મં — ધ ધ	મં ધ નિ રેં	સં — નિ ધ
ક રમ ચ તિ	જ્યું ક સુ ર	રાં ક માં ક	રે ક ર પ
નિ સં નિ ધ	પ — ધ —	મં ગ રેગ મેધ	ગમં ગરે નિરે સ
લ કં ક ટી	ચ ક છીં ક	નાં ક માં ક ક	ક ક ક રે

અષ્ટમ ચૂર્ણ પૂજા

પદ — ૧

ઘનસારાદિક ચૂર્ણ મનહર પાવન ગંધ ।
 જિનયતિ અંગ સુપૂજતાં, જિનપદ લવિ કરે બંધ ॥
 અગર ચૂર્ણ અતિ મહિમો, હિમવાલુકા સમેત ।
 દશ દિશિ ગંધે વાસતાં, પૂજે જિનપદ હેત ॥

રાગ : કેદાર

આ રાગ કલ્યાણ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. નતિ ઔડવ સંપૂર્ણ છે. આરોહમાં રીષભ, ગાંધાર વજ્ર્ય છે. આ રાગમાં બન્ને મધ્યમ લેવામાં આવે છે. વાદી મધ્યમ છે અને સંવાદી ષડ્જ છે. રાત્રિના પહેલા પ્રહરમાં ગવાય છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ

સા મ મં પ ધ ની સાં ।

સાં ની ધ પ મ ગ રે સા ॥

પકડ - સ મ મ પ, ધ પ મ, પધ પમ, પમ રે સા ।

રાગ : કેદાર તાલ : તેવરે માત્રા : ૭

૨	૩	×	૨	૩	×
સસ	સ	મ મમ	પ મંપ	—	મંમં પપ ધ પપ મ — —મ
ધન	સા	રા દીક	ચૂ રણ	૭	મન હર પા વન ગં ૭ ૭ધ
ગમ પનિ	સં સંરે	સં ધપ	—	ગમ ધપ મગ રેસા	રે સા —સા
જન પતી	સં ગસો	પૂ જતા	૭	જન પદ લવી કરે	ખં ૭ ૭ધ
સસ સસ	મ મમ	પ મંપ	—	મંમં પ ધ પપ	મ — —સ
અગ રચુ	વો અતી	મ દીચો	૭	હિમ વા લુ કાસ	મે ૭ ૭ત
ગમ પનિ	સં સંરે	સં ધપ	—	ગમ ધપ મગ રેસા	રે સા —સા
દશ દીશી	ગં ધ૭	વા સતો	૭	પૂઝ જોડ જન પદ	હે ૭ ૭ત

પદ - ૨

ચૂરોરી માર્ધ જિનવર અંગ સાર કપૂરે ॥

સખ સુખ પૂરણ ચૂરણ ચર્ચિત,

તનુ ભરી આનંદ પૂરે ॥ ચૂરોરી ॥

પાવન ગંધિત ચૂરણ ભરશું,

મુંચતિ અંગ ઉવંગે ॥

આઠમી પૂજ કરત તિમ ભવિજન,

મિલાવતીઆ સુખ અંગે ॥ ચૂરોરી ॥

રાગ : દરબારી કાનરા

આ રાગ આશાવરી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. બળિ સંપૂર્ણ છે. ગાંધાર, ધૈવત, નિષાદ કોમળ લાગે છે. વાદી રીષભ અને સંવાદી પંચમ છે. રાત્રીના બીજા પ્રહરે ગવાય છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ

સા રે ગ પ ધ નિ સાં ॥

સાં ધ નિ પ મ પ ગ રે રે સા ॥

પકડ - ગ રે સા, નિ સા રે, મ પ ધ નિ સં નિ પ મ ગ રે સા ॥

રાગ : દરબારી તાલ : ત્રીતાલ માત્રા ૧૬

૦	૩	×	૨	સ-
				ચુ-
નિસ મમ રે -	રે - સા -	નિ સા રે સા	ધ - - -	
રોહ હહ રી હ	મા હ ઇ હ	જી ન વ ર	અં હ હ હ	
નિ - પ -	સ - રે રે	પ - ગ -	- મ રે -	
હ હ ગ હ	સા હ રે હ	પૂ હ રે હ	હ હ મૂ હ	
- મમ પ પ	ધ - નિ પ	સં - સં સં	નિ સં સં સં	
હ સખ સુ ખ	પૂ હ ર જી	ચૂ હ ર જી	ચ ર ચિ ત	
નિ પ પ પ	મ - પ પ	મપ ધપ ગ -	- મ રે સા	
ત હ ભ રી	આ હ જી હ	પૂહ હહ રે હ	હ હ હ ચુ	
- રે મ મ	પ - પ પ	- મ પ પ	ધ પ ગ -	
- પા વ ન	ગં હ ચિ ત	હ ચૂ ર જી	ભ ર શું હ	
નિ - પ પ	મ - પ પ	ગ - - મ	રે - સ -	
મું - ચ તિ	અં હ ગ હ	વં હ હ હ	ગે હ હ હ	
- મ પ પ	ધ - નિ પ	સં સં સં સં	નિ સં સં રે	
- આ હ મી	પૂ હ જ હ	ર ત તિ મ	ભ વિ જ ન	
- નિ પ પ	મ મ પ ધ	ગ - - મ	રે - સ -	
- મિ લા વ	તી ચા સુ ખ	અં હ હ હ	ગ હ ચુ હ	

નવમ પૂજા ધ્વજ પૂજા

પદ - ૧

દેવ નિર્મિત દેવનિર્મિત, ગગને અતિ ઉત્તંગ ॥
ધર્મધ્વજા જન મનહરણુ, કનકદંડ ગત સહસ્ર જોયાણુ,
રણુઝણુ ત કિંકિણી નિકર ॥

લઘુ પતાકયુત નયનભૂષણુ, જેમ જિન આગળ સુર વહે ।
તેમ નિજ ઘન અનુસાર, નવમી પૂજા ધ્વજતણી,
કહે પ્રભુ તું હમ તાર ॥

રાગ : ખાગેસરી

આ રાગ કાદી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ-પાડવ છે.
ખંને ગાંધાર લાગે છે. નિષાદ કોમળ લાગે છે. વાદી મધ્યમ છે અને
સંવાદી ષડ્જ છે. રાત્રીના બીજા પ્રહરમાં ગવાય છે.

આરોહ - અવરોહ સ્વરૂપ

સા ગ મ ધ ની સાં ।

સાં ની ધ મ ગ રે સા ॥

પકડ - નીધ નીસા મગ મધ નીધ મ ગ રે સા ॥

રાગ : ખાગેસરી તાલ : તેવરો માત્રા ૭

x	૨	૩	x	૨	૩
સં - નિ	ધ	ધ	નિ - ધ	મ	ગ રે સાં
દે ડ વ	નિ	મી	દે ડ વ	ની	ર મી ત
સ નિ ધ	સ -	ગ	ધ નિ સં	ની	ધ મ ધ
ગ ગ ડ	ન ડ	અ	ઉ તું ડ	ગ ડ	ડ ડ ડ
મ - મ	ધ -	ની	સં સં સં	સં	સં સં સં
ધ ડ મ	ધ્વ ડ	જા ડ	જ ન મ	ન	હ ર જ
સં સં મ	ગં રે	સં	સં સં સં નિસાં	નિ	- ધ ધ
ક ન ક	દ ડ	ગ	સ હ સ્વહ	જો	ક ય જ

X	૨	૩	X	૨	૩
ની ની ની	ધ —	ધ મ	ધ ધ મ	ગ રે	સ સ
ર ણ ઝ	ણાં ડ	તી ડ	કાં કીં છી	ની ડ	ક ર
મ મ મ	ધ ધ	ની ધ	સં સં સં	સં —	સં સં
લ ઘ પ	તા ક	યુ ત	ન ચ ન	ભૂ ડ	ધ ણ
સં — મં	ગં રેં	સં —	સં — સં	સં ની	ધ ધ
જે ડ મ	જી ન	આ ડ	ગ ડ લ	સુ ર	વ હે
મ — મ	ધ ધ	ની ધ	સં — સં	સં —	— સં
તે ડ મ	નિ જ	ધ ન	સ ડ તુ	સા ડ	ડ ર
સં સં મં	ગં રેં	સં —	સં — રેં સાં	ની —	ધ —
ન વ મી	પૂ ડ	જા ડ	ધ્વ ડ જડ	ત ડ	ણી ડ
મ ગ મ	ગ રે	સ —	સં — રેં	સં ની ધપ	મગ રેસા
ક હે ડ	પ્ર ભુ	તૂ ડ	હ ડ મ	તાડ ડડ	ડડ ડર

૫૬-૨

માઈ સહસ્ત્ર જોયણુ દંડ ઊંચો,

જિનકો ધ્વજ રાજે ॥

લઘુપતાકે કિંકિણી જાત, પવન પ્રેરિત વાજે ॥ માર્છ ॥

સુરનાર મનમોહન સોહન, જેમ સુરધ્વજ કીનો ।

તેમ ભવિ ધ્વજપૂજા કરતાં, નરભવ રૂપ લીનો ॥ માર્છ ॥

રાગ : નટ

આ રાગ બિલાવલ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. આરોહ સંપૂર્ણ છે. અવરોહમાં ધૈવત, ગંધાર વળ્ય છે. વાદી મધ્યમ છે અને સંવાદી નિષાદ છે. ગાવાનો સમય રાત્રીનો છે. ક્વચિત ધૈવત-ગાંધાર લાગે છે.

આરોહ-અવરોહ સ્વરૂપ

સા રે ગ મ પ ધ ની સાં

સં ની પ મ રે સા

પકડ-સા ગમ પ ગમ રેગ મપ સાં ની ધપ મગ રે સા.

રાગ : નંદ તાલ : તેવરો માત્રા : ૭

×	૨	૩	×	૨	૩
મ મ ગ	પ —	મ પ	ધની સં સં	ધ —	સ સ
સ હ રસ	જો ડ	ય જી	દંડ ડ ડ	જો ડ	મા ઈ
ગ મ પ	ધ ધ	પ —	ગ મ પ	ગ મ	પ —
જી ન કો	ધ્વ જ	રા ડ	જો ડ ડ	ડ ડ	ચો ડ
પ પ પ	સં —	સં —	સં સં સં	સં રેં	રે સા
લ ધુ પ	તા ડ	ક ડ	કી કી જી	જા ડ	મા ઈ
સં સં સં	ધ —	પ પ	ગ મ પ	ગ મ	રે સા
પ વ ન	પ્રે ડ	રી ત	વા ડ ડ	જો ડ	મા ઈ
પ — પ	સં સં	સં સં	સં સં સં	સં રેં	સં સં
સુ ડ ર	ના ર	મ ન	મો હ ન	સો ડ	હ ન
ધ — ધ	સં સં	સં સં	સારેં સંનિ સંસં	ધ —	પ —
જો ઠ મ	સુ ર	ધ્વ જ	કીડ ડડ ડડ	નો ડ	ડ ડ
ગં — મં	રેં રેં	સં સં	સં — સં	ધ ધ	પ —
તે ડ મ	લ વી	ધ્વ જ	પૂ ડ જા	ક ર	તા ડ
સં — સં	ધ ધ	પ પ	ગ મ પ	ગ મ	રે સા
ન ડ ર	લ વ	ક લ	લી ડ ડ	નો ડ	મા ઈ

દશમ આભૂષણ પૂજા

પદ - ૧

લાલવર હીરડા, પાંચ પીરોજડા, વિધિ જડયા એ ॥

મોતીય નીલુઆ, લસણીયા ભૂષણા; તિહાં ચડયા એ ॥

કાને રવિ મંડળ, સમ જિન કુંડલ દીજીએ એ ॥

અંગદ રચણનો તુકું કંઠાવલી કીજીએ એ ॥

રાગ : ગૌડ સારંગ

આ રાગ કલ્યાણ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઓડવ-સંપૂર્ણ છે. આરોહણમાં રીષભ અને ધૈવત વળ્ય છે, અવરોહણ સંપૂર્ણ છે. આ રાગમાં બંને મધ્યમ લાગે છે. બાકીના સ્વરો શુદ્ધ છે. વાદી ગાંધાર અને સંવાદી ધૈવત છે. ગાવાનો સમય દિવસનો ત્રીજો પ્રહર છે.

આરોહ-અવરોહ સ્વરૂપ

સા, ગરે, મગ, પમ ધપ ની સં ।

સં ની ધ પ મગ, ગરે મગ પરે સા ।

પકડ-નીસા, ગરે, મગ, પરેસા ।

રાગ : ગૌડ સારંગ-તાલ : અપતાલ માત્રા-૧૦

સ્થાયી

અંતરા પ્રમાણે બીજી-કડીઓ લેવી

x		ર	૦	૩
ગમ	પ	રે સ સ	ગ રે	મ - ગ
લાડ	ડ	લ વ ર	હી	ડ ર ડ ડા
પ	-	પ પધ મંપ	મ ગ	ગરે મ ગ
પાં	ડ	ચ પીડ ડડ	રે	ડ જડ ડ ડા
સ	સ	મ ગ પ	ની	ધ પ મ ગ
વિ	ધી	જ ડયા ડ	એ	ડ ડ ડ ડ

અંતરા

પ	-	સં - સં	સં -	સં રે સં
મો	ડ	તી ડ ચ	ની ડ	હુ ડ આ
સં	નિધ	પ ધ પ	મ ગ	ગરે મ ગ
લ	સડ	ણી ડ યા	ભૂ ડ	ષડ ડ ણા
સ	મગ	ગ પ -	ની ધ	પ મ ગ
તિ	હાંડ	ચ ડયાં ડ	એ ડ	ડ ડ ડ

અંતરા પ્રમાણે બીજી કડીઓ લેવી.

મુકુટ દીયો કનક ઘડયો, રચણ જડયો જિનવર શીશ ॥

ઉરવર હાર રચિત કહે ભૂષણ, દૂષણ હર જગદીશ ॥ મુકુટ ॥

લાલડે ખરે હીરે, પાંચ મોતિયન રચણ જડે હો કુંડળ ॥

અંગદ જડિત સિંહાસન આમર, દીયો પદ દીયો આખંડલ ॥ મુકુટ ॥

રાગ : ગૌરી તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૦	૩	×	૨
રે મં ગ રે	સ - - -	નિ ધ નિ રે	સા - - -
મુ કુ ટ દી	યો ડ ડ ડ	ક ન ક ધ	ડયો ડ ડ ડ
નિ નિ નિ રે	ગ - - -	મ ધ નિ ધ	મં પ રે સ
ર ચ ણ જ	ડયો ડ ડ ડ	જ ન વ ર	શી ડ ડ ડ શ
મં મં ગ ગ	મં - ધ મં	સં સં સં સં	સં રે સં સં
ઉ ર વ ર	હો ડ ર ર	ચિ ત ક હે	ભૂ ડ ષ ણ
નિ રે ની ધ	પ - પ પ	પ - ધ -	મં ગ રે નિ
દૂ ડ ષ ણ	હે ર જ ગ	દી ડ ડ ડ	ડ ડ ડ શ
રે મં ગ રે	સ સ નિ ધ	નિ - રિ મં	ગ રે સ સ
લા ડ લ ડ	ખ ર હી રે	પા ડ ચ મો	ડ તી ય ન
- નિ નિ નિ રે	ગ - ગ -	મં ધ નિ ધ	મં ગ રે સ
- રચ ણ જ	ડે ડ દો ડ	કુ ડ ડ ડ	ડ ડ ડ લ
ગ - ગ ગ	મં મં ધ મં	સ - સં સ	સં રે સં સં
અ ડ ગ દ	જ હી ત શિ	શ ડ સ ન	ચા ડ મ ર
ની રે ની ધ	પ પ પ -	પ પ ધ મં	ગ રે સ ની
દી ઉ પ દ	લી ઓ ડ આ	ખ ડ ડ ડ	ડ ડ ડ લ

ગોકાદશ કુસુમગૃહ પૂજા

પદ - ૧

વિવિધ કુસુમે રચ્યું, વિશ્વકર્મા સજ્યું, કુસુમ ગેહં ॥
 રૂચિર સમ ભાગશું, સુરવિમાન જિજ્ઞ્યું, રચણુદેહં ॥
 તોરણ ભજશું, કુસુમની માળશું, શ્રોભતું એ ॥
 ગુચ્છ ચંદ્રોદય, ભુમખાવૃદ્ધ જે, શ્રોભતું એ.

રાગ : દુર્ગા

આ રાગ ખિલાપલ ઘાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ ઔડવ છે. આરોહણમાં ગાંધાર નિષાદ વળ્ય છે. અવરોહણમાં ગાંધાર પચ્ચમ અને નિષાદ વળ્ય છે. વાદી સ્વર ધૈવત અને રીષલ છે. ગાન સમથ રાગીનો બીજો પ્રહર છે.

આરોહ : સા રે મ પ ધ સાં !

અવરોહ : સાં ધ મ રે સા !

પદ્ધતિ : સા રે મ પ ધ મ રે સા ધ સા !

રાગ : દુર્ગા તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૦	૩	x	૨
સં સં ધ ધ	મ મ રે સરે	પ - પ ધ	- મ રે સા
વિ વિ ધ કુ	સુ મ ર ચ્યુંડ	વિ ડ ચ્વ ક	ડ મે સ જ્યું
રે મ પ -	ધ - સં રે	સંરે મંરે સંરં ધધ	સંસં ધધ મમ રેસ
કુ સુ મ ડ	ગે ડ ડ ડ	ડડ ડડ ડડ ડડ	હંડ ડડ ડડ ડડ
મ પ ધ સં	સં સં સં સં	સં ધ સં રે	સં - ધ મ
રૂચીર સ	મ ભા ગ શું	સુ ર વી મા	ન ડ જ ર્યું
મ પ ધ સં	ધ મ રે સા	રે મ પ ધ	સં - સં સં
ર ચણુ રે	ઠ ડ હં ડ	તો ડ રણ	જા ડ લ શું
સં ધ સં રે	સં - ધ મ	મ પ ધ સં	રેરે સંસં ધધ મપ
કુસુમની	મા ડ લ શું	શો ડ ભ તું	એડ ડડ ડડ ડડ

મ - પ ધ	સં - સં સં	સં ધ સં રે	સં સં ધ સં
ગુ ડ ચ્છ સં	દ્રો ડ દ પ	જુ મ ખા ડ	વૃં ડ દ ને
મ પ ધ સં	સંસં ધધ મમ રેસ		
થો ડ ભ તું	એડ ડડ ડડ ડડ		

પદ - ૨

મેરો મન રમ્યો જિનવર કુસુમ ધરે, હાં રે કુસુમ ધરે ॥ મેરો ॥
 વિવિધ જુગતિવર કુસુમ કી જાતિ, ભાતિ, જેસી અમર ધરે ॥ મેરો ॥
 કુસુમ જુમખ ચંદ્રોદય તોરણ, જલિક મંડપ ભાગ ।
 એકાદશમી પૂજા કરતાં, અવિચળ પદ ભવિ ભાગ ॥ મેરો ॥

રાગ : ખિહાગ

આ રાગ ખિલાવલ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ-સંપૂર્ણ છે. આરોહણમાં રીષભ અને ધૈવત વર્જ્ય છે. અવરોહણ સંપૂર્ણ છે. બધા સ્વરો શુદ્ધ લાગે છે. કોઈ વખત મધ્યમ તીવ્ર પણ લાગે છે. વાદી સ્વર ગાંધાર અને સંવાદી સ્વર નિષાદ છે. ગાન સમય રાત્રીનો ખીલે પ્રહર છે.

આરોહ — સ ગ મ પ નિ સાં ।

અવરોહ — સાં નિ ધ પ મ ગ રે સા ॥

પકડ — સં નિ ધ પ, ગમગ, પમં, ગમગ, સ ॥

રાગ : ખિહાગ તાલ : સુલકાગ માત્રા : ૧૦

(૧)	x	o	૨	૩	o	—
સં	—	નિ	—	પ	પમં	ગં
મે	ડ	રો	ડ	મ	નડ	ચ્છો
સ	સ	ગ	મ	પ	મ	સ
જી	ન	વ	ર	હ	સુ	રે
સ	મગ	પ	મ	હ	નિ	પમં
હાં	ડડ	રે	ડ	કુ	સંસં	રેડ
					મડ	ધડ

(૨)	x		o		૨		૩		o	
	ગ	મ	પ	નિ	નિ	સાં	—	સં	—	સં
	વિ	વિ	ધ	હિ	ગ	તી	૩	વ	૩	૨
	સં	નિ	પ	નિ	સં	—	ની	ની	—	પ
	કુ	સુ	મ	કી	જા	૩	તી	ભા	૩	તી
	પ	ની	સં	—	મં	ગં(રે)	સં	ની	પ	—
	જે	૩	સી	૩	અ	મઠ	૨	ધ	૨ે	૩

(૩)	સં		—		—		મ		—	
	ની	સુ	૩	પ	૩	ગ	મ	ગ	—	સ
	કુ	—	ગ	મ	૩	જી	મ	ખ	૩	૩
	સ	૩	દ્રો	૩	૬	ય	મ	ગ(રે)	ની	સા
	અં	—	ગ	મ	પ	—	તો	૩૩	૨	જી
	સ	૩	લી	ક	પ	૩	સં	નિ	પ	—પ
	જા	૩	પ	નિ	મં	સં	૩	પ	ભા	૩ગ
	ગ	૩	કા	૬	નિ	મી	—	સં	—	સં
	એ	૩	નિ	ધ	શ	નિ	૩	પૂ	૩	જા
	નિ	૨	તા	૩	સં	વિ	—	નિ	—	પ
	ક	નિ	સં	મં	અ	રે	૩	અ	૩	લ
	પ	૬	ભ	વિ	ગં	૩	સં	નિ	૩	પ
	પ				મા	૩	૩	૩	૩	૩ગ

દ્વાદશ કુમુભમેઘ પૂજા

પદ-૧

પંચવર વરણુનો વિબુધ જેમ કુમુમનો મેઘ બરસે ।
 ભ્રમર ભ્રમરી તણાં, યુગમ રસિયાં ફરે, ત્રિજગ હરશે ॥
 પગરવર પુલનો પંચવર્ણી કરી, સુકૃત તરશે ।
 ગારમી પૂજમાં, હૃષ્ તેમ જેમ મળે, કનક પરસે ॥

રાગ : ગૌંડ મહાર

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ સંપૂર્ણ છે. આ રાગમાં ગંધાર અને નિષાદ કોઈવખત અવરોહણમાં કોમળ લઈ શકાય છે. બાકીના

અથા સ્વરો શુદ્ધ આવે છે. વાદી સ્વર મધ્યમ અને સંવાદી પડજી બને છે.
વર્ષાક્રતુનો રાગ છે.

આરોહ — સા રે ગ ગ મ પ ધ ની સં ।

અવરોહ — સં ધ નિ પ મ ગ મ રે સા રે સા ।

પકડ — રે ગ રે, મ ગ રે સા, મ પ ધ સં, ધ પ મ ગ ।

રાગ : ગૌંડ સહાર તાલ : અપતાલ માત્રા : ૧૦

(૧)	×	—	ર	ગ	રે	૦	રે	૩	—	—
પં	—	—	મ	ગ	રે	સ	રે	સ	—	—
પં	૩	૩	ચ	૩	વ	ર	ણ	નો	૩	૩
સ	રે	રે	રે	ગ	ગ	મ	પ	પ	ધમ	પ
વિ	ખુ	ખુ	ધ	૩	જે	મ	કુ	સુ	મંડ	નો
મપધની	સં	સં	ધ	પ	પ	મ	ગ	ગ	ગ	મ
મેડડડ	૩	૩	ધ	ખ	ર	સે	૩	૩	૩	૩
(૨)	પ	પ	નિ	ધ	નીની	સં	—	સં	—	સં
બ્ર	મ	મ	ર	૩	બ્રમ	રી	૩	ત	૩	ણાં
નિ	નિ	નિ	નિ	—	સંરે	સં	—	ધ	ની	પ
યુ	ગ	ગ	લ	૩	રસી	યા	૩	ફ	૩	રે
પ	નિ	નિ	નિ	સં	સં	ધનિ	ધપ	પ	મ	ગ
ત્રી	જ	જ	ગ	હ	ર	શેડ	૩૩	૩	૩	૩

નોંધ :— બીજા અંતરા એ પ્રમાણે લેવા.

પદ — બીજી

મેહુલા ન્યું મળી વરસે, કરો પુલપગર હપે ।

પંચવર્ણ જનુમાને, સમવસરણ જેમ સુર મળી,

તેમ કરે શ્રાવક લોક, દ્વાદશમી એમ જિન પૂજતાં,

જનમન મુંદ પરસે ॥ મેહુલા ॥

ભમરપે કહાવતી ઉડતે, જાનું અધોવૃંદ પડતે,
તાણુ અધોગતિ નાંહી, જો હમપરે પશુ આગળ પડે ॥
હમપરે તસ નહીં પીડા, કુસુમપુંજ કહે સુખ લાહે,
દિન દિન જરા ચઢતે ॥ મેહુલા ॥

રાગ : મેઘમલાર

આ રાગ કાઠી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ ષાડવ છે. વાદી સ્વર રીષભ અને સંવાદી પંચમ છે. તેમાં ગાંધાર નિષાદ કોમળ લાગે છે. સમય વર્ષાઋતુ છે.

આરોહણ : સા રે ગ મ પ ની સાં ।

અવરોહણ : સાં ની પ મ રે સા, ગ મ રે સા ।

પકડ : નિ પ નિ સા રે સા, ગ મ રે સા ॥

રાગ : મેઘમલાર તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૦	૩	×	૨
નિ નિ પ મ	રે સા નિ સા	મ મ પ -	મ પ
હ હ લા હ	જ્યું હ મ લી	વ ર સે હ	મે હ
નિ નિ નિ નિ	સં સં સં સં	સં રે સં નિ	મ પ
કે હ લ પ	ગ ર હ ર	ખે હ હ હ	પ પ મ પ
નિ - પ મ	- રે સા -	નિ ધ નિ -	હ હ મે હ
પં હ ચ વ	હ છૂ જા હ	નિ હ મા હ	સ - સ સ
રે રે મ મ	પ - પ -	નિ - સં સં	ને હ સ મ
વ સ ર છુ	જ હ મ હ	સુ હ ર મ	ની - પ -
ગ - પ પ	નિ - - ધ	નિ - નિ સં	જી હ હ હ
તે હ મ હ	રે હ હ હ	શ્રા હ વ હ	- સં - સં
ની - ધ ધ	નિ - સં સં	રે - સં પ	હ લો હ હ
કા હ દ શ	મી હ યો મ	છ હ ન પૂ	- ની પ -
મ મ નિ નિ	સં સં સં સં	સં રે સં નિ	હ જ તાં હ
જ ન મ ન	સં હ પ ર	સં હ હ હ	પ મ મ પ
			હ હ મે હ

૦	૩	×	૨
નિ નિ પ મ	રે સા નિ સા	મ મ પ -	- - - પ
હુ ડ લા ડ	જ્યું ડ મ લી	વ ર સે ડ	ડ ડ ડ લ
પ નિ નિ પ	રે સા - રે	મ રે મ મ	પ - મ પ
મ ર જે ડ	ક હા ડ વ	તી ડ ઉ ડ	તે ડ જા નું
નિ નિ - સાં	- સાં સાં સાં	સાં રે સાં નિ	પ મ પ -
અ ધો ડ વૃં	ડ દ પ ડ	તે ડ ડ ડ	ડ ડ ડ ડ
મ - પ પ	નિ ધ નિ નિ	સં - સં નિ	- સં - સં
તા ડ જી અ	ધો ડ ગ તિ	નાં ડ હી જો	ડ હ ડ મ
નિ નિ નિ ધ	નિ - સં સં	સં રેં સં નિ	પ મ મ પ
પ ર પ્ર જી	આ ડ ગ લ	પ ડે ડ ડ	ડ ડ મે ડ
મ - પ પ	નિ - - પ	નિ નિ નિ સં	સં - રેં -
હુ ડ મ પ	રે ડ ડ ડ	ત સ ન હી	પી ડ ડા ડ
પ નિ પ નિ	- સં સં સં	નિ સં રેં સં	પ નિ પ -
કુ સુ મ પૂ	ડ જ ક હે	સુ ડ જ લ	હે ડ ડ ડ
મ પ ની ની	સં સં સં સં	સં રેં સં નિ	પ મ, મ પ
દી ન દી ન	જ સ અ ડ	તે ડ ડ ડ	ડ ડ, મે ડ

(૧૩)

ત્રયોદશ અષ્ટભાંગલિક પૂજા

પદ - ૧

ચયણ હીરા જિશાં શાલવિર તંદુલા, વરક્ષ્યા એ ॥
 સ્વસ્તિક દર્પણ, કુંભ, લદ્રાસન, શું મળ્યા એ ॥
 નંદ્યાવર્તક, ચારૂ શ્રીવત્સક વર્ધમાન ॥
 મત્સ્ય યુગલં લિપિ અષ્ટમંગલ અખે શોભમાન ॥

રાગ : વસંત

આ રાગ પૂર્વી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ-સંપૂર્ણ છે. આરોહણમાં રીષલ અને નિષાદ વળ્ય છે. અવરોહણ સંપૂર્ણ છે.

વાદી સ્વર તાર ષડ્જ અને સંવાદી પંચમ છે. ગાન સમય રાત્રીનો છેલ્લો પ્રહર છે.

આરોહણ — સા ગ મં ધ રેં સાં ।

અવરોહણ — સં નિ ધ પ મં મં ગ મં ગ રે સા ।

પદ્ધતિ — મં ધ નિ રેં સં નિ ધ પ મંગ મંગ રે સા સા મમ ॥

રાગ : વસંત તાલ : ઝપતાલ માત્રા ૧૦

૧	×	સાં	ર	ધ	પ	૦	—	૩	મં	મં	ગ
ધ	ધ	સાં	નિ	ધ	પ	પ	—	મં	મં	ગ	
ર	ય	ય	ણ	ડ	હી	રા	ડ	જિ	ડ	સાં	
મં	નિ	નિ	નિ	ધ	પ	મં	ગ	રે	સા	ડ	
શા	ડ	લિ	વ	ર	તં	ડ	ડ	હ	લા	ડ	
સા	ડ	મ	મ	—	નિ	સં	નિ	ધ	પ		
વ	ર	દૃ	લ્યા	ડ	એ	ડ	ડ	ડ	ડ	ડ	
૨	મં	—	ધ	—	ધ	સં	—	સં	રેં	સં	
સ્વ	ડ	સ્તિ	ડ	ડ	દ	ડ	પં	ડ	ણ		
નિ	ધ	નિ	સં	રેં	નિ	સં	નિ	ધ	પ		
કું	ડ	લ	ડ	લ	દ્રા	ડ	સ	ક	ન		
સા	—	મ	મ	—	નિ	સં	નિ	ધ	પ		
શું	ડ	મ	લ્યા	ડ	એ	ડ	ડ	ડ	ડ		

નોટ : ઉપરના નોટેશન પ્રમાણે નંબર ૨ પ્રમાણે અંતરા લેવા.

પદ - ૨

જિનપ આગળ વિરચો ભવિ લોઈ, જમુ દર્શન શુભ હોઈ,
જયું રે દેખત સળ કોઈ ॥

જિનય અતુલ તંદુલ ફરી અષ્ટમંગલાવલી
તેમ કયે જેમ તુમ ધરે ફરી હોઈ ॥ જિનય ॥

સ્વસ્તિક શ્રીવત્સ, કુંભ, ભદ્રાસન, નંદાવર્તક વર્ધમાન
મન્વ્યયુગલ દર્પણ તેમ વર કલગણ તેરમી
પૂજત સળ દુશલ નિધાન ॥ જિનય ॥

રાગ : વસંત તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૦	૩	×	૨
(૧) નિ સં નિ ધ	પ મં મં ગ	મં ધ નિ સં	રેં સં - નિ
જિ ન પ આ	ડ ગ ડ લ	વિ ર ચો લ	વિ લો ડ ઇ
નિ સં નિ ધ	પ - મં ગ	મં નિ નિ ધ	મં ગ રે સ
જ શુ દ શ	ન ડ શુ લ	હો ડ ડ ડ	ઇ ડ ડ ડ
સા ડ મ ડ	મ ડ ગ ગ	મં ધ નિ સં	રેં સં નિ ધ
જયું ડ રે ડ	દે ડ ખ ત	સ ખ કો ડ	ઇ ડ ડ ડ
(૨) મં ધ મં ધ	સં - રેં સં	નિ - સં રેં	નિ ધ સં નિ
અ તુ લ ત	હ લ ક રી	અ ડ ષ્ટ મં	ગ લા વ લી
સં ગં ગં મં	ગં રેં સં -	નિ - સં રેં	નિ સં નિ ધ
તે મં ક રે	જે મ તુ મ	ધ રે ક રે	હો ડ ઇ ડ

નોંધ :—નંબર ૨ પ્રમાણે બીજા અંતરા લેવા.

પૂજા ૧૪મી

ચતુર્દશ ધૂપદીપક પૂજા

પદ - ૧

કૃષ્ણાગરતાણું ચૂરણ કરી ધણું, શુદ્ધ ધનસારશું લેળીયું એ ।
કુંદરે, કાતરે, કકાસુ કસ્તુરિકા, અંબર, તગરશું મેલિયું એ ।
ચણા કંચનતાણું, ધુપધાણું ધણું, પ્રગટ પ્રદીપશું શોભતું એ ।
દશદિશે મહમહે, અગર ઉખેવતાં, ચઉદમી પૂજારજ શોભતું એ ।

રાગ : મૂલતાની

આ રાગ તોડી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. રીષલ, ગાંધાર, ધૈવત સ્વરો કોમળ લાગે છે. વાદી સ્વર પંચમ અને સંવાદી ષડ્જ છે. જાતિ ઔડવ-સંપૂર્ણ છે. આરોહમાં રીષલ, ધૈવત વળ્ય છે. ગાન સમય દિવસનો ત્રીજો પ્રહર છે.

રાગ : મૂલતાની તાલ : ઝંપતાલ માત્રા : ૧૦

आरोहण — नि सा ग मं प नि स ।

अवरोहणु — सं नि ध प मं ग रे सा ।

पङ्कट — मं ग मं प ग रे सा ।

(१) नि^x नि^१ यु^१ ग^१ श^१ मं^१ ले^१ प^१ डं^१ नि^१ डो^१ मं^१ अं^१ नि^१ मे^१

(२)

[illegible]

બીજા અંતરા નં. ૨ પ્રમાણે લેવા.

પદ-રજુ

ધૂપી ધૂમાવળી, જિનમુખ દાહિણાવર્ત કરંતી દેવગતી સૂચતી ચાલી ।
 કૃષ્ણાગર, અંખર, મૃગમદશું લેળી તેમ ધન સારો ।
 ધૂપ પ્રદીપ દશાંગ કરતાં, ચૌદમી પૂજા ભવિ તારો ॥ ધૂપી ॥

રાગ : કલ્યાણ

આ રાગ કલ્યાણ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. બધા સ્વરો શુદ્ધ લાગે છે. તીવ્ર મધ્યમ લાગે છે. વાદી સ્વર ગાંધાર અને સ્વ સંવાદી સ્વર નિષાદ છે. રાત્રીના પહેલા પ્રહરે ગવાય છે.

આરોહણ — સા રે ગ મં પ ધ નિ સં ।

અવરોહણ — સં નિ ધ પ મં ગ રે સા ॥

પકડ — ગ રે, નિ રે સા ।

રાગ : કલ્યાણ તાલ : ત્રીતાલ માત્રા : ૧૬

૦	૩	×	૨
			— ગ ગ રે
			૩ આં ની યે
(૧) નિ ધ નિ રે	ગ — ગ રે	ગ મં પ મં	રે — સા સા
ધૂ ૩ પી ધૂ	મા ૩ વ ણી	જિ ન મુ ખ	દા ૩ હિ ણા
નિ રે રે ગ	ગ મં મં પ	પ ધ નિ ધ	પ રે — સા
વ ૩ તં ૩	રે તી દે વ	ગ તી સુ ચ	તી ચા ૩ લી
(૨) મં — ગ ગ	મં — ધ મંધ	સં સં સં —	નિ રે સં —
કૃ — ણુ ગ	રે ૩ અં (ખડ)	ર મૃ ગ ૩	મ દ શું ૩
નિ — નિ નિ	મં ધ નિ સં	નિ ધ નિ ધ	પ — — —
લે ૩ લી ૩	તે મ ધ ન	સા ૩ ૩ ૩	રે ૩ ૩ ૩

બીજો અંતરો નં. ૨ પ્રમાણે લેવો.

પૂજા ૧૫મી

પંચદશ ગીત પૂજા

પદ-૧

ગંગનનું નહીં જેમ માનં, તેમ અનંત કૃણ જિનગુણ ગાનં ।
 તાન માન લયશું કરી ગીતં, સુખ દીપે જેમ અમૃત પીતં ॥
 વીણ વંશ તલ તાલ ઉવંગે, સુરતિ રાખી વરતંતી મૃદંગે ।
 જ્યંત માન પડતાલિક તાલો, આયત ધરીને પાતક ગાળો ॥

રાગ : તિલંગ

આ રાગ ખમાય થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ-ઔડવ છે. આરોહણમાં રીષભ-ધૈવત વજર્ય છે. અવરોહણમાં ધૈવત રિષભ વજર્ય છે. વાદી સ્વર ગાંધાર અને સંવાદી નિષાદ છે. રાત્રીના પહેલા પ્રહરે ગવાય છે.

આરોહણ — સા ગ મ પ નિ નિ સં

અવરોહણ — સં નિ પ મ ગ મ ગ સ

પકડ — નિ પ ગ મ ગ

રાગ : તિલંગ તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૨	૦	૩	×
૧ ગ ગ મ પ	નિ સં — નિ	પ મ ગ મ	ગ — ગ મ
ગ ગ ન નું	ન હીં ડ જે	ડ મ મા ડ	નં ડ તે મ
પ નિ — નિ	સં સાં સં સં	નિ સં નિ સં રેં સાં	નિ પ — ગ
અ નં ડ ત	કૃ ણ જિ ન	ગુ ણ ગાડ ડડ	નં ડ ડ ગ
૨ ગમ પ્રમ ગ —	સ ગ મ પ	સં નિ પ મ	પ મ ગ —
તાડ ડન મા ડ	ડ ન લ ય	શું ડ ક રી	ગી ડ તં ડ
ગ મ પ નિ	સં સં નિ સં	નિ સં નિ રેં સં	નિ પ — ગ
સુ ખ દી યે	જે મ અ ડ	મૃ ત પી ડડ	તં ડ ડ ગ

૨	૦	૩	x
ગ મ પ ની	— નિ સં સં	નિ — સં સં	નિસં રેંસં ની પ
વી ડ ણ વં	ડ શ ત લ	તા ડ લ ઉ	વંડ ડડ ગે ડ
પ નિ નિ સં	— સં નિ પ	ગ મ પ સં	નિ પ મ ગ
સુ ર તિ રા	ડ ખી વ ર	તં ડ તિ મૃ	દં ડ ગે ડ
સં ગં ગં ગં	— સં નિ સં	નિ — સં સાં	નિસં રેંસં ની પ
જ ય તિ મા	ડ ન પ ડ	તા ડ લિ ક	તાડ લેડ ડ ડ
ગ મ પ નિ	સાં — નિ પ	પ — ગ મ	ગ — મ ગ
આ ય ત ધ	રી ડ ને ડ	પા ડ ત ક	ગા ડ જો ડ

પદ-૨

તું શુભ પર નહીં સુચણો માનાતીત યથા ગયણો ॥ તું ॥
તારમાન લયશું જિન ગીતં દુરિત હરે જેમ રજ પવણો ॥ તુ ॥

- (૧) વંશ ઉપંગ તાલ સિરિમંડલ, ચંગ, મૃદંગ, તંતિ વીણો ।
વાજતિ તાન માન કરી ગીતં, પીતામૃત પરે કર લીનો ॥ તું ॥
- (૨) ગાવતિ સુર ગાયન જેમ મધુરં, તેમ જિન ગુણગણ મણિરચણો ।
સકલ સુરાસુર મોહન તું જિન ગીત કહ્યો હમ તુમ નયણો ॥ તું ॥

રાગ : શ્રી

આ રાગ પૂર્વી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. નાતિ ઔડવ—સંપૂર્ણ છે. રીષભ, ધૈવત કોમળ લાગે છે. મધ્યમ તીવ્ર લાગે છે. ગાન સમય સંધ્યા-કાલનો છે. વાદી રીષભ અને સંવાદી પંચમ છે.

આરોહ — સા રે રે પ મં પ નિ સં ।

અવરોહ — સં નિ ધ પ મં ગ રે રે સા

પકડ — રે રે ગ રે સા પ મં મં રે ગ રે રે સા ।

રાગ : શ્રી તાલ : ત્રિતાલ માત્રા ૧૬

૦	૩	×	૨
(૧) રે - સ સ	મં પ નિ સં	રે - સં સં	નિ સં સં સં
તુ ડ શુ ભ	પ ડ ર ન	હી ડ યુ ડ	ય ડ છો ડ
સં - સં સં	રે - નિ ધ	પ ધ મં ગ	રે - સા -
મા ડ ના ડ	તી ડ ત ય	થા ડ ગ ય	છો ડ ડ ડ
સા - રે સા	પ - પ પ	ધ - મં ગ	રે ગ રે સ
તા ડ નં મા	ડ ન લ ય	શું ડ ક રી	ગી ડ તં ડ
નિ સં ગં મં	ગં રેં સં -	પ પ પ ધ	મં ગ રે સ
હ રિ ત હ	રે ડ જે મ	ર જ પ વ	છો ડ ડ ડ
(૨) સ - પ પ	પ પ ધ -	મં ગ રે ગ	રે - સ -
ગં ડ શ ઉ	પાં ડ ગ ડ	તા લ સિ રી	મં ડ ડ લ
મં પ નિ સં	નિ ધ પ પ	ધ - મં ગ	રે ગ રે સ
ચં ડ ગ મૃ	દં ડ ગ ડ	તં ડ તિ ડ	વી ડ છો ડ
સા - રે સ	પ - પ પ	ધ - મં ગ	રે ગ રે સ
વા ડ જ તિ	તા ડ ન ડ	મા ડ ન ક	રી ગી ડ તં
ની સં ગં મં	ગં રેં સં સં	મં પ મં ગ	રે ગ રે સ
પી ડ તા ડ	મૃ ત પ રે	ક ર લી ડ	નો ડ ડ ડ

ઉપર પ્રમાણે ખીજે અંતરો લેવાનો છે.

ષોડશ નૃત્ય પૂજા

૫૬ - ૧

- (૧) સરસ વય વેશ મુખરૂપ કુચ શોભતી,
વિવિધ ભૂષાંગિની સુરકુમારી ।
- (૨) એક શત આઠ સુરકુમર કુમરી તિહાં,
વિવિધ વીણાદિ વાજંત્ર ધારી ॥ સરસ ॥
- (૩) અભિનવ હસ્તકી હાવભાવ કરી,
વિવિધ જુગતે બહુ નાચકારી ।
- (૪) દેવના દેવને દેવરાજ યથા, કરતિ નૃત્ય તથા ભૂમિચારી ॥

રાગ : જયજયવંતી

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ સંપૂર્ણ-સંપૂર્ણ છે. વાદી સ્વર રીષભ સંવાદી સ્વર પંચમ છે. અંતે ગાંધાર અને નિષાદ દેવામાં આવે છે. ગાન સમય રાત્રીનો બીજો પ્રહર છે.

આરોહ — સા રે ગ મ પ નિ સં ।

અવરોહ — સં ની ધ પ મ ગ રે ગ રે સા ॥

પકડ — રે ની સા ધ ની રે રે ગ મ પ મ ગ રે ગ રે સા

રાગ : જયજયવંતી તાલ : અપતાલ માત્રા : ૧૦

(૧)	×	ર	ર	ગ	પ	મ	ગ	ર	ગ	સા
રે	રે	રે	ગ	પ	મ	ગ	રે	ગ	સા	
સ	ર	સ	વ	ય	વે	શ	સુ	હ	ખ	
નિ	સ	રે	ગ	રે	સ	રે	નિ	ધ	પ	
રે	પ	કુ	હ	ચ	શો	હ	ભ	તી	હ	
રે	રે	રે	મ	મ	પ	નિ	નિ	સં	—	
વિ	વિ	ધ	હ	ભૂ	ધાં	હ	ગિ	ની	હ	
નિ	ધ	પ	ધ	મ	ગ	રે	ગ	રે	સા	
સુ	ર	કુ	મા	હ	રી	હ	હ	હ	હ	
મ	પ	નિ	—	નિ	સં	નિ	સં	સં	સં	
એ	ક	શ	હ	ત	આ	હ	ઠ	સુ	ર	
નિ	સં	રે	ગં	રે	સં	રે	નિ	ધ	પ	
હ	મ	ર	હ	કુ	મ	રી	તિ	હ	હાં	
મ	મ	રે	મ	મ	પ	પ	નિ	—	સં	
વિ	વિ	ધ	હ	વી	ણા	હ	દિ	હ	હ	
નિ	ધ	પ	મ	ગ	રે	ગ	રે	હ	સા	
વા	હ	ભ	હ	ત્ર	ધા	હ	રી	હ	હ	

આ પ્રમાણે બીજા અંતરા દેવા

ષોડશ પૂજા

૫૬ - ૨

એક શત આઠ નાચે દેવકુમરી કુમરી ।
 હોં હોં હોં મુરજ ગુજતી, નાચતી દહ લમરી ॥ એક ॥

ધનકુચયુગ હાર રાજિ, કશી કંચુકી બંધી ।
 સોલસિંગાર શોભતિ, વેણી કુંસુમગંધી ॥ એક ॥

નટ કટિકટ ઠહ્ ઠહ્ વિચ પટ્ટિ તાલ વાળે ।
 દેખાવતી જિન હસ્તકી, નૃત્યકી નવી લાળે ॥ એક ॥

તિન તિનાતિ તંતિ વાળે, રણગણુંતી વીણા ।
 તાંડવ જેમ સુર કરંત, તેમ કરે ભવિ લીણા ॥ એક ॥

રાગ જયજયવંતી - તાલ અપતાલમાં ઉપર પ્રમાણેનાં નોટેશન પ્રમાણે
 ગોઠવીને આ ગીત ગાવું.

રાગ : જયજયવંતી તાલ : અપતાલ માત્રા : ૧૦

(૧)	x	૨			૦		૩		
		પ	નિ	— નિ	સાં	નિ	સાં	— સાં	
	એ	કે	શ	હ ત	આ	ઠ	ના	હ એ	
	નિ	સાં	રેં	ગં રેં	સાં	રેં	નિ	ધ પ	
	દે	વ	કું	મ ર	કું	મ	રી	હ હ	
	મ	મ	રે	મ મ	પ	—	નિ	સાં સાં	
	હોં	હોં	હોં	મુ ર	જ	હ	ગું	જ તી	
	નિ	ધ	પ	મ ગ	રે	ગ	રે	— સા	
	ના	ચ	તી	દ ઇ	લ	મ	રી	હ હ	
(૨)	x	૨			૦		૩		
		પ	નિ	નિ નિ	સાં	નિ	સાં	સાં સાં	
	ધ	ન	કું	ચ યુ	ગ	હા	ર	ચ છ	
	નિ	સાં	રે	ગં રેં	સા	રેં	નિ	ધ પ	
	ક	શિ	કં	ચુ કી	બં	હ	ધી	હ હ	

x	ર	૦	૩
(૨) મ	મ	પ	નિ સાં સાં
સો	લ	ગા	શો લિ ત
નિ	ધ	રે	રે — સ
વે	ણી	ગં	ધી ડ ડ

નોંધ :- બીજી બાકીની કડીઓ નંબર ૨ પ્રમાણે નોટેશનથી ગાવી.

(૧૭)

સમ્પદશ સર્વવાદ પૂજા

પદ - ૧

સમવસરણ જેમ વાળાં વાળે, દેવદુંડુલિ અંબર ગાળે,
ઢોલ નિશાન વિશાળ ।

ભૂંગળ ઝલ્લરી પણવ, ન ફેરી, કંસાલા પુડબડી,
વર ભેરી શરણાઈ રણુકાર ।

મુરજ વંશ સુરતી નવિ મૂકે, સત્તરમી ભવિ પૂજા ન ચૂકે,
વીણા વંશ કહે જીન જીવો, આરતિ તેમ મંગળ પઢવો ॥

રાગ : સિંધૂરા

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ ઔડવ સંપૂર્ણ છે.
વાદી ષડ્જ સંવાદી પંચમ છે. આરોહમાં ગંધાર, નિષાદ વગ્યા છે,
અને તે કોમળ લાગે છે. દરેક સમયે આ રાગ ગાઈ શકાય છે.

રાગ : સિંધૂરા તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૦	૩	x	૨
(૧) સ સ રે રે	ગ ગ મ મ	પ — પ —	મપ ધપ ગ રે
સ મ વ સ	ર જી જે મ	વા ડ જા ડ	વાડ ડડ જે ડ

	૦	૩	×	૨
(૧)	ગ - ગ ગ	મ - ગ મ	રે મ ધ પ	ગ - રે -
	દે ડ વ હું	હું ડ સિ ડ	અં ડ ઘ ર	ગા ડ જે ડ
	ધ - ધ ધ	ધનિ નિ સં રે	સં-નિધ પધ નિસં	સંનિ ધપ મગ રેસા
	દો ડ લ નિ	શાડ ડ ન વિ	શાડ ડડ ડડ ડડ	ડડ ડડ ડડ ડડ
(૨)	પ - પ ધ	સં - સં -	ધ સં રે ગ	રે નિ ધ પ
	ભૂં ડ ગ ણ	ઝ દ્વ રી ડ	પ ભુ વ ન	ફે ડ રી ડ
	ધ ધ ધ ધ	ધ ની ધ પ	રે મ ધ પ	ગ - રે સા
	કં ડ સા ડ	લા પુ ડ ઘ	હી ડ વ ર	લે ડ રી ડ
	ધ ધ ધ ધ	ધ ની સં રે	સંનિ ધપ ધનિ સંરે	સંનિ ધપ મગ રેસા
	શ ર ભા ડ	ઈ ડ ર ભુ	કાડ ડડ ડડ ડડ	ડડ ડડ ડડ રડ

ઉપર પ્રમાણેના બીજા અંતરા લેવા.

પદ - ૨

ઘણું જીવતું જીવ જિનરાજી જીવો ઘણું,
શંખ શરણાઈ વાજિત્ર બોલે ॥

મહુઅરી પરીપરી દેવકી હુંહુલી હે
હે નહિ જિન તણે કોઈ તોલે ॥ ઘણું ॥

દોલ નિશાન કંસાલ તલ તાલશું,
ઝલ્લરી પણવ ભેરી ન ફેરી ।

વાજતાં દેવ વાજિત્ર જાણે કહે,
સકલ ભવિઝે પ્રભો ભવ ન ફેરી ॥ ઘણું ॥

એણી પરે ભવિક વાજિત્ર પૂજા કરી,
કહે સુખે તું પ્રભુ ત્રિજગ દીવો ॥

ઈંદ્ર પરે કેમ અમે જિન પૂજા કરું,
આરતિ સાખિ મંગળ પઠવો ॥ ઘણું ॥

રાગ : કાલિંગાડાં

આ રાગ ભૈરવ થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જાતિ સંપૂર્ણ-સંપૂર્ણ છે. રીષભ અને ધૈવત કોમળ લાગે છે. બાકીના શુદ્ધ છે. વાદી સ્વર ધૈવત છે અને સંવાદી ગંધાર છે. ગાન સમય સવારનો પહેલો પ્રહર છે.

આરોહણ — સા રે ગ મ પ ધ ની સં

ਅਵਰੋਹੁਯੁ — ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ।

સગ : કાલિંગડા તાલ : ઝપતાલ માત્રા ૧૦

(१)	x	ध	ध	सा	जि	म	शं	भ	वा	स	म	नि	ह	म	ह	म	के	म	छा	म	सा	म	व
(२)		ध	ध	सा	जि	म	शं	भ	वा	स	म	नि	ह	म	ह	म	के	म	छा	म	सा	म	व
(३)		ध	ध	सा	जि	म	शं	भ	वा	स	म	नि	ह	म	ह	म	के	म	छा	म	सा	म	व

(૪)

૪	નિ	વા	મ	વા	મ	સ	મ	લ	મ	એ	મ	જિ	સા	ક	નિ	ત્રી	મ	ઈ	મ	જિ	મ	આ	નિ	મં
સં	હ	—	હ	મ	ક	પ	વિ	—	ણી	—	હ	મ	હ	સં	હ	—	હ	મ	ન	મ	હ	—	હ	
૨	નિ	જ	મ	જિ	મ	લ	ધ	ન	મ	પ	ધ	ત્ર	પ	સુ	નિ	જ	મ	દ્ર	ધ	પ	ર	સાં	ગ	
નિ	હ	—	હ	મ	લ	નિ	ફે	—	હ	ધ	પૂ	—	હ	નિ	ગ	મ	પ	ધ	પૂ	—	હ	—	હ	
સં	તા	મ	ત્ર	મ	વિ	સાં	હ	મ	રે	ધ	હ	ધ	ખ	સં	દી	મ	ર	—	હ	ધ	તિ	સાં	લ	
૦	નિ	દે	પ	જા	પ	કો	નિ	રી	પ	લા	પ	જા	ની	તું	નિ	વો	પ	કે	પ	જા	ની	સા	રે	પ
સં	હ	પ	જિ	પ	હ	ધ	હ	પ	વિ	—	હ	ની	હ	સં	હ	પ	મ	—	હ	ની	હ	સાં	ઈ	
૩	નિ	વ	પ	ક	પ	પ્ર	પ	હ	પ	ક	પ	ક	સં	પ્ર	નિ	હ	પ	એ	પ	ક	સં	ખિ	નિ	વો
—	હ	પ	હે	—	હ	—	હ	પ	વા	પ	રી	સાં	જા	—	હ	પ	મે	પ	રે	—	હ	ધ	હ	
ધ	હ	—	હ	પ	જા	—	હ	—	હ	—	સં	હ	ધ	હ	—	હ	—	હ	—	સં	હ	પ	હ	

અથ કળશ

પદ

થુણીયો થુણીયો રે પ્રભુ તું સુરપતિ જેમ થુણીયો ।
તીન ભુવન મનમોહન લોચન, પરમ હર્ષ તથ જણીયો રે ॥ પ્રભુ ॥

એક રાત આઠ કવિત નિત અનુપમ, ગુણમણિ ગૂંથી ગુણિયો ।
 લવિક જીવ તુમ થય થુઈ કરતાં, દુરિત મિથ્યામતિ ખણિયો રે ॥ પ્રભુ ॥
 તપગણ અંબર દિનકર સરિજો, વિજયદાન ગુરૂ મુણિયો ।
 જિન ગુણ સંઘ લગતિ કરી પસરી, કુમતિ તિમિર સખ હણિયો રે ॥ પ્રભુ ॥
 એણિપરે સત્તરભેદ પૂજા વિધિ, શ્રાવકકુ જિન લણિયો ।
 સકલ મુનીશ્વર કાઉસગગ ધ્યાને, ચિતવિત તસ કૃણ ચૂણિયો રે ॥ પ્રભુ ॥

રાગ : ખીલુ

આ રાગ કાફી થાટમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. વાદી સ્વર ગંધાર અને
 સંવાદી સ્વર નિષાદ છે. જાતિ સંપૂર્ણ—સંપૂર્ણ છે. કોઈપણ સમયે ગાઈ
 શકાય છે.

આરોહણ — સા ગ મ પ નિ સા ।

અવરોહણ — સાં નિ ધ પ મ ગ રે નિ સા ।

પકડ — નિ ધ પ નિ સા સાં નિ ગ — રે સા ॥

રાગ : ખીલુ તાલ : ત્રીતાલ માત્રા : ૧૬

×	ર	૦	૩
			સા નિ
			થુ ની
સા ગ ગ ગ	મ પ પ પ	પ ધ પ મ	ગ મ નિ પ
ચો ડ થુ ની	ચો ડ પ્ર ભુ	તું ડ સુ ર	પ તિ જે મ
પ ધ પ મ	ગ રે સા ની	સા ગ ગ ગ	મ પ — મ
તી — ન ભુ	વ ન મ ન	મો ડ હ ન	લો ડ ચ ન
પ નિ પ મ	ગ મ નિ પ	ગ — રે —	સા — — —
એ ક રા ત	આ ડ ઠ ક	વિ ત ઠ રી	અ તુ પ મ
પ ધ પ મ	ગ રે સ નિ	સ ગ ગ ગ	મ પ — પ
શુ ન મ ણિ	ગૂં ડ થી ડ	શુ ડ ણિ ડ	ચો ડ ડ ડ
પ નિ પ મ	ગ મ ની પ	ગ — રે —	સા — — —
શુ ન મ ણી	ગૂં ડ થી ડ	શુ ડ ણિ ડ	ચો ડ ડ ડ

x	૨	૦	૩
સ પ પ પ	— પ પ મ	પ ની ધ ની	પ ધ પ —
ભ વિ ક જી	ક વ તુ મ	થ ય થુ ઇ	ક ર તા ડ
સ પ પ પ	પ ધ પ ધ	મ પ ગ મ	પ — — —
હુ રિ ત મિ	થ્યા ડ મ તિ	ખ ણિ યો ડ	રે ડ ડ ડ

ખાકીના અંતરા ઉપર પ્રમાણે લેવાના છે.

કેરલાંક ભક્તિ પ્રધાન પદો

પદ-૧

દેખો માઈ અજળ રૂપ જીનજી કો ।
 ઉનકે આગે ચોર સળહુકો, રૂપ લાગે મોહે શીકો ॥ દેખો ॥
 લોચન કડના અમૃત કયોલે, મુખ સોહે અતિનીકો ॥ દેખો ॥
 કવિ જશદિવ્ય કહે ચોં સાહિબ, નેમજી ત્રિભુવન ટીકો ॥ દેખો ॥

રાગ : મિહાગ તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૨	૦	૩	x
ગ મ પ નિ	સં નિ નિ પ	મં — ગ મ	ગ — — સા
દે ખો મા ઇ	અ જ બ ર	ક પ જ ન	જી ડ ડ કો
ગ મ પ નિ	સં — સં —	નિ ધ નિ સં	નિ — પ —
ઉ ન કે ડ	આ ડ ગે ડ	ઔ ર સ બ	હુ ડ કો ડ
નિ ધ ની સં	નિ પ ગ મ	ગ — સા —	ગ મ પ નિ
રૂ પ લા ગે	મો ડ હે ડ	શી ડ કો ડ	દે ખો મા ઇ

ખાકીના અંતરા ઉપર પ્રમાણે લેવા.

પદ-૨

સાંવરીયા નાવ કિનારે લગાવ ।
 નદીયાં ગહરી નાવ પુરાની, રૂખત જહાંજ તરાવ ॥ સાંવરિયાં ॥
 જ્ઞાન, ધ્યાન સમતા કે સાગર, ભૂલી નૈયાં તરાવ ॥ સાંવરિયાં ॥
 અમર લક્ષ્મી મુખ ચાહકે સેવક, ભવસિધુ પાર તરાવ ॥ સાંવરિયાં ॥

રાગ : ઝીઝાદી તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

૦	—	૩	×	૨
નિ સા સા નિ	નિ ધ સા નિ	સા — — —	ધ સા રેગ સા	
ના વ કિ ના	ઠ રે ઠ લ	ગા ઠ ઠ વ	સા વ રીઠ યા	
સા ગ ગ ગ	મ ગ — ગ	ગ મ ગ મ	ગ — સા નિ	
ન દી યા ઠ	ગે હ રી ઠ	ના ઠ વ પુ	રા ઠ ની ઠ	
નિ — સા સા	નિ ધ સા નિ	સા — — —	ધ સા રેગ સા	
ઠ ઠ ય ત	જ હાં જ ત	રા ઠ ઠ વ	સાં વ રીઠ યા	

પદ - ૩

રાગ : કાફી તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

અનુભવ આનંદ આરો અખ મોહે ।
એહ વિચાર ધાર તું જડથી, કનક ઉપલ જીમ ન્યારો ॥ અનુભવ ॥
ખંધ હેતુ રાગાદિક પરિણતિ, લખ પરખ સહુ ન્યારો ॥ અનુભવ ॥
ચિદાનંદ પ્રભુ કર કિરપા અખ, લવસાગરથી તારો ॥ અનુભવ ॥

સ્થાયી

૦	૩	×	૨
સા સા રે રે	ગ ગ મ મ	પ — પ —	ગ મ ગ રે
અ નુ ભ વ	આ ઠ નં દ	ખા ઠ રો ઠ	અ ખ મો હે
રે રે રે રે	રે રે ગ —	ગ રે સા રે	રે — સા —
એ હ વિ ચા	ર ધા ઠ ર	તું જ ઠ ઠ	થી ઠ ઠ ઠ
સા સા રે રે	ગ ગ મ મ	પ — પ —	મ પ ગ રે
ક ન ક ઉ	પ ર જે મ	ન્યા ઠ રો ઠ	અ ખ મો હે

અંતરા

૦	૩	×	૨
મ — પ ધ	નિ — સં સં	નિ — સં સં	નિ સં નિ ધ
ખે ક ધ હે	તુ ઠ રા ઠ	ગા ઠ દિ ક	પ રિ ણિ ત

૦	૩	×	૨
સા સા રે રે	ગ ગ મ મ	પ — પ —	મ પ ગ રે
લ ળ પ ર	ખ સ હુ ડ	સ્થા ડ રો ડ	અ ળ મો હે
રે રે રે રે	રે ગં ડ સં	રે રે નિ —	નિ — સં સં
ચિ દા નં દ	પ્ર ભુ ક ર	કિ ર પા ડ	અ ડ ળ ડ
સા સા રે રે	ગ ગ મ મ	પ — પ —	મ પ ગ રે
લ વ સા ડ	ગ ર થી ડ	તા ડ રો ડ	અ ળ મો હે

પદ - ૩

રાગ : પૂર્વા તાલ : ત્રેતાલ માત્રા : ૧૬

મન કીતહી ન લાગે હેજે રે ॥ મન ॥

પૂરન આસલઈ અલી મેરી, અવિનાસીકો સજે રે ।

અંગ અંગ સુનિ પિયુ ગુણ હરખે, લાગો રંગ કરે જો રે ।

એતો કિટાયો નવિ કીરે કરહુ જોર જોરે જો ॥ કિતહી ॥

યોગ અનાદ બન નહિ નિસકલ, તીર લાગો જયુ વેજે રે ॥ કિતહી ॥

અખ તો લેહ તિમિર મોહિ લાગો, પૂરન બ્રહ્મકી સેજે રે ॥

સુજસ બ્રહ્મકી તેજે રે ॥ કીતહી ॥

સ્થાયી

૦	૩	×	૨
સ નિ સ મં	ગ રે નિ રે	નિ નિ મં ધ	નિ રે સા —
કિ ત હી ન	લા ડ ગે ડ	હે ડ જે ડ	રે ડ મ ન

અંતરા

૦	૩	×	૨
મં મં ગ ગ	મં મં ધ ધ	રે — સં —	નિ રે સં —
પૂ ર ન ડ	આ ડ શ લ	ઈ અ ડ લી	મે ડ રી ડ
નિ રે નિ ધ	મં મં ગ ગ	મં ધ ગ મં	ગ રે સા —
અ વિ ના શી	હ કી ડ સ	હ જે ડ ડ	રે ડ ડ ડ

બાકીના અંતરા ઉપર પ્રમાણે લેવા.

રાગ : ખંભાવતી તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

હે પ્રભુ ખાસે ચિતામણી મેરો ।
મીલ ગયો હીરો, મીંટ ગયો ફેરો, નામ જપું નિત્ય તેરો ।
પ્રીત લાગી મેરી પ્રભુજી સે ખ્યારી, જૈસો ચંદ ચકોરો ।
આનંદધન પ્રભુ ચરન શરન હૈ, બહોત દિયો મુકિતકો ડેરો ॥

સ્થાઈ

૦	૩	X	૨
મ ગ રે સા	— નિ ધ —	સા — સા —	મ ગ રે સા
પા સ ચિ તા	૩ મ ણી ૩	મે ૩ રો ૩	હે ૩ પ્ર ભુ

અંતરા

૦	૩	X	૨
સા રે મ મ	પ — ધ —	મ પ ગ મ	રે — સા —
મી લ ગ યો	હી ૩ રો ૩	મી ટ ગ યો	ફે ૩ રો ૩
મ ગ રે સા	— નિ ધ —	સા — સા —	મ ગ રે સા
ના મ જ પુ	૩ નિ ત્ય —	તે ૩ રો ૩	હે ૩ પ્ર ભુ

બાકીના અંતરા ઉપર પ્રમાણે લેવા.

રાગ : હંસધ્વનિ તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

જિન તેરે ચરન કી શરન ગ્રહું ।
હૃદયકમલમેં ધ્યાન ધરત હું, શિર તુજ આણુ વહું — જિન૦
તુજ સમ ખોલ્યો દેવ ખલકમેં, પૈખ્યો નાહિ કબહું — જિન૦
તેરે ગુનકી જપું, ગુન માલો, અહનિશ પાદ દહું — જિન૦
મેરે મનકી તુમ સખ બનો, કયા મુખ બહુત કહું — જિન૦
કહે જશવિજય કરો તુમ સાહિબ, જપું ભવ દુઃખ ન લહું — જિન૦

૦	૩	×	૨
સા સા રે રે	ગ ગ મ મ	પ — પ —	મ પ ગ રે
લા બ પ ર	બ સ હુ ડ	ન્યા ડ રો ડ	અ બ મો હે
રે રે રે રે	રે ગં ડ સં	રે રે નિ —	નિ — સં સં
ચિ દા નં દ	પ્ર ભુ ક ર	કિ ર પા ડ	અ ડ બ ડ
સા સા રે રે	ગ ગ મ મ	પ — પ —	મ પ ગ રે
લા વ સા ડ	ગ ર થી ડ	તા ડ રો ડ	અ બ મો હે

પદ — ૩

રાગ : પૂર્વા તાલ : ત્રેતાલ માત્રા : ૧૬

મન કીતહી ન લાગે હેને રે ॥ મન ॥
 પૂરન આસલઈ અલી મેરી, અવિનાસીકો સને રે ।
 અંગ અંગ સુનિ પિયુ ગુણ હરખે, લાગો રંગ કરે ને રે ।
 એતો કિટાયો નવિ કીરે કરહુ ભેર ભેરે ને ॥ કિતહી ॥
 યોગ અનાલ બન નહિ નિસદ્ધ, તીર લાગો જયું વેને રે ॥ કિતહી ॥
 અબ તો ભેદ તિમિર મોહિ લાગો, પૂરન બ્રહ્મકી સેને રે ॥
 સુજસ બ્રહ્મકી તેને રે ॥ કીતહી ॥

સ્થાયી

૦	૩	×	૨
સ નિ સ મં	ગ રે નિ રે	નિ નિ મં ધ	નિ રે સા —
કિ ત હી ન	લા ડ ગે ડ	હે ડ ને ડ	રે ડ મ ન

અંતરા

૦	૩	×	૨
મં મં ગ ગ	મં મં ધ ધ	રે — સં —	નિ રે સં —
પૂ ર ન ડ	આ ડ શ લ	ઈ અ ડ લી	મે ડ રી ડ
નિ રે નિ ધ	મં મં ગ ગ	મં ધ ગ મં	ગ રે સા —
અ વિ ના શી	ડ કી ડ સ	ડ ને ડ ડ	રે ડ ડ ડ

બાકીના અંતરા ઉપર પ્રમાણે લેવા.

રાગ : ખંભાવતી તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

હે પ્રભુ આસે ચિતામણી મેરો ।
મીલ ગયો હીરો, મીંટ ગયો ફેરો, નામ જપું નિત્ય તેરો ।
પ્રીત લાગી મેરી પ્રભુજી સે પ્યારી, જૈસો ચંદ ચકોરો ।
આનંદધન પ્રભુ ચરન શરન હૈ, બહોત દિયો મુકિતકો ડેરો ॥

સ્થાઈ

૦	૩	×	૨
મ ગ રે સા	— નિ ધ —	સા — સા —	મ ગ રે સા
પા સ ચિ તા	૩ મ ણી ૩	મે ૩ રો ૩	હે ૩ પ્ર ભુ

અંતરા

૦	૩	×	૨
સા રે મ મ	પ — ધ —	મ પ ગ મ	રે — સા —
મી લ ગ યો	હી ૩ રો ૩	મી ટ ગ યો	ફે ૩ રો ૩
મ ગ રે સા	— નિ ધ —	સા — સા —	મ ગ રે સા
ના મ જ પુ	૩ નિ ત્ય —	તે ૩ રો ૩	હે ૩ પ્ર ભુ

બાકીના અંતરા ઉપર પ્રમાણે લેવા.

૫૬-૫

રાગ : હંસધ્વનિ તાલ : ત્રિતાલ માત્રા : ૧૬

જિન તેરે ચરન કી શરન ગ્રહું ।

હૃદયકમલમેં ધ્યાન ધરત હું, શિર તુજ આણુ વહું — જિન૦
તુજ સમ ખેલ્યો દેવ ખલકમેં, પૈખ્યો નાહિ કખહું — જિન૦
તેરે ગુનકી જપું ગુન માલા, અહનિશ પાદ દહું — જિન૦
મેરે મનકી તુમ સખ જાનો, કયા મુખ બહુત કહું — જિન૦
કહે જશવિજય કરો તુમ સાહિબ, જવું લવ દુઃખ ન લહું — જિન૦

पेह

स्थायी

०	नि	रे	सं	सं	उ	प	ग	प	×	रे	ग	सा
य	र	न	डी	श	र	न	अ	हुं	उ	उ	उ	जि
												न
												ते
												रे

अंतरा

०	प	सं	उ	×	र
प	—	सं	—	गं	—
हुं	ह	य	उ	ध्या	उ
प	प	नि	सं	प	ग
शि	र	तु	ज	आ	उ
				ए	व
				हुं	उ
				जि	न
				ते	उ
					रे
					सं
					त
					हुं
					उ
					सं
					ग
					रे
					सं
					उ

राग : भागेश्री

सरगम त्रिताल मात्रा : १६

स्थायी

०	मग	मग	रेस	निस	उ	—	ध	—	ध	×	नि	—	ध	म	ग	रे	सं
नि	ध	नि	सं	स	—	स	—	गम	गम	धनि	धनि	संनि	धम	गर	सां	—	—

अंतरा

०	ग	म	ध	नि	उ	सं	—	नि	सं	×	गं	गं	रे	सां	र	नि	नि	ध
सां	रे	सां	निधम	पध	गं	गम	—	रेसा	गं	मग	—	रेसा	गं	मग	—	गं	मग	—

राग : लीमपलासी

सरगम - त्रिताल

स्थायी

०	सं	नि	ध	प	म	प	उ	नि	—	ध	प	म	ग	रे	×	नि	सा	म	ग
प	नि	प	नि	प	नि	प	नि	प	नि	सं	रे	सं	—	नि	ध	प	म	ग	म

अंतरा

०	प	-	प	प	उ	म	प	ग	म	X	प	-	नि	नि	२	सं	-	सं	-
प	नि	सं	गं		रे	नि	सं	-		नि	ध	प	म		ग	म	प	-	

राग : काकी

सरगम ताल : त्रिताल मात्रा १६

स्थायी

०	म	ग	म	ग	रे	सा	नि	सा	उ	-	रे	म	प	X	ग	-	रे	ग	रे	सं	-
नि	ध	म	प		सं	नि	ध	प	सं	नि	ध	प	ग	ग	रे	म	ग	रे	सं	-	

अंतरा

०	म	प	नि	नि	सं	-	नि	सं	X	मं	गं	रे	सं	२	रे	नि	सं	-	
सं	रे	नि	सं		ध	नि	प	ध	म	प	ग	रे	सं	सं	रे	नि	सं	-	

राग : अमाय

सरगम ताल : त्रिताल मात्रा १६

स्थायी

०	नि	सा	ग	म	सा	ग	म	प	उ	ग	म	प	ध	ग	म	ग	X	म	ग	-	म	ग	रे	सं	-
ध	नि	सं	ध		नि	सं	ध	नि	नि	सं	ध	नि	सं	नि	ध	प	म	ग	रे	सं	-				

अंतरा

०	ग	म	नि	ध	उ	नि	ध	नि	नि	X	सं	-	सं	सं	२	सं	रे	सं	-					
ग	मं	पं	मं		गं	रे	सं	-	सं	रे	सं	नि	ध	प	ध	नि	सं	नि	ध	प	म	ग	रे	सा

संपूर्ण

પૂજામાં આવતા કેટલાક કઠીન શબ્દોના શબ્દાર્થો

પૂજા-૧

ધોતરાજી—ધોતીયુ* પહેરી શોભતો.

ગંધોદક—સુગંધી જલ.

કળશરાજી—કળશની રાજી એટલે શ્રેણી.

માનજર્તીશં—પરમાત્માને પૂજણીથી—પ્રમાજર્વા.

દિવિ યથેદ્રાદિક—દિવિ એટલે સ્વર્ગમાં જેમ ઇન્દ્રો વગેરે.

અંગ—જૈનધર્મના મૂળ યા મૂખ્ય ૧૨ શાસ્ત્રોની એક સંજ્ઞા જેને આગમો કહેવાય છે.

ઉપાંગ—મૂળ કે મૂખ્ય શાસ્ત્રોના અંગ ૩૫ (અંગથી ખીજ કક્ષાનાં) ૧૧ ઉપાંગ શાસ્ત્રો.

ગણધર—તીર્થ કરના હસ્તદિક્ષિત મુખ્ય શિષ્યોને ગણધર કહેવાય.
ધોતી—ધોતીયુ.

કલશાલિ—કલશ-આલિ-એટલે શ્રેણી કલશની શ્રેણી

વિરતાવિરતિ—દેશવિરતિવંત-પ્રાવકની

વૈતરણી—નરકમાં રહેલી નદી

રવિ ભરણી—સૂર્યના તેજમાં (ભરણી આદિ) નક્ષત્રોનું તેજ નષ્ટ થાય તેમ (?)

પૂજા-૨

આવના—અંદન-સુખડ

ગોસીસ—ગો-સીસ=ગાયના મસ્તકમાંથી નીકળતું અંદન, જેને ગોરોચન કહેવાય છે.

ધનસારાદિક—કપૂર વિગેરે સુગંધી ચૂર્ણ

અંસ—ખભા

ગાત્ર—શરીર

હરિ—ઈંદ્ર

* ધોતીયુ શબ્દ ધણો જુનો છે.

યક્ષકર્દમ—કપૂર-કરતુરી-ચંદન આદિના મિશ્રણથી થતું મુગધી
ચૂર્ણ.

અગરચૂઓ—અગર પદાર્થનું ચૂર્ણ (એક જાતના ધૂપનો ભૂકો).

ઉર ઉર—નવી નવી.

પૂજા-૩

તિમિર સંકોચના—અજ્ઞાનરૂપી અંધકારને સંકોચ કરનાર—દૂર કરનાર.

ભુવન વિરોચન—ત્રણભુવનમાં સર્વ સમાન.

દેવ ચીવર—દેવથી અપાતું, ચીવર એટલે વસ્ત્ર.

નયન કચોલડે—નેત્રરૂપી કચોલડાં-કોટારા.

પૂજા-૪

ઉચાટ—આર્તધ્યાન રૂપ ઉચાટ.

કુપદરાયકી—કુપદપુત્રી-ક્રૌંપદી.

સૂરિયાલ—એ નામનો એક દેવ.

પૂજા-૫

પદ પંકજ—પગ રૂપી કમલ.

પૂજા-૬

મુધી—ચાઓ (?)

નીકે—નાશ પામે-નષ્ટ થાય.

પૂજા-૭

વરણક—વિવિધ વર્ણના.

મીસ—પ્હાનાથી.

કધીપા—પ્રકાર (?)

સંઝારાગ—સંધ્યાનો રંગ.

સુરરામા—દેવ પત્ની.

ઋપભક્ષ્ટચક્રીનામા—એક પહાડના ઋપસ નામના કૂટ ઉપર જેમ ચક્ર-
વર્તી દિગ્વિજય કરીને પોતાનું નામ કાકિણીરત્નથી
લખે, તેમ ભવિ પ્રાણી મિથ્યાત્વાદિક ઉપર વિજય
મેળવીને ચક્રીની જેમ આંગી રમે એવો અર્થ થઈ શકે.

પૂજા-૮

હિમવાલુકા—ખરાસ દપૂર.

પૂજા-૯

માઈ—આ શબ્દ સંબોધનાર્થે છે.

અંગદજડિત—આબુખંધથી જડિત-ખે હોયના આવડા ઉચર
લગાવવાનું આભૂષણ.

પૂજા-૧૦

આખંડલ—ધન્વની પદ્મી.

પૂજા-૧૧

વિચકર્મા—વિશ્વને બનાવનાર બ્રહ્મા. આ શબ્દનો પ્રયોગ લોક-
વ્યવહારની દૃષ્ટિને માન આપીને કર્યો છે.

ગુંથી અંદ્રોદય—પ્રભુના સિંહાસન ઉપર ફૂલથી ચોરસ બાંધી ગુંથીને
છુંબક વૃંદને—તેમાં ફૂલના તોરણ ગોટાઓ લટકાવવા.

પૂજા-૧૨

પગર (પ્રકર)—સમુદાય.

મેહુલા—મેઘ.

સમવસરણ—તીર્થંકર દેવની ત્રણ ગદવાળી જંગી પ્રવચન પીઠ.

ભમરયે કહાવતી જડતે—પુષ્પની જડમાલા ગુંબરવ કરતા ભમર=
ભમરા દ્વારા એમ કહાવે છે કે—

પૂજા-૧૩

કુંદરક્ષો—કુંદર નામનો ધૂપ.

તુરુક્ષો—સેલારસ ધૂપની એક જાત.

અંબર—મગરના મુખમાંથી નીકળતા કીણાનો સુકાઈ ગયા
બાદનો પદાર્થ. હાર્ટની મજબુતી માટે વપરાતી આયુ-
ર્વેદની શ્રેષ્ઠ ઔષધી-આ અણાહારી હોવાથી જૈન
સાધુઓ રાતના પણ લઈ શકે છે.

તુંબર—તગર એક જાતનો ધૂપ.

જયતમાન પડતાલ એકતાલ—આ બધા મૃદંગતબલાના ઓગણપચાસ
તાલ—ઠેકાઓ છે.

આયતિધરી—આયતિ એટલે ઉત્તરકાળમાં થનારા.

ચુરતિ—ધારણા.

ગયણો—ગગન આકાશ.

તુમહ—તુમારા.

રાયણો—સુજનો—સ્વજનો.

ગુહીરં—ગંભીર.

પીતામૃતપર—પીધેલ અમૃતની જેમ.

નયણો—આંખ—નેત્રો.

પૂના-૧૪

સરસ વય—સરખી વય ઉંમરના.

ભૂષાંગની—ભૂપણવંત અથવા ભૂપિત અંગવાલી.

હાવ—મુખના વિકારો—એષ્ટઓ.

ભાવ—ચિત્તથી ઉપજે તે.

ઘનકૃચ્ચ—કઠીન—પરસ્પર મળેલા એવા સ્તનો.

કસી—તાણીતે.

પૂના-૧૫

નટ્ટ કુટ્ટિ કંઠ કુંગ—નૃત્ય કરતાં જે ધ્વનિ થાય તેના સૂચક શબ્દો. જે
નૃત્યની કે ઠેકાની પરિભાષામાં.

ચિપટ—આવા તાલના શબ્દો.

તિના તિના—તંત્રવાદના શબ્દો—વાદની પરિભાષામાં ધ્વનિત શબ્દો.

તાંડવ—એક પ્રકારનું નૃત્ય.

મહુચરી—એક પ્રકારનું વાદ્ય.

પૂજના જરૂરી કિલ્લ અર્થો પૂરા થયા.

: શુદ્ધિપત્રક :

પૂજના નંબર
પૂજા પહેલી. ૧

પદ-૧

પૂજા-૨

પદ-૨

પૂજા-૩

પદ-૩

પૂજા-૪

પદ-૪

પૂજા-૫

પૂજા-૬

પદ-૬

અશુદ્ધિ

ધીતીરાજ

વિસદ

ભગવદ્દોષિને

ગંધોદક

ગંગોદક

વિરતિકરણી

યોગીસર

હર

કહી

ભાલગળ

નેર

અભિભાતિ

દુરતિ કું

ગાત

હોય

વૈરાગ્યન

સમુ

હોય લે કે

વરસન્નેડ

મુખદીજે

બાપના

મુરખતે

બેદ

અંગે

વલી

ભોરસિરિ

પુલે

ભાતિ ઘં

પાડલ ડોમલ

હુ

કંઠી

શુદ્ધિ

ધૌતરાજ

વિશુદ્ધ

ભગવદ્દોષિને

ગંધોદક

ગંગોદક

વિરતિકી કરણી

યોગીસર

હરિ

કરી

ભાલ-થલે

મેર

ઓરભાતિ

દુરતિ કું

ગાત્ર

દોય

વિરાગ્યન

સમુ

દોય લે કે

વસ્ત્રન્નેડ

મુખરસપીજે

બાવના

મુરપતિ

બેદ

સંગે

વેલી

ખોલસિરી

ફૂલે

તું ભવિ

પાડલકોલ

હો

કંઠે

પૂજા-૭	જામે વરચેક પુલશું	જામે વરણિક ફૂલશું
૫૬-૭	ચિત્ત રે જાત કથીયા ભાત	ચિન્તરે જાતે કથીયા ભાતે
પૂજા-૮	ચૂર્ણ	ચૂર્ણ
પૂજા-૯	ધન	ધન
૫૬-૯	જાત મુરનાર મુરખજ	નિકર મુરનાર મુરે દેવજ
પૂજા-૧૦	ચડયા	જડયા
૫૬-૧૦	તુકેદ કહે	મુશુટ બહુ
પૂજા-૧૧	હો કુંડળ રચિર ભળશું	દોય કુંડલ રચિવર બલિશું
૫૬-૧૧	ધરે જામે ભાગ માગ હરશે	ધરે જાસ્તી ભાગે માગે હરણે
	પગરવર પુલનો પંચવર્ણી હર્પતિમ પરસે	પ્રગર નિમ કુલનો પંચવર્ણી હરચતિ પૂરસે
૫૬-૧૨	પુલ એમ નિન પૂજતાં પરસે ઉડતે અધોધંદ	ફૂલ પ્રભુ પૂજ કરતાં દરસે જડતે અધોધંત

પૂજા-૧૩

૫૬-૧૩

તાણુ

અખે

જૈતય

તંદુલ

કરે

ધરે

તાકી

હોસ્યે

આ શબ્દ રદ સમજવા

તંદુલે

રચો

ધરે

પૂજા-૧૪

કુંદર કાતર કકાસુ

કસ્તુરિકા

અગર

ધૂપ ધૂમાં

કુંદરકકો તરકકો

સુકસ્તુરિકા

ધૂપ

આણીએ ધુપીધુમાં

સૂચિતિ આલી આ પંકિત પછી હસ્તલિખિત પોથીમાં ' ભવિ
કુગતિ શુચિત આલી ' આલી પંકિત પધુ
આપેલી છે. જે છાપેલ પૂજામાં નથી. ગાનાર
યોગ્ય રીતે ગોઠવીને ગાઈ શકે છે.

મૃગમશુ

ધન

ભવિ

વીણ

જયત

પડતાલિક

જેમ

ઉપંગ

મૃગમદશ્યુ

ધન

ભવ

મેણુ

જયતિ

પડતાલિક એક

જિમ

ઉપાંગ

પૂજા-૧૫

૫૬-૧૫

વાજતિ તાન માન...આ લીટીની જગ્યાએ

હસ્ત પોથીમાં ' વાજે તુર જલદ જિમ

ગુહિર ' આવી વધારાની પંકિત છે.

કરલીનો

જેમ મધુર

તેમ

કશી

ઠઠ ડઠ

વિચપટ્ટી

કરિલીનો

જિનમધુરે

જિમ

કસી

કુગકુગ

ચિપટ

પૂજા-૧૬ ૫૬

પૂજા-૧૭ પદ

હલશ

તિમ

વિસાલ

પુડલડા

વદ્ધેરા

પૂજ

પરીપરી

તાલશું

એણીપરે

અમે

કરે

સખિ

“કુમતિતિમિર”... આ પંકિતની જગ્યાએ
હસ્તપ્રતમાં... ‘દુરિત મિથ્યામતિ હણીયો રે’
આવી પંકિત છે.

ચિતવિત

વિશાલ

દુડલડી

વરભેરી

પૂજ

ફિરિફિરી

તાલશું

દેવપરે

હમ

કરો

સાથે

ચિતવિત

પૂજના અર્થો સમાપ્ત થયા.

卐

પૂજ પછીના ભક્તિપદો

પાતું-૫૨

૫૬-૧

પાતું-૫૪

૫૬-૩

પાતું-૫૫

૫૬-૫

કરેના

જશદિવ્ય

અંગ અંગ

કરે જેરે

ગ્રહ

ગુનમાલા

પાદ

ગુમ

જવું

કરેણા

જસવિજય

અંગઅંગ

કિરેળ રે

ગહું

જપમાલા

પાદ

ત્યું

જપૂં

